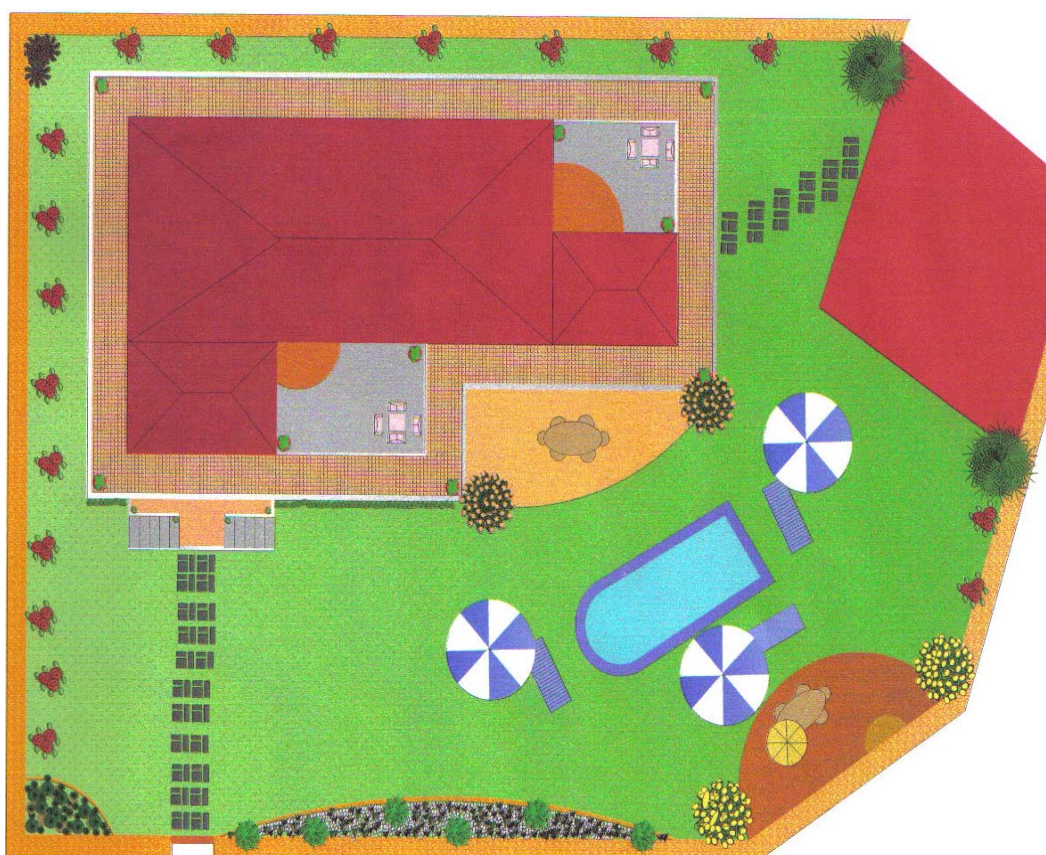

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ
ΔΕΝΤΡΩΝ ΣΕ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: ΜΟΝΙΑΚΗ ΟΥΡΑΝΙΑ
ΤΣΙΑΚΑΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Εισαγωγή	Σελ. 4
1.1	Συνοπτική ανασκόπηση της κηποτεχνίας	Σελ. 4
2.	Χρήση καρποφόρων δέντρων στο πέρασμα των χρόνων	Σελ. 5
2.1	Αιγυπτιακοί κήποι	Σελ. 5
2.2	Κήποι Μεσοποταμίας	Σελ. 6
2.3	Περσικοί Παράδεισοι	Σελ. 7
2.4	Αρχαία Ελλάδα	Σελ. 7
2.5	Αρχαία Ρώμη	Σελ. 9
2.6	Μεσαίωνα	Σελ. 10
2.7	Ιταλικός ρυθμός κήπων	Σελ. 12
2.8	Κλασσικός ρυθμός κηπων	Σελ. 12
2.9	Αγγλικός ρυθμός κηπων	Σελ. 14
3.	Συνοπτικά	Σελ. 16
4.	Η χρήση των καρποφόρων σήμερα	Σελ. 19
4.1	Χρήση καρποφόρων δέντρων στους ελληνικούς κήπους	Σελ. 21
4.2	Τι είναι τα καρποφόρα	Σελ. 21
4.3	Πίνακας 1: κατηγορίες καρποφόρων	Σελ. 22
5.	Εσπεριδοειδή	Σελ. 23
5.1	Πορτοκαλιά	Σελ. 23
5.2	Μανταρινιά	Σελ. 27
5.3	Λεμονιά	Σελ. 30
5.4	Γκρεϊπ φρουτ	Σελ. 34
5.5	Κουμ- κουάτ	Σελ. 37
6.	Γιγαρτόκαρπα ή μηλοειδή	Σελ. 39

6.1	Μηλιά	Σελ. 39
6.2	Αχλαδιά	Σελ. 43
6.3	Κυδωνιά	Σελ. 47
7	Πυρηνόκαρπα	Σελ. 50
7.1	Βερικοκιά	Σελ. 50
7.2	Δαμασκηνιά	Σελ. 53
7.3	Ροδακινιά	Σελ. 57
7.4	Βυσσινιά	Σελ. 61
7.5	Κερασιά	Σελ. 65
7.6	Ελιά	Σελ. 69
8 .	Ακρόδρυα	Σελ.73
8.1	Φιστικιά	Σελ. 73
8.2	Καστανιά	Σελ. 76
8.3	Φουντουκιά	Σελ. 80
8.4	Αμυγδαλιά	Σελ. 84
9 .	Λοιπά καρποφόρα	Σελ. 88
9.1	Συκιά	Σελ. 88
9.2	Ροδιά	Σελ. 92
9.3	Λωτός	Σελ. 96
9.4	Μουριά	Σελ. 99
10.	Πίνακας 2: Καλλωπιστική αξία καρποφόρων δέντρων στη κηποτεχνία	Σελ. 102
11	Πίνακας 3: Θέση καρποφόρων δέντρων στην κηποτεχνία	Σελ. 103
12 .	Χρήσεις και προτάσεις καρποφόρων δέντρων στη κηποτεχνία	Σελ. 104

12.1	Φύτευση κοντά στην οικία	Σελ. 104
12.2	Φύτευση για σκίαση	Σελ. 106
12.3	Φύτευση σε δεντροστοιχίες	Σελ. 111
12.4	Φύτευση καρποφόρων για την δημιουργία φράκτη	Σελ. 116
12.5	Φύτευση καρποφόρων σε γλάστρες	Σελ. 119
12.6	Συνδυασμένη φύτευση καρποφόρων με καλλωπιστικά φυτά	Σελ. 123
12.7	Καρποφόρα σε ομάδες σε ξεχωριστό μέρος του κήπου	Σελ. 130
12.8	Διαμορφωμένα καρποφόρα	Σελ. 135
12.9	Μεμονωμένα καρποφόρα	Σελ. 136
13.	Φωτισμός καρποφόρων δέντρων	Σελ. 137
14.	Προστατευτικά μέτρα καρποφόρων δέντρων	Σελ. 138
15.	Επίλογος	Σελ. 140
16.	Βιβλιογραφία	Σελ. 141

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ

Η εμφάνιση της πρώτης μορφής κήπου συνδέεται άμεσα με την αυγή του πολιτισμού, όταν οι προϊστορικοί άνθρωποι άφησαν σταδιακά το κυνήγι, σαν μέσο επιβίωσης, κι άρχισαν να καλλιεργούν παραγωγικά φυτά γύρω από τις πρώτες τους κατοικίες. Χάνονται όμως στα βάθη των εποχών, οι πρώτες επαφές τους με τα φυτά και τα άνθη, σαν παράγοντα ομορφιάς και οι πρώτες εκδηλώσεις ενδιαφέροντος προς αυτά. Θα πρέπει όμως, χάρη στα αρμονικά τους σχήματα, τους πρωτότυπους συνδυασμούς χρωμάτων, τα απαλά αρώματα και γενικά τη φυσική τους αρμονία, να συνέβαλαν στην καλύτερευση του εσωτερικού κόσμου του ανθρώπου.

Εκεί κάπου θα ξύπνησε το ενδιαφέρον τους και θ' άρχισαν την καλλιέργεια, σε κάποια γωνιά του παραγωγικού κήπου, φυτών που δεν έδιναν παραγωγή, αλλά απλά ξεκούραζαν το μάτι, το πνεύμα, την ψυχή, μόνο με την παρουσία τους και την ομορφιά τους.

Καθώς όμως απομακρύνονταν από τη φύση κι όχι μόνο στένευε ο χώρος γύρω τους, αλλά γινότανε όλο και πιο αφύσικος, άρχισαν να αισθάνονται όλο και περισσότερο απαραίτητη την παρουσία των φυτών και των λουλουδιών, για την αισθητική βελτίωση του χώρου και τη δημιουργία ψυχικής ευφορίας, αρμονίας, γαλήνης και υγείας. Αυτοί οι λόγοι τους οδήγησαν στην καλλιέργεια καλλωπιστικών φυτών για λόγους αισθητικής καθώς επίσης και καρποφόρα δέντρα τα οποία τους προσέφεραν τους καρπούς τους και με αυτό τον τρόπο εξασφάλιζαν την υγιεινή τους διατροφή και ταυτόχρονα μπορούσαν να δημιουργήσουν ένα φυσικό περιβάλλον μέσα στις κατοικίες τους.

Απ' αυτήν ακριβώς την ανάγκη δημιουργήθηκε ο διακοσμητικός κήπος, μικρός ή μεγάλος, ιδιωτικός ή κοινόχρηστος.

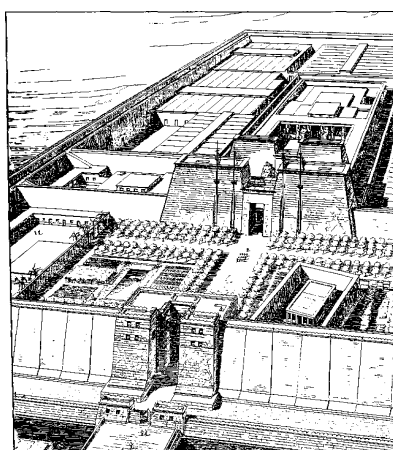
Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Αιγυπτιακοί κήποι

Ο πρώτος γνωστός κήπος, που είχε θρησκευτική, διακοσμητική και μορφωτική αποστολή διαμορφώθηκε και φυτεύτηκε γύρω στο 1500 π.Χ., σ' ένα τέμενος, στο Καρνάκ της Αιγύπτου, από το Νεούρ, αρχικηπουρό του Φαραώ Θούμη ή Θούθμωση του Γ'.

Ενάμιση αιώνα αργότερα ο Αμένωφισ ο Δ' και η Νεφερτίτη, δημιούργησαν θαυμαστούς κήπους, γύρω από τους ναούς τους αφιερωμένους στο θεό Ήλιο, αλλά και οι αξιωματούχοι των Φαραώ συνήθιζαν να δημιουργούν, κατά μήκος των καναλιών του Νείλου, μεγάλους κήπους με διπλή αποστολή: παραγωγική και διακοσμητική.

Η διαμόρφωση τους ήταν αυστηρά γεωμετρική, με τετράγωνα ή ορθογώνιες λίμνες, που γέμιζαν από τα κανάλια του Νείλου. Τα φυτά φυτεύονταν σε μικρότερα ή μεγαλύτερα τετράγωνα ή ορθογώνια ή σε **δεντροστοιχίες**. Φοίνικες, Συκίες, Συκομουριές, Βαλσαμόδεντρα, Ροδιές, Ακακίες, Αρμυρίκια, Κυπαρίσσια, καθώς επίσης και **πολλά καρποφόρα** ήταν τα δέντρα, που κυριαρχούσαν στους αιγυπτιακούς κήπους (Εικ. 1).

Εικ.1. Αιγυπτιακός κήπος. Αναπαράσταση του ναού του Ράμεση III.

Κήποι Μεσοποταμίας

Οι αρχαιολογικές έρευνες έχουν δώσει μια ιδέα του πλούτου των φυτών και των λουλουδιών, που διακοσμούσαν τους κήπους των Ασσυριακών ανακτόρων, τα οποία είχαν δημιουργήσει ο Σαρκόν ο Β' (722-705 π.Χ.) και ο διάδοχος του Σενναχειρίμ (705-681 π.Χ.).

Οι πιο σημαντικοί στην αρχαιότητα (ένα από τα 7 θαύματα του κόσμου), ήταν οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας, που είχε χτίσει και φυτεύσει, γύρω στο 605 π.Χ., ο Ναβουχοδονόσωρ ο Β' για να τιμήσει τη γυναίκα του Αμύθιδα (Εικ. 2). Σύμφωνα με περιγραφές του Στράβωνα, η φυτεμένη επιφάνεια δεν ξεπερνούσε τα 16 στρέμματα και αποτελείτο στην πραγματικότητα από πολλές αναβαθμίδες που κάθε μία είχε τη μορφή τεράστιας ζαρντιέρας. Το όλο συγκρότημα ήταν κατασκευασμένο από συμπαγή τούβλα και ανέβαινε μέχρι ύψος 26 μέτρων.

Κατά τη δημιουργία των κήπων αυτών, θα πρέπει να μελετήθηκαν προσεκτικά και να λύθηκαν πρακτικά, μια σειρά τεχνικά προβλήματα (τεχνικές κατασκευές, επιχωματώσεις, στεγανοποιήσεις, αποστραγγίσεις, δίκτυα ποτίσματος, εκλογή κατάλληλων φυτών και σωστή διάταξη τους για προστασία από το θερμό άνεμο και το δυνατό ήλιο, κ.τ.λ.) που δημιουργούσε το περιβάλλον της ερήμου, στις παρυφές της οποίας διαμορφώθηκαν. Φυτά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν διάφορα είδη φοινικοειδών, διάφορα είδη παχύφυτων, ποώδη.

Εικ.2. Κρεμαστοί κήποι Βαβυλώνας.

Περσικοί «παράδεισοι»

Κατά την περίοδο ακμής της Περσίας (560 π.Χ. -335 π.Χ.) οι Πέρσες δημιούργησαν στην πατρίδα τους μεγάλους περιφραγμένους κήπους - πάρκα, παρόμοια με της Ασσυρίας και Χαλδαίας, που τα είχαν θαυμάσει κατά την περίοδο των κατακτήσεων τους.

Η διαρρύθμιση ήταν αυστηρά γεωμετρική, που τονιζόταν ιδιαίτερα στο χώρο, από την κανονική διάταξη των **δενδροστοιχιών**. Για την δημιουργία των δεντροστοιχιών χρησιμοποιήθηκαν πολλά καρποφόρα δέντρα καθώς επίσης και φοινικοειδή.

Αρχαία Ελλάδα

Η μορφή του κήπου του Αλκίνοου που περιγράφει ο Όμηρος, ο οποίος περιλάμβανε 3 τμήματα: **οπωρόκηπο**, αμπέλι και ανθόκηπο, αποτελούσε χαρακτηριστικό τύπο κήπου της Αρχαίας Ελλάδας.

Το πράσινο με τη μορφή του διακοσμητικού κήπου ή δεντροστοιχίας, δεν αποτέλεσε σπουδαίο στοιχείο στην πολεοδομική δομή των αρχαίων ελληνικών πόλεων. Η παρουσία του, εντελώς διακριτική, περιοριζόταν στα ενδιάμεσα των μνημείων ή κτιρίων, με τη μορφή **θάμνων ή δέντρων** μοναχικών ή σε μικρές ομάδες.

Έξω από την πόλη, στα προάστια, οι αρχαίοι Αθηναίοι, όπως και οι άλλοι Έλληνες, που πίστευαν ότι υπήρχαν μυστικές σχέσεις μεταξύ του κόσμου των φυτών και των ηρώων ή θεών, είχαν δημιουργήσει γύρω από ιερούς χώρους, τεχνητά άλση διαμορφωμένα με φυσιοκρατικά κριτήρια και αφιερωμένα σε θεούς και ήρωες.

Στη γύρω από την αρχαία Αθήνα περιφέρεια, η περιοχή με το πιο πολύ πράσινο εκτεινόταν από τους μεσημβρινούς πρόποδες του Λυκαβηττού ως τον Αρδηττό. Περιλάμβανε ιδιωτικά περιβόλια, **δεντρόκηπους**, ονομαστούς κήπους, όπως των Μουσών και ιερά άλση με χαρακτηριστικά δημόσιου διακοσμητικού κήπου. Είναι χαρακτηριστικό ότι η παριλίσσια ζώνη της περιοχής αυτής λεγότανε «κήποι», υπήρχε δε και ιερό «της Αφροδίτης της εν Κήποις».

Ιδιαίτερα το Λύκειο, που οι πρώτες φυτείες του εγκαταστάθηκαν γύρω από το ιερό του Λυκείου Απόλλωνα τον 6ο αιώνα π.Χ. και απόκτησε παγκόσμια φήμη χάρη στο Σωκράτη, ο οποίος σύχναζε και δίδασκε εκεί (δεύτερο μισό του 5ου αιώνα π.Χ.) και τον Αριστοτέλη, που λίγο αργότερα (335 π.Χ.) δημιούργησε εκεί κοντά την «περιπατητική» σχολή του, περιλάμβανε εκτός από **παραγωγικές καλλιέργειες** και διακοσμητικό κήπο γύρω από το τέμενος.

Το πιο ονομαστό όμως ιερό άλσος, που εξελίχθηκε σε πραγματικό διακοσμητικό κήπο, ήταν της Ακαδημίας. Τον αρχικό πυρήνα του, γύρω από το ιερό του Ακάδημου, σχημάτισαν **12 ελιές** που προέρχονταν από την ιερή ελιά της Ακρόπολης. Αργότερα φυτεύτηκαν γύρω τους κι άλλα δέντρα και θάμνοι καλλωπιστικής αποστολής, που συντέλεσαν στη μεταβολή, ενός αυθεντικού αγροτικού τοπίου σε διακοσμητικό κήπο. Ο κήπος της Ακαδημίας τιμά τους κήπους όλων των εποχών, γιατί στους γραφικούς δρομίσκους του με τις σκιερές δεντροστοιχίες, ακούστηκε για πρώτη φορά το 387 π.Χ. η φιλοσοφική διδασκαλία του Πλάτωνα.

Γύρω στα 520 π.Χ., ο Ίππαρχος, γιος του Πεισίστρατου, εξωράισε και περιέφραξε τον κήπο με πολυτελή (για την εποχή) τοίχο ενώ 50 χρόνια αργότερα ο Κίμων, αφού εξασφάλισε το πότισμα από τον Κηφισό, συμπλήρωσε τη φύτευση, χάραξε δρόμους και καθιστικά, κατάρτισε δεντροστοιχίες από Πλατάνια, Λεύκες και Φτελιές και γενικά διαρρύθμισε ολόκληρο το χώρο.

Ο Αριστοτέλης δημιούργησε το 350 π.Χ. κοντά στον Ηριδανό, παραπόταμο του Ιλισσού, βοτανικό κήπο (οι αρχαιολόγοι τον ταυτίζουν με τον κήπο των Μουσών στη θέση της πλατείας Συντάγματος), με πολλά σπάνια φυτά (αναφέρονται περί τα 600 είδη), πολλά από τα οποία προέρχονταν από τις Ασιατικές χώρες, που είχε κατακτήσει ο Μέγας Αλέξανδρος.

Τον Αριστοτέλη ακολούθησε ο Θεόφραστος, αλλά μετά το θάνατο του τελευταίου, ο βοτανικός κήπος, που ήταν ο πρώτος στην Ευρώπη, έπεσε σε παρακμή, για να εξαφανισθεί αργότερα με την παρακμή και της Ελλάδας.

Αλλά και την καλλιέργεια φυτών σε γλάστρες φαίνεται ότι πρώτοι τη σκέφθηκαν και την πραγματοποίησαν οι αρχαίοι Έλληνες, πιο συγκεκριμένα οι αρχαίες Ελληνίδες με αφορμή την τελετουργική στη θρησκευτική γιορτή του Άδωνη κατά τη διάρκεια της οποίας διακοσμούσαν συμβολικά τα αγάλματα του θεού και τις στέγες των

σπιτιών τους με γλάστρες όπου είχαν σπείρει φυτά γρήγορης ανάπτυξης αλλά και γρήγορου θανάτου: στάρι, κριθάρι, μαρούλι, φακές, κ.α.

Αρχαία Ρώμη

Η ρυθμική, γεωμετρική και διακοσμητική μορφή του κήπου της Ακαδημίας, φαίνεται ότι αποτέλεσε τον κηποτεχνικό πρόγονο των δημόσιων κήπων και δεντροστοιχιών, που διακοσμούσαν τις πόλεις της Μεγάλης Ελλάδας (κυρίως τη Σικελία), προανάκρουσμα του φυτικού διακοσμητικού πλούτου, ο οποίος θα χαρακτηρίσει αργότερα την ακμή της Ρώμης. Η τέχνη της διαμόρφωσης και φύτευσης του τοπίου, εξελίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (Εικ.3).

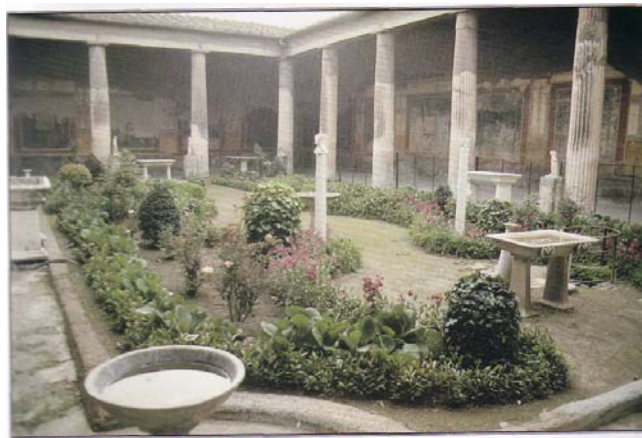
Εικ. 3. Αναπαράσταση ρωμαϊκού κήπου.

Ξακουστοί ήταν οι κήποι του Λουκούλλου, του Μαικήνα, του Πλίνιου, του Νέρωνα, του Τιβέριου, του Αύγουστου, του Πομπήιου, του Αδριανού, που περιέβαλλαν τις πλούσιες βίλλες τους στους ονομαστούς επτά λόφους της πόλης, κατά μήκος του Τίβερη ή στα μεγάλα κτήματα των περιχώρων και των επαρχιών (Εικ. 4).

Απλοί στη μορφή, πρόβαλαν τις μεγάλες τους γραμμές κυρίως στις πλαγιές των Ρωμαϊκών λόφων, όπου πλατιές αναβαθμίδες με ευθύγραμμους **δεντρόφυτους δρόμους**, διακοσμημένους με άνθη (Βίγκα, Βιολέτες, Υάκινθοι, Νάρκισσοι, Ίριδες, Ανεμώνες, κ.τ.λ.), θάμνους (Μυρτιές, Πικροδάφνες, Πυξοί, Βάγιες, Τριανταφυλλιές κ.τ.λ.) και πέργκολες με αναρριχώμενα (Κισσοί, Κλήματα, κ.τ.λ.) έδιναν κάποιο χαρακτήρα στο φυσικό τοπίο.

Μικρός ή μεγάλος ο Ρωμαϊκός κήπος, που οι βασικές του γραμμές ήταν κανονικές και αρμονικές, πλουτίζεται σιγά - σιγά με διακοσμητικές κατασκευές και έργα τέχνης: αγάλματα, προτομές, περιστύλια, λίμνες, κρήνες, νυμφαία, θέρμες κ.τ.λ. Τα δέντρα που χρησιμοποιούν (Πλατάνια, Λεύκες, Κυπαρίσσια, Κουκουναριές, Βελανιδιές, Σφενδάμνια, Πεύκα, κ.τ.λ.) και τα άλλα καλλωπιστικά φυτά, αποφεύγουν να τα συνδυάζουν με τα παραγωγικά (λαχανικά, **οπωροφόρα**, αμπέλι), που τα καλλιεργούν σε κάποιο ακραίο τμήμα του κήπου. Αντίθετα προς την κυρίως πόλη των αρχαίων Αθηνών, όπου το τεχνητό πράσινο δεν ήταν αξιόλογο, η αρχαία. Ρώμη διέθετε πλήθος σκιερές δεντροστοιχίες και δημόσιους κήπους, που αποτελούσαν χαρακτηριστικό πολεοδομικό στοιχείο.

Ο Γάιος Μάτιος, φίλος του Αύγουστου, είχε για πρώτη φορά την ιδέα της διαμόρφωσης κανονικών σχημάτων από ψαλλιδιζόμενους θάμνους ή αειθαλή δέντρα,. Στον κήπο του φυσιοδίφη και συγγραφέα Πλίνιου, σχημάτιζαν διάφορα γράμματα από ψαλλιδιζόμενους θάμνους, κυρίως Πυξούς.

Εικ 4. Αρχαίος ρωμαϊκός κήπος στη βίλα του Πομπήιου.

Μεσαίωνα (500 μ.Χ. - 1.500 μ.Χ.)

Η κηποτεχνία βρίσκεται σε παρακμή. Μικροσκοπικοί κήποι με άνθη, λαχανικά και **καρποφόρα δέντρα**, τακτοποιημένα σε γεωμετρικά παρτέρια, ανάμεσα στα στενά όρια των εσωτερικών αυλών των μοναστηριών ή στο σκυθρωπό και τραχύ εσωτερικό των φεουδαρχικών πύργων, έδιναν εντούτοις κάποια στοιχειώδη διέξοδο

στις αιώνιες ανάγκες των ανθρώπων.

Κατά την περίοδο της κατάκτησης της Ισπανίας από τους Αραβες Μαυριτανούς (13ος - 15ος αιώνας) αναπτύχθηκε μια αξιόλογη τεχνική πολυτελών κήπων, για τα ανάκτορα των Αράβων Χαλιφών, που έδωσε τους ονομαστούς ισπανοαραβικούς κήπους του Αλκαζάρ στη Σεβίλλη και της Αλάμπρα στη Γρανάδα (Εικ.5).

Πρόκειται για εσωτερικούς κήπους, χωρίς οπτική επικοινωνία με το γύρω τοπίο, διαμορφωμένους με απλά γεωμετρικά σχήματα: τετράγωνο, ορθογώνιο, τρίγωνο, κύκλος, σε εσωτερικές αυλές. Στους κήπους αυτούς χρησιμοποιήθηκαν συστηματικότερα, φυτά με έντονες αρωματικές αντιθέσεις (Ιριδες μπλε, Τριανταφυλλίες, Νάρκισσοι, Πικροδάφνες, κ.τ.λ.) ή με ευχάριστα αρώματα (Γιασεμιά, Γαριφαλιές, Μενεξέδες, Λεβάντες, Γαζίες, **Μουσμουλιές, Πορτοκαλιές, Λεμονιές**), ενώ το νερό που μέχρι τώρα ήταν στατικό, απόκτησε κίνηση και ελαφρό θόρυβο, με τη διάταξη πλήθους λεπτών πιδάκων κατά μήκος στενών και μακριών διακοσμητικών καναλιών. Η όλη σύνθεση, προσαρμοσμένη στα ζεστά κλίματα, πρόσφερε σκιά, δροσιά ηρεμία, ανάπαυση.

Εικ.5. Αλκαζάρ, παραδεισένιοι βασιλικοί κήποι.

Ιταλικός ρυθμός κήπων

Η Αναγέννηση έφερε και της κηποτεχνίας την ανανέωση και εξέλιξη, αρχικά στην Ιταλία, αργότερα στη Γαλλία και την υπόλοιπη Ευρώπη.

Κατά το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα οι κήποι ξεπερνούν τα περιορισμένα όρια του περιβόλου των κτιρίων και αναπτύσσονται προοδευτικά στη γύρω έκταση, που οργανώνεται με βάση ένα ακριβές σχέδιο. Οι φεουδαρχικές διαμονές χάνουν σιγά - σιγά τον κλειστό αμυντικό τους χαρακτήρα, αποκτούν ανοίγματα και συνδέονται έτσι οργανικά με τη νέα μορφή του κήπου. Το επικλινές έδαφος διαρρυθμίζεται συστηματικά με τοίχους αντιστήριξης, συχνά μνημειώδεις, σε μεγάλες αναβαθμίδες - τaráτσες, όπου διαμορφώνονται και φυτεύονται κανονικά παρτέρια.

Γενικά η κηποτεχνική διαρρύθμιση είναι αυστηρά γεωμετρική, με συμμετρική διάταξη των διακοσμητικών στοιχείων γύρω στους κύριους οπαδούς άξονες και με ταυτόχρονη εκμετάλλευση των συντελεστών της προοπτικής.

Οι αιθαλείς θάμνοι (κυρίως Πυξοί) και τα αιθαλή δέντρα, κυρίως κωνοφόρα (Τάξος, Κυπαρίσσια, Κουκουναριές, κ.τ.λ.), αλλά και πλατύφυλλα (Αριές, Ελιές, Βάγιες, κ.τ.λ.), συχνά ψαλλιδιζόμενα, χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα για να διαμορφώσουν χαμηλά ή ψηλά πράσινα πλαίσια, κανονικά σχήματα, ζωντανούς τοίχους, δεντροστοιχίες, ενώ τα νυμφαία, κλιμακοστάσια, τaráτσες, αγάλματα, γλάστρες κι έχουν και λειτουργική αποστολή και μαζί με τους τεχνητούς καταρράκτες, τις κρήνες, τους πίδακες, τις λίμνες και τις σπηλιές, συμμετέχουν στην αρμονική ενότητα των συνθέσεων.

Η τεχνοτροπία των Ιταλικών κήπων διαδόθηκε το 16ο και 17ο αιώνα στην υπόλοιπη Ευρώπη, αλλά εκεί που τελειοποιήθηκε ήταν στη Γαλλία.

Κλασικός ή Κανονικός ή Γαλλικός ρυθμός κήπων

Κατά το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα ο μεγάλος Γάλλος κηποτεχνής Andre Le

Notre (1613-1700), σχεδιάζοντας πάνω σ' ένα εκτεταμένο έδαφος, δημιούργησε νέες εκφραστικές μορφές μεγάλης κλίμακας και τις διέταξε στο χώρο με μεθοδικότητα και γνώση αισθητικής και λειτουργικότητας. Οι νέες κηποτεχνικές μορφές, που συγκρότησαν το ύφος του κλασικού κήπου, ήταν κυρίως οι ψαλλιδιζόμενες δενδροστοιχίες, τα περίτεχνα σαν πλεκτές δαντέλες παρτέρια, οι λίμνες με τις ακίνητες, σαν καθρέπτες, επιφάνειες νερού, τα μεγάλα κλιμακοστάσια, οι φυτικοί λαβύρινθοι.

Χαρακτηριστικό δείγμα του ρυθμού αυτού, που θα επικρατήσει το 18ο αιώνα σ' όλη την Ευρώπη, αποτελεί το πάρκο των Βερσαλλιών .

Εμπνευσμένος από το Λουδοβίκο 14ο, ο Le Notre, έβαλε το μεγαλείο σαν κύριο χαρακτηριστικό του έργου και το εξέφρασε με τη μαθηματική μεγέθυνση των μερών και του συνόλου, την ισορροπία, τη συμμετρία, την τέλεια ένωση των μερών.

Ο αυτοκρατορικός κήπος εκείνης της εποχής ήταν μια γιγαντιαία σύνθεση κλασικισμού, με τη λαμπρότητα μιας διακόσμησης στην κλίμακα των ανακτόρων. Αποτελούσε ως ένα βαθμό, την αρμονική προέκταση τους, αλλά και της ζωής που κυλούσε μέσα σ' αυτό, στο ύπαιθρο. Τα πάρκα του ρυθμού αυτού αντανακλούν την κατάσταση των πνευμάτων και των ηθών μιας εποχής. Η αίσθηση της ελεύθερης φυσικής ζωής λείπει, τα φυσικά στοιχεία χρησιμοποιούνται για να υποταχθούν. Η αυστηρή διάταξη των δέντρων, οι ευθύγραμμες ψηλές ψαλλιδιζόμενες μπορντούρες, που θύμιζαν τοίχους, οι δρόμοι με τις διαμορφωμένες στοές δέντρων, οι γεωμετρικές λίμνες, τα πλατιά κλιμακοστάσια, οι ορθογωνισμένοι χλοοτάπητες, ξετυλιγμένοι όπως οι τάπητες για να μαλακώνουν τα βήματα, οι πάγκοι, τα αγάλματα, οι σκαλιστές μαρμάρινες γλάστρες, όλα θύμιζαν τα σαλόνια και τους ευρύχωρους διαδρόμους των ανακτόρων και των μεγάρων - πύργων της εποχής (Εικ. 6). Αν και δεν δημιουργούνται πλέον κήποι - πάρκα του ρυθμού αυτού, εντούτοις συχνά συναντάει κανείς στοιχεία τους (συμμετρικά παρτέρια, ψαλλιδιζόμενα σχήματα και μπορντούρες, γεωμετρικές λίμνες, ταράτσες, δεντροστοιχίες κ.τ.λ.) στους συγχρόνους κήπους και τα πάρκα.

Εικ. 6.Γαλλικός ρυθμός κήπων.

Αγγλικός ρυθμός κήπων, Αγγλοκινέζικος ρυθμός κήπων

Στην Αγγλία διαμορφώθηκε η τεχνοτροπία των Αγγλικών κήπων, με βάση το πνεύμα του ρομαντισμού και της εξιδανίκευσης των γραφικών άλλωστε και καταπράσινων Αγγλικών τοπίων. Κατάργησαν τις ευθείες, τις δεντροστοιχίες, τα γεωμετρικά παρτέρια και την αλλοίωση της μορφής των φυτών με τα ψαλιδίσματα, διαρρυθμίσαν τις γραμμές του τοπίου με ομαλοποίηση των καμπύλων, χάραξαν μονοπάτια, δημιούργησαν μικρά ποτάμια με ομαλές όχθες και ελικοειδή διαδρομή, διαμόρφωσαν μεγάλους ακανόνιστους χλοοτάπητες που τους πλαισίωναν, σε φυσική διάταξη, συστάδες και ομάδες **καρποφόρων δέντρων**, θάμνων, οι οποίες έδεναν το εξιδανικευμένο τοπίο με το τριγύρω φυσικό (Εικ. 7).

Εκείνη ακριβώς την εποχή άρχισαν να φτάνουν από τη μακρινή Κίνα νέες κηποτεχνικές ιδέες και μορφές, που επηρέασαν, ως ένα βαθμό, τον αγγλικό κήπο. Έτσι λίγο μετά τα μέσα του 18ου αιώνα δημιουργήθηκε ο αγγλοκινέζικος κήπος, με βάση τις αρχές των παλιών αυτοκρατορικών κήπων της Κίνας, όπου κυριαρχούσε η προσπάθεια αναδημιουργίας των φυσικών κινέζικων τοπίων, ενώ έλλειπαν τελείως οι συμμετρικές δεντροστοιχίες και τα γεωμετρικά παρτέρια.

Στις αρχές του 19ου αιώνα ο νέος ρυθμός, που εμπνεόταν από το ιδανικό της επιστροφής στην απλότητα και τη φύση, εγκαταλείποντας τις ακρότητες (π.χ. παγόδες κ.τ.λ.), έφτασε στην Ευρώπη σε πολύ προωθημένες μορφές τελειότητας, που η σύνθεση τους διαμόρφωσε σιγά - σιγά το ρυθμό, το γνωστό σαν «γραφικό κήπο».

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του αποτελεί η προμελετημένη δημιουργία απρόβλεπτων αλλά ευχάριστων εντυπώσεων στον περιπατητή, με τους ελικοειδείς δρομίσκους και τα γραφικά τοπία, που μπορεί να συναντήσει κάθε στιγμή, όπως αραιές ή πυκνές συστάδες δέντρων - θάμνων, μοναχικά δέντρα, καθιστικά, ακανόνιστους χλοοτάπητες, σπηλιές, λίμνες με φυσική διαμόρφωση, τεχνητά ερείπια, βραχόκηπους κ.τ.λ. Τα άνθη ετήσια ή πολυετή και οι θάμνοι πλούσιας ανθοφορίας ή με εντυπωσιακά χρωματιστό φύλλωμα, μπήκανε σε μεγάλες μάζες στη σύνθεση του γραφικού κήπου, φυτεμένα σε μεγάλα ασύμμετρα παρτέρια σε προβαλλόμενες θέσεις.

Εικ. 7. Αγγλοκινέζικος ρυθμός κήπων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

Παρατηρούμε ότι στο πέρασμα των χρόνων δημιουργήθηκαν διάφοροι τύποι κήπων, διαμορφωμένοι σε διάφορα γεωμετρικά σχήματα, τοποθετώντας μέσα σε αυτούς και διάφορα άλλα στοιχεία όπως νερό, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα και διάφορα υλικά τα οποία φρόντιζαν να συνδυάζουν αρμονικά με τα φυτά που εγκαθιστούσαν. Η διαμόρφωση των κήπων από τους διάφορους πολιτισμούς ήταν επηρεασμένη πάντα από πολλούς παράγοντες. Είχαν επιρροές από άλλους πολιτισμούς καθώς και επιρροές από τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Γι' αυτό τα δέντρα που τοποθετούσαν πολλές φορές ήταν συνδεδεμένα και αφιερωμένα στους θεούς. Από την μυθολογία μπορούμε να βρούμε τέτοια παραδείγματα, όπως ο Λωτός στη χώρα των λωτοφάγων. Επίσης τα δέντρα που χρησιμοποιούσαν ήταν συνδεδεμένα και με θρησκευτικές λατρείες όπως η ελιά που ήταν αφιερωμένη στη θεά Αθηνά.

Στους αρχαίους χρόνους οι περισσότεροι κήποι κοσμούσαν από καρποφόρα δέντρα, όπως συκιές και ροδιές στους αιγυπτιακούς χρόνους, χουρμαδιές σε διάφορα σχήματα και μορφές, ψαλλιδιζόμενα ή ελεύθερα και διαμορφωμένα σε δεντροστοιχίες, ομάδες δέντρων ή και μεμονωμένα. Η παρουσία των καρποφόρων δέντρων είναι ακόμη και σήμερα αισθητή στους κήπους και τα πάρκα για τα αρωματικά τους άνθη, με ποικιλία χρωμάτων, τα διάφορα σχήματα των φύλλων τους και τους χρωματισμούς και πολλές φορές τους αρωματικούς καρπούς τους.

Πάρκα, κήποι, αστικό πράσινο:

Με το πέρασμα του χρόνου και την εκρηκτική ανάπτυξη των μεγάλων πόλεων, όσα πάρκα βρέθηκαν περικυκλωμένα από οικισμούς, διατήρησαν μεν την περίφραξη, άλλαξαν όμως μορφή και χρήση: από μεγάλα ιδιωτικά πάρκα μετατράπηκαν, με σειρά κηποτεχνικών έργων, σε δημόσια αστικά πάρκα ελεύθερα για το κοινό και τις ανάγκες του για κίνηση, ψυχαγωγία, ενώ δημιουργήθηκαν και συνεχίζουν να δημιουργούνται νέα, πιο σύγχρονα, συνήθως στις παρυφές των πόλεων.

Κήπος σήμαινε αρχικά μικρή περιφραγμένη έκταση, με αγροτικό οικίσκο και

πηγάδι, που καλλιεργούνταν με ποτιστικές καλλιέργειες, όπως λαχανικά, οπωροφόρα και άνθη. Με την πάροδο όμως των αιώνων και καθώς ο αγροτικός οικίσκος μεταβαλλόταν σε παραθεριστικό εξοχικό, βίλλα, τα **καρποφόρα** και τα λαχανικά άρχισαν να εξαφανίζονται ή να περιορίζονται σε μια γωνιά και να αντικαθίστανται με καλλωπιστικά (δέντρα, θάμνους, χλοοτάπητες, παρτέρια ανθέων, κτλ.). Σιγά-σιγά μεταβαλλόταν σε διακοσμητικό - ψυχαγωγικό, ενώ η αρχική μορφή του, ο παραγωγικός κήπος, χαρακτηρίζεται σαν «περιβόλι» και σε εξειδικευμένες περιπτώσεις σαν «λαχανόκηπος», «οπωρόκηπος» ή «ανθόκηπος». Η διαφορά μεταξύ ενός σύγχρονου πάρκου και ενός σύγχρονου κήπου αναφέρεται γενικά στην έκταση και τη χρησιμοποίηση.

Τα πάρκα είναι πολύ μεγαλύτερα των κήπων. Σ' αυτά είναι δυνατή, έστω και σε μικρή κλίμακα, η ικανοποίηση της ανάγκης των σύγχρονων αστών για απομόνωση, γαλήνεμα ή κινησιοθεραπεία στο ύπαιθρο, ενώ οι μικροί - μέτριοι δημόσιοι κήποι κι ένα μεγάλο ποσοστό από τους ιδιωτικούς, προσφέρουν κυρίως αισθητική και υγιεινή βελτίωση του χώρου. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό της εποχής η εντεινόμενη τάση δημιουργίας κήπων και γενικά διακόσμησης εξωτερικών και εσωτερικών χώρων με καλλωπιστικά φυτά.

Παράλληλα οι ιδιωτικοί κήποι αλλάζουν συνεχώς μορφή. Παλιότερα οι άνθρωποι δημιουργούσαν τους κήπους τους με βάση τις ανάγκες τους σε τρόφιμα και έτσι ο κήπος είχε περισσότερο την μορφή οπωρώνα ή λαχανόκηπου έτσι ώστε να εξασφαλίσουν τα τρόφιμα τους. Οι κήποι τους δεν παρουσίαζαν κανένα αισθητικό ενδιαφέρον. Με το πέρασμα των χρόνων όμως και με τις διάφορες αλλαγές που συμβαίνουν στις ζωές των ανθρώπων οι κήποι αλλάζουν και αυτοί μορφή. Οι άνθρωποι έχουν άλλες ανάγκες όπως αισθητικές ανάγκες γι αυτό το λόγω στην σημερινή εποχή οι κήποι αλλάζουν εντελώς μορφή. Τα καλλωπιστικά φυτά παίρνουν την θέση των παραγωγικών δέντρων, στον κήπο συνηθίζουμε να τοποθετούμε και άλλα στοιχεία όπως πέτρα για την δημιουργία βραχόκηπων, νερό μέσα σε λίμνες και σιντριβάνια. Τον τελευταίο καιρό η χρήση αποκλειστικά και μόνο των καλλωπιστικών φυτών στους κήπους έχει αρχίσει να παραγκωνίζεται και γίνεται προσπάθεια να συνδυάσουμε μαζί με τα καλλωπιστικά φυτά και τα παραγωγικά. δέντρα. Με τον συνδυασμό αυτό εξασφαλίζουμε και καλαισθησία την οποία προσφέρουν σε μεγάλο βαθμό τα καλλωπιστικά φυτά αλλά και μια μικρή

παραγωγή μέσα στους κήπους μας από τα παραγωγικά δέντρα. Ο συνδυασμός αυτός είναι αρκετά επιτυχής γιατί τα καρποφόρα δέντρα που χρησιμοποιούμε για παραγωγή είναι παράλληλα και καλλωπιστικά γιατί διαθέτουν εντυπωσιακά άνθη, καρπούς και φύλλωμα.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Εξαιτίας της μεγάλης συγκέντρωσης ανθρώπων στις πόλεις, τη σημερινή εποχή και της αποπνικτικής ατμόσφαιρας που έχει δημιουργηθεί μέσα σε αυτές, οι άνθρωποι αποφασίζουν να ζήσουν σε μέρη διαφορετικά από αυτά που ζουν, αλλάζοντας τελείως τις συνήθειες αλλά και τις ασχολίες που είχαν.

Έτσι, για να αποφύγουν τις δύσκολες συνθήκες που επικρατούν στις πόλεις οι άνθρωποι καταφεύγουν πλέον σε εξοχικές κατοικίες για να μπορέσουν να δημιουργήσουν ένα σπίτι το οποίο θα μπορεί να τους προσφέρει αυτά από τα οποία είναι αδύνατον να δημιουργήσουν σε ένα σπίτι μέσα στην πόλη. Αυτό που κυρίως αναζητούν είναι ένα κήπο στον οποίο να μπορέσουν να συνδυάσουν καλλωπιστικά φυτά με καρποφόρα δέντρα. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζουν προϊόντα από τον ίδιο τους το κήπο τα οποία είναι απολύτως υγιεινά σε σχέση με αυτά που κυκλοφορούν στο εμπόριο καθώς επίσης και καλαισθησία, αφού αρκετά από τα καρποφόρα δέντρα προσφέρουν ομορφιά με τα άνθη τους, τους καρπούς, το φύλλωμα και την κόμη τους.

Η χρήση των καρποφορών δέντρων μέσα στους κήπους εξυπηρετεί πολλούς παράγοντες εξαιτίας της ποικιλομορφίας τους. Υπάρχουν πολλών ειδών καρποφόρα δέντρα με πολλές ιδιότητες. Άλλα είναι αειθαλή και άλλα φυλλοβόλα, άλλα ανθίζουν πριν την έκπτυξη των φύλλων τους το χειμώνα και άλλα έχουν μεγάλη διάρκεια καρποφορίας. Καρποφόρα όπως για παράδειγμα η αμυγδαλιά, που ανθοφορεί τον χειμώνα όταν κανένα άλλο δέντρο δεν έχει μπει στην διαδικασία της άνθησης, καθώς επίσης και η λεμονιά της οποίας οι καρποί είναι απαραίτητοι σε ένα σπίτι και ταυτόχρονα αισθητικά πολύ όμορφοι.

Χρήση καρποφόρων δέντρων στους Ελληνικούς κήπους

Πριν μερικά χρόνια, τα καρποφόρα δέντρα τα συναντούσαμε συχνά σε επαρχιακούς κήπους και χωριά. Τα πιο συνηθέστερα ήταν η λεμονιά, πορτοκαλιά και μανταρινιά. Πλέον ο χώρος που καταλαμβάνουν μειώθηκε, μέχρι που εκμηδενίστηκε, επειδή η σύγχρονη κηποτεχνία χρησιμοποιεί κυρίως καλλωπιστικά και λιγότερο τα

καρποφόρα που χρησιμοποιούνται για βρώση.

Η παρουσία των καρποφόρων δέντρων είναι ακόμη και σήμερα αισθητή στους κήπους και τα πάρκα για τα αρωματικά τους άνθη, με ποικιλία χρωμάτων, τα διάφορα σχήματα των φύλλων τους και τους χρωματισμούς και πολλές φορές τους αρωματικούς καρπούς τους.

Τα τελευταία χρονιά όμως φαίνεται ότι έγινε κοινή απαίτηση να χρησιμοποιούνται τα καρποφόρα μέσα στους κήπους. Οι λόγοι που ώθησαν σε αυτή τη στροφή οφείλονται κυρίως στα βεβαρημένα από χημικά (λιπάσματα-φυτοφάρμακα) προϊόντα. Έτσι άρχισαν να στρέφονται σε πιο υγιή - οικολογικά προϊόντα, με σκοπό να τα παράγουν μόνοι τους, στους χώρους που διαθέτουν.

Στην σύγχρονη κηποτεχνία δεν χρησιμοποιούνται μόνο καλλωπιστικά φυτά για την διαμόρφωση του κήπου αλλά και καρποφόρα δέντρα τα οποία έχουν διπλό ρολό στον κήπο αφού χρησιμοποιούνται και σαν καλλωπιστικά αλλά και για την εκμετάλλευση των καρπών τους. Η χρήση των καρποφόρων δέντρων, όσον αφορά τους μικρούς οικογενειακούς κήπους, γίνεται με καρποφόρα δέντρα που συνδυάζουν άρωμα, χρώμα και καρποφορία και τα οποία χρησιμοποιούνται και ως καλλωπιστικά.

Πιο συγκεκριμένα, τα καρποφόρα δέντρα δίνουν ένα ξεχωριστό ύφος στο κήπο μας, μιας και η εμφάνιση τους δεν παραμένει στάσιμη κατά την εναλλαγή των εποχών (περίοδος ανθοφορίας-καρποφορίας). Τα δέντρα μικρού μεγέθους δεν κυριεύουν οπτικά μια μικρή έκταση με αποτέλεσμα να δίνουν ένα καλύτερο αισθητικό αποτέλεσμα. Δίνουν λύσεις σε μικρούς κήπους γιατί είναι φυτά που δεν έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις όσον αφορά τη καλλιέργεια τους και συγχρόνως εκτός από την καλλωπιστική τους αξία προσφέρουν και τους καρπούς τους οι οποίοι είναι πλούσιοι σε βιταμίνες και θρεπτικά στοιχεία.

Αντίθετα στους μεγάλους κήπους πολλοί είναι αυτοί που αφήνουν χώρο μόνο για καρποφόρα δέντρα. Έτσι συνδυάζονται δυο ξεχωριστά σημεία του κήπου, με αποτέλεσμα να γίνονται ευκολότερα οι καλλιεργητικές φροντίδες.

Η συνδυασμένη αυτή φύτευση δίνει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο κήπο επειδή προσφέρει μια πολύμορφη και ξεχωριστή εικόνα. Επιπλέον όταν ο χώρος είναι πολύ μεγάλος τα καρποφόρα αποτελούν λύση γιατί γεμίζουν το χώρο με την πλούσια κόμη τους.

Τι είναι τα καρποφόρα δέντρα

Με τον ορό καρποφόρα δέντρα, εννοούμε όλα τα δέντρα που έχουν την ιδιότητα να αξιοποιούν τα ανόργανα στοιχεία του περιβάλλοντος και με την βοήθεια της φωτοσύνθεσης να παράγουν χρήσιμους για τον άνθρωπο καρπούς.

Οι καρποί διακρίνονται ανάλογα με την μορφή που καταναλώνονται σε:

- Σαρκώδεις, οι οποίοι καταναλώνονται αφού ωριμάσουν (π.χ. κερασιά),
- Ξηρούς, οι οποίοι συγκομίζονται ώριμοι και καταναλώνονται αφού ξηραθούν (π.χ. καρυδιά).

Διακρίνονται επίσης και ανάλογα με το είδος του καρπού τους σε:

- Δρύπη, όπως η Ελιά και η φιστικιά,
- Ράγα, όπως το ρόδι και ο λωτός,
- Εσπερίδιο, όπως η πορτοκαλιά,
- Κάρυο, όπως η καρυδιά.

Τα καρποφόρα δέντρα ταξινομούνται σε 5 μεγάλες κατηγορίες:

- Εσπεριδοειδή,
- Γυγαρτόκαρπα ή Μηλοειδή,
- Πυρηνόκαρπα,
- Ακρόδρυα,
- Λοιπά καρποφόρα.

Υπάρχει και άλλη μια κατηγορία καρποφόρων δέντρων, τα τροπικά και τα υποτροπικά, όμως εξαιτίας των κλιματικών συνθηκών της χώρας μας δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας.

Παρόλα αυτά είναι πολύ εντυπωσιακά στην εμφάνισή τους και διακρίνονται από πολύ ωραίους καρπούς, μεγαλύτερους από τους συνηθισμένους. Τέτοια δέντρα είναι το αβοκάντο, η μπανάνα, το μάνγκο, η παπάγια, ο ανανάς κ.ά.

Στον Πίνακα 1 ταξινομούνται όλα τα καρποφόρα δέντρα σε κάθε μία από τις κατηγορίες που ανήκουν.

Πίνακας 1: Κατηγορίες καρποφόρων.

Εσπεριδοειδή	Γυγαρτόκαρπα ή Μηλοειδή	Πυρηνόκαρπα	Ακρόδρυα	Λοιπά καρποφόρα
Πορτοκαλιά	Μηλιά	Ροδακινιά	Αμυγδαλιά	Συκιά
Μανταρινιά	Αχλαδιά	Βερικοκιά	Φιστικιά	Ροδιά
Λεμονιά	Κυδωνιά	Δαμασκηνιά	Καστανιά	Λωτός
Γκρέιπφρουτ		Κερασιά	Φουντουκιά	Μουριά
Νεραντζιά		Βυσσινιά		
Κούμ-κουάτ		Ελιά		

A. ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

1. Πορτοκαλιά

Εικ. 1.1. Κόμη πορτοκαλιάς.

Βοτανική ταξινόμηση

Η πορτοκαλιά ανήκει στην οικογένεια Rutaceae το γένος *Citrus sinensis*.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Είναι δέντρο ύψους 7,5-12 μέτρων με κόμη συμπαγή και κωνική (Εικ. 1.1). Το χρώμα του φλοιού των βλαστών είναι γκρίζο-καφετί. Τα φύλλα είναι στιλπνά, σχήματος ωοειδούς, μήκους 7,5-10 εκ., έχουν μίσχο μήκους 1,5-2,5 εκ. και μικρό πτερύγιο. Τα άνθη είναι μονήρη ή πολλά μαζί (1-6) σε ταξιανθίες, πάνω σε βραχύς βλαστούς, με χρώμα λευκό. Ο φλοιός του καρπού είναι χρώματος πορτοκάλι ή κοκκινωπού και αποχωρίζεται από τη σάρκα παρθενοκαρπικά, ή μετά από γονιμοποίηση, οπότε είναι άσπερμοι ή σπερμοφόροι με πολλά ή λίγα σπέρματα (Εικ. 1.3). Η σάρκα είναι χυμώδης με λίγα ή περισσότερα οξέα. Το χρώμα της σάρκας μπορεί να είναι πορτοκαλί ή ροζ-κόκκινο και αυτό εξαρτάται από το αν περιέχουν ή όχι ανθοκυάνες.

Τρόπος - περίοδος καρποφορίας

Σε περιοχές που έχουν περίοδο ψύχους ή παρατεταμένης ξηρασίας, οπότε η βλάστηση αναστέλλεται, η πορτοκαλιά ανθίζει μια φορά μόνο το έτος και η ανθοφορία διαρκεί 5-6 εβδομάδες. Τα άνθη εμφανίζονται στις μασχάλες των φύλλων των βλαστών του τελευταίου κύματος βλάστησης (Εικ. 1.2).

Ο αριθμός των ανθοφόρων οφθαλμών που θα σχηματιστούν, άρα και η ανθοφορία, επηρεάζεται από παράγοντες που επιδρούν πολύ πριν τη διαμόρφωση τους. Τα περισσότερα άνθη που εξελίσσονται σε καρπούς είναι εκείνα που φέρονται

σε βλαστούς με πολλά φύλλα. Η πορτοκαλιά παράγει πάρα πολλά άνθη και φυσικό είναι μερικά μόνο από αυτά να γίνουν καρποί. Οι καρποί αναπτύσσονται εύκολα ή σχετικά δύσκολα, ανάλογα την ποικιλία.

Εικ. 1.2. Άνθος πορτοκαλιάς.

Κλίμα

Η πορτοκαλιά δεν είναι πολύ ανθεκτική στις χαμηλές θερμοκρασίες απ' ότι τα άλλα εσπεριδοειδή, που καλλιεργούνται για τους καρπούς τους. Τα δέντρα της πορτοκαλιάς και ο ώριμος καρπός μπορούν να ανεχθούν βραχεία διαστήματα με θερμοκρασία -2°C . Πάντως θερμοκρασία χαμηλότερη από αυτή για μακρά χρονικά διαστήματα προκαλεί ζημιά. Τα πράσινα φρούτα παγώνουν σε υψηλότερες θερμοκρασίες. Όταν το δέντρο βρίσκεται σε λήθαργο το χειμώνα τότε μπορεί να αντέξει και σε θερμοκρασίες μέχρι -6°C . Κάτω από άριστες συνθήκες καλλιέργειας, η πορτοκαλιά γίνεται υψηλό δέντρο 7-10μ αν δεν κλαδευτεί. Το χρονικό διάστημα

μεταξύ άνθησης και ωρίμανσης των πορτοκαλιών επηρεάζεται σημαντικά από την θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Το μέγεθος των πορτοκαλιών επηρεάζεται από την θερμοκρασία.

Εικ. 1.3. Καρπός πορτοκαλιάς.

Έδαφος

Η λίπανση και η άρδευση παίζουν σπουδαίο ρόλο στην παραγωγή φρούτων που προορίζονται τόσο για νωπή χρήση όσο και για επεξεργασία. Τα στοιχεία άζωτο και κάλιο είναι τα 2 κύρια στοιχεία που επηρεάζουν την παραγωγή των εσπεριδοειδών.

Τα άλλα μικροστοιχεία ή ιχνοστοιχεία δεν παίζουν καθοριστικό ρόλο, εκτός και αν λείπουν ή βρίσκονται σε περίσσεια. Εάν το διαθέσιμο νερό είναι ανεπαρκές τότε η άρδευση αυξάνει το μέγεθος του δέντρου και την παραγωγή. Αντίθετα υπερβολική άρδευση επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα των καρπών.

Κλάδεμα

Η πορτοκαλιά ωφελείται περισσότερο από το αυστηρό κλάδεμα. Χρειάζεται κλάδεμα διαμόρφωσης. Οι βλαστοί εξαιτίας του βάρους των φύλλων και καρπών λυγίζουν προς τα κάτω και λαίμαργοι εκφύονται στο σημείο κάμψης των βλαστών (Εικ.1.4).

Εικ. 1.4. Η πυκνότητα των φύλλων και των καρπών.

Ποικιλίες

Τα πορτοκάλια διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Κοινά (Valencia, Άρτας, Χανίων, κα),
- Ομφαλοφόρα (Merlin, Navelina, Thompson, New Hall),
- Σαγκουίνια (Doble Fina, Enterfina),
- Γλυκόχυμα (Lima, Vaniglia).

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η πορτοκαλιά είναι δέντρο, το οποίο καλλιεργείται κυρίως για τους καρπούς της. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν διακοσμητικό κοντά σε λίμνες και σε κήπους. Η πορτοκαλιά είναι ένα δέντρο που χρησιμοποιείται παρά πολύ στην κηποτεχνία γιατί διαθέτει τριπλή καλλωπιστική αξία.(πιν.2 σελ.) Έχει πολύ ωραία άνθη, πλούσια καρποφορία πολύ ωραίο και πλούσιο φύλλωμα.

Ανθίζει μια φορά το χρόνο και τα άνθη της είναι αρωματικά άσπρου χρώματος.

Η πορτοκαλιά είναι δέντρο αειθαλές, πότε διατηρεί τα φύλλα του καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε δεντροστοιχίες σε δρόμους της πόλης. Όμως τέτοια χρήση δεν ενδείκνυται επειδή στους δρόμους υπάρχει αυξημένη ρύπανση από τα αμάξια άρα κατάλληλη επιλογή θα ήταν να τοποθετηθούν δέντρα τα οποία δεν διατηρούν το φύλλωμα τους όλη την διάρκεια του χρόνου και αλλά ανανεώνονται.

Μπορούμε επίσης να το χρησιμοποιήσουμε μεμονωμένα ή σε ομάδες σε διάφορα σημεία του κήπου. Η χρήση του όμως δεν ενδείκνυται σε περίπτωση που επιζητούμε σκίαση κοντά σε παράθυρα γιατί εφόσον διατηρεί τα φύλλα του δεν θα έχουμε ήλιο κατά τη διάρκεια του χειμώνα που μας είναι απαραίτητος (πιν 3 σελ.).

Συνήθως δεν είναι σωστό να συνδυάζεται με γκαζόν. Η τοποθέτηση του γκαζόν σε ένα κήπο προϋποθέτει αυξημένες αρδεύσεις. Η πορτοκαλιά δεν χρειάζεται μεγάλη ποσότητα νερού γιατί μειώνεται η παραγωγή των καρπών.

Την πορτοκαλιά μπορούμε να την χρησιμοποιήσουμε ως γλαστρικό αλλά απαιτεί υπερβολική φροντίδα για να μπορέσουμε να επιτύχουμε παραγωγή καρπών.

Μια πρόταση φύτευσης στους κήπους σε περίπτωση που υπάρχει χώρος για παραπάνω από μια πορτοκαλιά είναι να φυτέψουμε διαφορετικές ποικιλίες πορτοκαλιάς οι οποίες έχουν διαφορετικές εποχές καρποφορίας και ανθοφορίας έτσι ώστε να μην παραμένει γυμνός.

Θα μπορούσαμε να τοποθετήσουμε τις εξής ποικιλίες:

Ναβελίνα η οποία καρποφορεί από 1/11-28/2 και είναι ομφαλοφόρο

Σαλουσιάνα η οποία καρποφορεί από 1/12- 20/3 και είναι ομφαλοφόρο

Βαλέντσια η οποία καρποφορεί από 1/4-30/5

2. Μανταρινιά

Η μανταρινιά κατάγεται από την Κίνα. Στην Ευρώπη μεταφέρθηκε περίπου το 1805 π.Χ. Υπάρχουν πολλά είδη μανταρινιάς.

Βοτανική ταξινόμηση

Η μανταρινιά ανήκει στην οικογένεια Rutaceae το γένος Citrus.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η μανταρινιά είναι μικρόσωμο εσπεριδοειδές. Οι βλαστοί της είναι σχετικά ευλύγιστοι. Οι καρποφορούντες βλαστοί λόγω υπερβολικής καρποφορίας είναι δυνατόν να λυγίσουν και να φτάσουν μέχρι το έδαφος ή ακόμα και να αποκολληθούν

Εικ. 2.1. Καρπός και φύλλωμα μανταρινιάς.

ολόκληροι βραχίονες (Εικ 2.1). Άλλα είναι πλαγιόκλαδα και άλλα ορθόκλαδα στην αρχή ώσπου οι μακριοί βλαστοί τους να αναγκαστούν να καμφθούν από το βάρος των καρπών. Τα άνθη φέρονται ως μονήρη στις μασχάλες των φύλλων των νέων βλαστών ή σε ταξιανθίες στους βλαστούς προηγούμενου κύματος βλάστησης (Εικ 2.2).

Τρόπος - περίοδος καρποφορίας

Οι καρποφορούντες βλαστοί λόγω υπερβολικής καρποφορίας είναι δυνατόν να λυγίσουν και να φθάσουν μέχρι το έδαφος ή ακόμη και να αποκολληθούν ολόκληρη βραχίονες. Σε περιοχές με ψυχρό χειμώνα ή περίοδος ξηρασίας τα νεαρά δέντρα της μανταρινιάς εισέρχονται γρήγορα στην καρποφορία. Αντίθετα σε περιοχές με ήπιο χειμώνα αργούν να μπουν στην καρποφορία γι' αυτό συνήθως εφαρμόζεται δακτυλίωση. Σε τροπικές περιοχές τα άνθη της μανταρινιάς είναι δυνατόν να εμφανίζονται σε διαφορές εποχές του έτους ακολουθώντας τους κύκλους βλάστησης.

Σε περιοχές όμως που επικρατεί ψυχρός χειμώνας ή εναλλαγή ξηρής και υγρής περιόδου τα δέντρα ανθίζουν μια φορά

Κλίμα - Έδαφος

Η μανταρινιά αντέχει σε χαμηλότερες θερμοκρασίες απ' ότι τα άλλα εσπεριδοειδή. Παρά την αντοχή του δέντρου στο ψύχος οι καρποί της μανταρινιάς ζημιώνονται από τους παγετούς περισσότερο από τα πορτοκάλια και τα γκρέιπφρουτ.

Ως προς το έδαφος, λειτουργεί ομοίως με το πορτοκάλι.

Εικ. 2.2. Άνθος μανταρινιάς.

Κλάδεμα

Συνήθως εφαρμόζεται κλαδοκάθαρος δηλαδή αφαίρεση πυκνών, προστριβόμενων ή και ξηρών βλαστών.

Ποικιλίες

- Σατσούμα,
- Μεσογειακή μανταρινιά,
- Μανταρινιά King,
- Κοινή μανταρινιά Climentine,
- Μανταρινιά,
- Μανταρινιά Κλεοπάτρα.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η μανταρινιά είναι δέντρο εντυπωσιακό, διαθέτει πλούσιο και ωραίο φύλλωμα, εντυπωσιακά άνθη και έντονη καρποφορία. Είναι δέντρο αειθαλές και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε δεντροστοιχίες στους δρόμους αν και προτιμώνται συνήθως φυλλοβόλα δέντρα έτσι ώστε να υπάρχει ανανέωση των φύλλων ή σε εισόδους σπιτιών για διακοσμητικούς λόγους αλλά και μεμονωμένα σε διάφορα σημεία του κήπου.

Μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε ως γλαστρικά αλλά αν θέλουμε να υπάρχει απόδοση καρπών χρειάζονται περισσότερη περιποίηση. Μπορούμε να το τοποθετήσουμε διπλά σε κάποια σημεία για σκίαση αλλά πρέπει η σκίαση να είναι επιθυμητή και το χειμώνα

Επίσης μπορούμε να το συνδυάσουμε και με γκαζόν αλλά επειδή θα υπάρχουν αρκετές αρδεύσεις θα έχουμε μειωμένη παραγωγή.

Μια πρόταση φύτευσης στους κήπους σε περίπτωση που υπάρχει χώρος για παραπάνω από μια πορτοκαλιά είναι να φυτέψουμε διαφορετικές ποικιλίες πορτοκαλιάς οι οποίες έχουν διαφορετικές εποχές καρποφορίας και ανθοφορίας έτσι ώστε να μην παραμένει γυμνός.

Θα μπορούσαμε να τοποθετήσουμε τις εξής ποικιλίες:

Κλιμεντίνι η οποία είναι πρώιμη και καρποφορεί από 20/9-20/10,

Σατσούμα η οποία είναι άσπερμη και καρποφορεί από 20/9-20/11

3. Λεμονιά

Η λεμονιά καλλιεργείται σε όλο τον κόσμο. Μεγάλες ποσότητες λεμονιών καταναλώνονται ως νωπά ή οδηγούνται σε εργοστάσια χυμοποίησης.

Βοτανική ταξινόμηση

Η λεμονιά ανήκει στην οικογένεια Rutaceae το γένος Citrus το είδος Limon (Εικ. 3.1.).

Εικ. 3.1. Citrus Limon.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Το δέντρο της λεμονιάς κάτω από ευνοϊκές συνθήκες που περιλαμβάνουν ήπιους χειμώνες, δροσερό καλοκαίρι, ελαφρές βροχοπτώσεις και χαμηλή σχετική υγρασία, αναπτύσσεται ζωηρά. Εάν δεν κλαδευτή μπορεί να φτάσει στο ύψος των 7 m, συνήθως όμως γίνεται μικρότερο δέντρο. Οι νεαροί βλαστοί είναι λείοι, με τριγωνική διατομή και ιώδες χρώματος. Είναι ζωηροί και επεκτείνονται προς τα έξω περισσότερο απ' ότι των άλλων εσπεριδοειδών. Φέρει αγκάθια και φλοιό γκριζου χρώματος. Τα φύλλα είναι οξύληκτα και έχουν μήκος 5-8 cm (Εικ.3.2). Οι μίσχοι των

Εικ.3.2.Βλαστός με φύλλα
μανταρινιάς.

φύλλων δεν φέρουν πτερύγιο.

Τα νεαρά δέντρα αναπτύσσονται γρηγορότερα και μπαίνουν στην καρποφορία σε μικρότερη ηλικία απ' ότι εκείνα των άλλων εσπεριδοειδών. Οι κύκλοι βλάστησης της λεμονιάς δεν διακρίνονται μεταξύ τους τόσο εύκολα όσο στα πορτοκαλοειδή.

Τρόπος καρποφορίας

Η λεμονιά φέρει άνθη σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, δίνει όμως το μέγιστο ποσοστό άνθησης αργά την άνοιξη ή το καλοκαίρι. Τα ποσοστά της κάθε περιόδου μπορεί να' ναι μικρότερα ή μεγαλύτερα ανάλογα με το φορτίο καρπών που φέρει το δέντρο. Τα άνθη εμφανίζονται ως μονήρη ή ανά δυο μαζί. Η επικονίαση δεν αποτελεί πρόβλημα διότι αν τα άνθη δε γονιμοποιηθούν, σχηματίζουν καρπούς παρθενοκαρπικά.

Περίοδος καρποφορίας

Το δέντρο αρχίζει να δίνει τους πρώτους καρπούς από το τρίτο έτος και μπαίνει στην πλήρη καρποφορία, το 6^ο – 7^ο έτος.

Κλίμα

Η λεμονιά είναι το πιο ευαίσθητο εσπεριδοειδές στις χαμηλές θερμοκρασίες και στον αέρα. Θερμοκρασίες -5°C έως -7°C προκαλούν μεγάλη ζημιά στο ξύλο της λεμονιάς. Οι καρποί ζημιώνονται στους -2°C . Επίσης, τα άνθη και οι νεαροί καρποί είναι δυνατόν να νεκρωθούν στην ίδια θερμοκρασία. Τα φύλλα πέφτουν όταν η θερμοκρασία φτάσει στους $-4,5^{\circ}\text{C}$ και οι κορυφές των βλαστών νεκρώνονται στους -3°C . Τα λεμόνια αποκτούν όξινη γεύση σε περιοχές με δροσερό καλοκαίρι.

Έδαφος

Η λίπανση και η άρδευση παίζουν σπουδαίο ρολό στην παραγωγή καρπών. Τα στοιχεία άζωτο και κάλιο είναι τα 2 κύρια στοιχεία που επηρεάζουν την παραγωγή της λεμονιάς.

Κλάδεμα

Η λεμονιά ωφελείται περισσότερο από το αυστηρό κλάδεμα απ' ό τι τα υπόλοιπα εσπεριδοειδή. Το νεαρό λεμονόδεντρο εξαιτίας των μακρών βλαστών που δημιουργεί, χρειάζεται περισσότερο κλάδεμα διαμόρφωσης απ' ό τι τα άλλα εσπεριδοειδή. Οι βλαστοί εξαιτίας του βάρους των φύλλων και καρπών λυγίζουν προς τα κάτω και λαίμαργοι εκφύονται στο σημείο κάμψης των βλαστών.

Στα ώριμα δέντρα εφαρμόζεται μέτριο κλάδεμα για να εξασφαλίζεται επαρκής φωτισμός της κόμης, να μειώνεται το ύψος των δέντρων και να αποφεύγεται η προστριβή των βλαστών μεταξύ τους (Εικ. 3.3).

Εικ. 3.3. Πυκνότητα φύλλων και καρπών λεμονιάς.

Ποικιλίες

- Interdonat,
- Santa Tereza, Zagara Bianca και Lisbon,
- Αδαμοπούλου και Eureka.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η λεμονιά είναι ίσως το πιο συνηθισμένο δέντρο μέσα στους κήπους. Είναι δέντρο αειθαλές, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διάφορα σημεία του κήπου είτε για σκίαση είτε για διάφορους λόγους.

Έχει τριπλή καλλωπιστική αξία αφού διαθέτει πράσινο πλούσιο φύλλωμα . πλούσια ανθοφορία και καρποφορία.

Για να έχουμε αυξημένη παραγωγή καρπών πρέπει να έχουμε τις απαραίτητες για το δέντρο αρδεύσεις άρα δεν μπορούμε να το συνδυάσουμε με γκαζόν γιατί για να διατηρηθεί το γκαζόν χρειάζεται αυξημένες αρδεύσεις που είναι αρνητικό για το δέντρο.

Όπως και όλα τα εσπεριδοειδή μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα καθώς και με άλλους τρόπους .Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως γλαστικό αλλά αν επιθυμούμε καλύτερη παραγωγή χρειάζεται αρκετή περιποίηση.

4. Γκρέιφρουτ

Το γκρέιφρουτ πιστεύεται ότι προήλθε από διασταύρωση μεταξύ πορτοκαλιάς και κίτρου.

Βοτανική ταξινόμηση

Το γκρέιφρουτ ανήκει στην οικογένεια Rutaceae το γένος Citrus και το είδος Paradisi.

Εικ. 4.1. Γκρέιφρουτ, τοποθετημένο στο κέντρο μίας αυλής.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Είναι δέντρο μεγαλόσωμο, πολύ παραγωγικό και ζει λιγότερα χρόνια από' ότι η πορτοκαλιά (Εικ. 4.1). Ο φλοιός των βλαστών είναι λείος, χρώματος γκριζου καφέ. Τα φύλλα είναι ωοειδή δερματώδη, χρώματος σκούρου πράσινου με μεγάλο μισχικό πτερύγιο.

Τρόπος - Περίοδος καρποφορίας

Τα περισσότερα άνθη (μονήρη, ή 2-20 μαζί σε ταξιανθία) εκπτύσσονται σε μια εποχή του έτους (Εικ.4.2). Η άνθηση ακολουθεί, μετά από περίοδο ψύχους ή ξηρασίας. Η έλλειψη αζώτου, αναγκάζει το δέντρο να ανθήσει νωρίτερα και επιταχύνει την ωρίμανση των καρπών. Η χρονική διάρκεια μεταξύ άνθησης και ωρίμανσης των καρπών συντομεύεται από 18 στους 9 μήνες όταν η μέση θερμοκρασία κατά την περίοδο αύξησης των καρπών είναι σχετικά υψηλή (24 °C).

Εικ. 4.2. Άνθος γκρέιφρουτ.

Κλίμα - Έδαφος

Ο βοτρυόκαρπος είναι πιο ευαίσθητος στο κρύο από την πορτοκαλιά (Εικ. 4.3). Το δέντρο παθαίνει ζημιά σε θερμοκρασία κάτω των -3°C ενώ οι καρποί σε -2°C . Έλλειψη μαγνησίου ή υπερβολική καρποφορία μειώνουν την αντοχή του δέντρου στις χαμηλές θερμοκρασίες. Αντέχει στις υψηλές θερμοκρασίες περισσότερο απ' ότι η πορτοκαλιά και η λεμονιά. Το δέντρο δεν είναι απαιτητικό σε καλλιεργητικές φροντίδες, οπότε αυτό σε συνδυασμό με την εξαιρετική αντοχή του στις υψηλές θερμοκρασίες το καθιστούν κατάλληλο για θερμές-ξηροθερμικές περιοχές των ημιτροπικών κλιμάτων.

Κλάδεμα

Εικ. 4.3. Καρπός γκρέιπφρουτ.

Με το κλάδεμα καταβάλλεται προσπάθεια διατήρησης του σχήματος του δέντρου που συνήθως είναι ένας αυστηρός κλαδοκάθαρος. Οι πλάγιοι βλαστοί βραχύνονται, επειδή το δέντρο είναι πλαγίοκλαδο, για να μην εμποδίζεται η κίνηση των γεωργικών μηχανημάτων.

Ποικιλίες

Υπάρχουν δυο κατηγορίες:

- Κιτρινόσαρκες ή κοινές (MARSH),
- Έγχρωμες (THOMPSON, WEBB, RUBY).

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Το γκρέιπφρουτ δεν είναι πολύ διαδεδομένο δέντρο στους κήπους. Δεν χρησιμοποιείται αρκετά στην κηποτεχνία. Παρόλα αυτά είναι πολύ εντυπωσιακό δέντρο. Έχει μεγάλους καρπούς κίτρινου, πορτοκαλί χρώματος. Επίσης έχει πολύ

ωραίο φύλλωμα και πλούσια ανθοφορία.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα σε κάποιο σημείο του κήπου ή σε ομάδες.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως γλαστρικό αλλά προϋποθέτει πολύ παραπάνω περιποίηση και μια τέτοια χρήση δεν ενδείκνυται.

Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε μορφή δεντροστοιχίας.

5.Κουμ-κουάτ

Εικ 5.1 Δέντρο κουμ-κουάτ

Η καταγωγή του κουμ-κουάτ είναι από την Ιαπωνία. Στην Ελλάδα ήρθε το 1924 για πρώτη φορά στην Κέρκυρα. Εκεί βρίσκεται και η μεγαλύτερη παραγωγή καθώς και μεταποίηση των καρπών σε γλυκά και ποτά.

Βοτανική ταξινόμηση

Το κουμ-κουάτ ανήκει στο γένος *Fortunella* sp

Βοτανικοί χαρακτήρες

Το κουμ-κουάτ μοιάζει περισσότερο με θάμνο παρά με δέντρο. αποκτά ύψος περίπου 3-4μετρα ύψος(Εικ 5.1). Φυτεύεται σε αποστάσεις 3*3μετρα. Έχει λεπτούς βλαστούς, λίγα αγκάθια και μικρά οξύληκτα φύλλα, σκούρου πράσινου χρώματος (Εικ 5.2). Ο καρπός είναι ωσειδής κιτρινοπορτοκαλί φλοιό με γλυκόξινη σάρκα(Εικ 5.3).

Εικ 5.2 Φύλλα κουμ-κουάτ

Εικ 5.3 Καρποί κουμ-κουάτ

Τρόπος - Περίοδος καρποφορίας

Η άνθηση παρατηρείται όψιμα πολλές φορές ακόμα και τον Αύγουστο. Τα άνθη είναι μικρά και λευκά

Κλίμα - Έδαφος

Το κουμ-κουάτ έχει εξαιρετική αντοχή στο κρύο και αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο λήθαργο που έχουν και διαρκεί από το φθινόπωρο μέχρι την άνοιξη. Όμως οι καρποί τους είναι πολύ ευαίσθητοι.

Ποικιλίες

Fortunella margarita

Fortunella japonica

Fortunella crassifolia

Fortunella hindsii

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Το κουμ-κουάτ είναι ένα πολύ εντυπωσιακό δέντρο μικρού μεγέθους. Διαθέτει πλούσιο φύλλωμα, ωραία άνθη και μικρούς εντυπωσιακούς καρπούς.

Η χρήση του στην κηποτεχνία είναι ευρέως διαδεδομένη. Το κουμ-κουάτ συνήθως χρησιμοποιείται ως γλαστρικό εξαιτίας του μεγέθους του. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στον εσωτερικό χώρο.

B. ΓΙΓΑΡΤΟΚΑΡΠΙΑ Ή ΜΗΛΟΕΙΔΗ

1. Μηλιά

Η καλλιέργεια της μηλιάς έχει διαδοθεί στην κεντρική και δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, και Πελοπόννησο.

Βοτανική ταξινόμηση

Εικ. 1.1. Το άνθος της μηλιάς.

Η μηλιά ανήκει στην οικογένεια των Rosaceae. Το γένος Malus περιλαμβάνει 25 έως 30 είδη και πολλά υποείδη τα περισσότερα των οποίων έχουν μόνον καλλωπιστική αξία.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η μηλιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, μεγάλου μεγέθους, πλαγιόκλαδο ή ορθόκλαδο και μακρόβιο. Τα φύλλα είναι απλά κατ' εναλλαγή, ωοειδή, οδοντωτά, βραχύμυχα, με την κάτω επιφάνεια χνουδωτή. Ο μίσχος των φύλλων φέρει μερικές φορές κοντά στη βάση δυο μικρά παράφυλλα. Οι οφθαλμοί είναι πεπλατυσμένοι, χνουδωτοί και εφάπτονται του βλαστού, χαρακτήρας που διακρίνει την μηλιά από την αχλαδιά. Οι καρποφόροι οφθαλμοί είναι μικτοί και ο καθένας περικλείει 5-6 άνθη.

Εικ. 1.2. Ψευδής καρπός.

Τα άνθη είναι μεγάλα λευκά ή ελαφρά ρόδινα (Εικ. 1.1). Παράγονται συγχρόνως με τα φύλλα από μικτούς οφθαλμούς κατά κορύμβους. Ο καρπός είναι μήλο (ψευδής καρπός) έχει διάφορο σχήμα, σφαιρικό, κωνικό, σφαιρικό έως επίμηκες

με ή χωρίς μαστοειδείς αποφύσεις, σάρκα τραγανή ή αλευρώδη, ευχυμη, γλυκιά, όξινη ή υπόξινη και σπέρματα καφέ απόχρωσης (Εικ. 1.2).

Τρόπος καρποφορίας

Η μηλιά καρποφορεί επάκρια κυρίως σε λογχοειδή βλάστηση που σχηματίζεται σε ξύλο ηλικίας δυο ή πιο πολλών χρόνων (Εικ. 1.3). Οι λογχοειδής αυτές βλαστήσεις μπορεί να δίνουν καρπούς για 15-20 χρονιά. Στην πράξη όμως η διάρκεια της καρποφόρου ζωής τους υπολογίζεται σε 8-10 χρόνια αν εξασφαλιστούν ευνοϊκές συνθήκες φωτισμού και θρέψης. Οι λογχοειδείς αυτές βλαστήσεις

παρενιαυτοτροφούν. Κάτω από ευνοϊκές όμως καιρικές και καλλιεργητικές συνθήκες επιτυγχάνεται κατά τον ίδιο χρόνο να δίνουν καρπό και συγχρόνως να σχηματίζουν επάκριο καρποφόρο οφθαλμό που θα καρποφορήσει τον επόμενο χρόνο.

Εικ.1.3. Καρποφορία σε λογχοειδή βλάστηση.

Περίοδος καρποφορίας

Η μηλιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία από τον δεύτερο έως έκτο χρόνο της ηλικίας της ανάλογα με την ποικιλία και το υποκείμενο. Η παραγωγική ζωή της μηλιάς υπολογίζεται σε 30-50 χρονιά περίπου.

Κλίμα

Η μηλιά είναι δέντρο των ψυχρών και υγρών κλιμάτων. Ευδοκίμει εκεί που εξασφαλίζονται αρκετό χειμερινό ψύχος για την διακοπή του λήθαργου των οφθαλμών και δροσερό καλοκαίρι. Οι περιοχές που γειτνιάζουν με υδάτινες επιφάνειες προσφέρονται καλύτερα για την καλλιέργεια της μηλιάς λόγω της μείωσης του κινδύνου να προκληθούν ζημιές από τον παγετό γιατί η υδάτινη επιφάνεια

συντελεί στη διατήρηση της θερμοκρασίας σε επιθυμητά επίπεδα την νυκτερινή κατά την άνοιξη και το φθινόπωρο και την ημερήσια και νυκτερινή κατά τον χειμώνα. Κατά τους θερινούς μήνες συντελεί η ημερήσια θερμοκρασία να είναι χαμηλότερη κοντά στις υδάτινες επιφάνειες. Στις παραθαλάσσιες όμως ανεμόπληκτες περιοχές μπορεί να προκληθούν ζημιές από τα σταγονίδια της θάλασσας στα φύλλα και στους καρπούς της.

Καταλληλότερη θερμοκρασία θεωρείται κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο 20-21⁰C. Οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες όταν συνοδεύονται και από σημαντική έλλειψη εδαφικής υγρασίας προξενούν σοβαρές ζημιές στην παραγωγή.

Έδαφος

Η μηλιά ευδοκίμει σε έδαφος με οποιαδήποτε σύσταση. Η φύση όμως του υπεδάφους έχει μεγαλύτερη σημασία από το είδος και την ποιότητα του επιφανειακού εδάφους. Το υπέδαφος πρέπει να αποστραγγίζεται καλά γιατί οι ρίζες της μηλιάς είναι πολύ ευαίσθητες σε περίσσεια νερού. Το δε συνεκτικό υπέδαφος περιορίζει την ανάπτυξη των ριζών και μειώνει την ζωηρότητα και την διάρκεια ζωής των δέντρων αλλά και το υπέδαφος που συγκρατεί ελάχιστη ποσότητα νερού ή καθόλου είναι ακατάλληλο και πρέπει να αποφεύγεται.

Το κατάλληλο έδαφος πρέπει να έχει σύσταση αμμοπηλώδη. Τα εδάφη με πολύ άργιλλο ή με συνεκτικό υπέδαφος πρέπει να αποφεύγονται. Σαν καταλληλότερο έδαφος θεωρείται εκείνο που έχει σύσταση αμμοπηλώδη και βάθος δυο ή και περισσότερα μέτρα. Το pH του εδάφους πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 6.5 έως 6.8

Κλάδεμα

Με το κλάδεμα μορφώσεως σκοπό έχουμε να κατευθύνουμε την βλάστηση κατά τρόπο που επιβάλλει το επιδιωκόμενο σχήμα μορφώσεώς τους και η καλή δομή τους.

Στην καλλιέργεια μηλιάς τα πιο επικρατέστερα σχήματα μορφώσεως των δέντρων είναι ο οπωροφόρος φράκτης, η θαμνώδης άτρακτος και το κυπελλοειδές.

Ποικιλίες

Υπάρχουν ποικιλίες καλοκαιρινές όπως, Red delicious-standar, Golden delicious και Φθινοπωρινές, μερικές από τις οποίες είναι Vista Bella Starking και Πρώιμο φιρίκι.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η μηλιά είναι ένα εντυπωσιακό δέντρο με ωραίους και ευδιάκριτους καρπούς που το χρώμα τους ποικίλει ανάλογα με την ποικιλία. Η μηλιά χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό κυρίως για τους καρπούς της που έχουν χρώμα πράσινο, κόκκινο, ή κίτρινο, καθώς επίσης και για την πλούσια ανθοφορία της.

Είναι δέντρο φυλλοβόλο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση που χρειαζόμαστε σκίαση σε κάποιο σημείο του σπιτιού. Είναι καλή επιλογή για τέτοιου είδους χρήση αφού ως δέντρο φυλλοβόλο αφήνει την ηλιακή ακτινοβολία να περάσει το χειμώνα που ο ήλιος είναι απαραίτητος.

Υπάρχουν νάνες ποικιλίες οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως γλαστρικά και να τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία εκτός του σπιτιού.

Η μηλιά χρειάζεται αρκετή περιποίηση όσον αφορά την χημική καταπολέμηση των εχθρών και γι' αυτό το λόγω δεν συστήνεται η χρήση του κοντά στην οικία (π.χ. δίπλα στο παράθυρο), για να αποφευχθούν προβλήματα υγείας. Σε περιπτώσεις βέβαια που γίνεται βιολογική καταπολέμηση δεν υπάρχει πρόβλημα.

Η μηλιά μπορεί να τοποθετηθεί στα υψηλότερα σημεία του κήπου γιατί είναι πιο ανθεκτικά στους ανέμους και σε άλλες δυσχερείς καταστάσεις.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αν υπάρχει διαθέσιμος χώρος διαφορετικές ποικιλίες μηλιάς έτσι ώστε να έχουμε σε όλες τις περιόδους άνθη και καρπούς.

2. Αχλαδιά

Στην Ελλάδα η καλλιέργεια της αχλαδιάς είναι διαδεδομένη παντού αλλά σε μορφή συστηματικών οπωρώνων εντοπίζεται κυρίως στην δυτική και κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία και Πελοπόννησο.

Βοτανική ταξινόμηση

Η αχλαδιά ανήκει στην οικογένεια των Rosaceae. Το γένος *Pyrus* περιλαμβάνει περισσότερα από 20 είδη που όλα κατάγονται από την Ευρώπη και την Ασία.

Πολλά από τα είδη αυτά μοιάζουν και η διάκρισή τους είναι δύσκολη.

Εικ. 2.1. Αχλαδιά υπερφορτωμένη από καρπούς.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Εικ. 2.2. Λευκά άνθη αχλαδιάς.

Η αχλαδιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, μακρόβιο, μικρού έως μεγάλου μεγέθους. Σε γενική εμφάνιση μοιάζει με την μηλιά αλλά χαρακτηρίζεται σαν πιο ορθόκλαδο (Εικ. 2.1). Τα φύλλα είναι απλά κατ' εναλλαγή, ωοειδή ή καρδιόσχημα, οδοντωτά στιλπνά και μακρόσχημα. Ο μίσχος των φύλλων στη βάση του φέρει δυο μικρά παράφυλλα. Οι οφθαλμοί διακρίνονται σε ξυλοφόρους και μικτούς και βρίσκονται πλάγια και επάκρια των βλαστών.

Οι ξυλοφόροι οφθαλμοί έχουν σχήμα κωνικό, φέρουν χνούδι και σχηματίζουν στο σημείο εκ φύσεώς του με το βλαστό οξεία γωνιά, χαρακτήρας που διακρίνει την μηλιά από την αχλαδιά. Οι καρποφόροι οφθαλμοί είναι μικτοί έχουν σχήμα κωνικό δε φέρουν χνούδι, είναι ελάχιστα μικρότεροι σε μέγεθος από εκείνους της μηλιάς και περικλείουν συνήθως 4-12 άνθη.

Τα άνθη είναι λευκά σπανιότερα δε ρόδινα. Παράγονται πριν ή συγχρόνως με τα φύλλα από μικτούς οφθαλμούς κατά κορύμβους (Εικ. 2.2). Ο καρπός είναι μήλο (ψευδής καρπός) έχει σχήμα σφαιρικό ή αχλαδόμορφο με ή χωρίς κάλυκα.

Τρόπος καρποφορίας

Ο τρόπος καρποφορίας της αχλαδιάς μοιάζει με εκείνο της μηλιάς. Μερικές ποικιλίες παράγουν άνθη σε κλάδους ενός χρόνου από μικτούς καρποφόρους οφθαλμούς που βρίσκονται επάκρια και πλαγιά αυτών. Τα άνθη όμως που παράγονται από πλαγίους μικτούς καρποφόρους οφθαλμούς δεν δίνουν τόση ικανοποιητική παραγωγή όσο δίνουν εκείνα που παράγονται από επάκριους μικτούς καρποφόρους οφθαλμούς. Οι καρποί που παράγονται σε κλάδους ενός χρόνου λόγω του βάρους τους λυγίζουν τους κλάδους προς τα κάτω με αποτέλεσμα να δέχεται το εσωτερικό μέρος της κόμης των δέντρων των ορθόκλαδων ποικιλιών πιο πολύ φως και να επιτυγχάνεται έτσι το δυνάμωμα της βλάστησης του δέντρου που βρίσκεται προς τα χαμηλότερα σημεία της κόμης του (Εικ. 2.3).

Εικ. 2.3. Λυγισμένους κλάδους με ανεπτυγμένους καρπούς.

Περίοδος καρποφορίας

Η αχλαδιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία από τον 4^ο-6^ο χρόνο της ηλικίας της ανάλογα με την ποικιλία και το υποκείμενο. Τα νάνα κλωνικά υποκείμενα επιταχύνουν την είσοδο των δέντρων σε καρποφορία. Η παραγωγική διαδικασία της αχλαδιάς υπολογίζεται σε 30-40 χρονιά περίπου.

Κλίμα

Η αχλαδιά πρέπει να καλλιεργείται σε περιοχές με αρκετό χειμερινό ψύχος για να μπορεί να διακοπεί ο λήθαργος των ξυλοφόρων και καρποφόρων οφθαλμών της προκειμένου να εκπτυχθούν την Άνοιξη. Οι κλιματικές αυτές απαιτήσεις της περιορίζουν την επέκταση της καλλιέργειας της σε τροπικές και υποτροπικές περιοχές.

Επειδή ακόμη χαρακτηρίζεται και ως μη ανθεκτική σε θερμοκρασίες κάτω από -29°C δε μπορεί να καλλιεργηθεί σε περιοχές με πολύ δριμύ χειμώνα.

Έδαφος

Η αχλαδιά ευδοκμεί σε ευρεία ποικιλία εδαφών από τα αμμοπηλώδη έως τα αργιλλοαμμώδη αλλά δεν αναπτύσσεται καλά σε ξηρά ελαφρά εδάφη. Συγκριτικά με την μηλιά είναι λιγότερο ανεκτική στην ξηρασία και μάλλον ανεκτική σε μη καλή αποστράγγιση. Κατάλληλο βάθος εδάφους για την ανάπτυξη του ριζικού της συστήματος είναι τα 50 εκ. Γενικά πρέπει να αποφεύγεται η καλλιέργεια της αχλαδιάς σε αβαθή ασβεστούχα εδάφη σε πολύ αλκαλικά ή σε εδάφη που το εδαφικό νερό είναι φορτισμένο με κατιόντα ασβεστίου.

Εικ. 2.4. Κλάδεμα διαμόρφωσης αχλαδιάς.

Κλάδεμα

Τα επικρατέστερα σχήματα μορφώσεως της αχλαδιάς είναι η παλμέττα (ιταλικό), ο χαμηλός οπωροφόρος φράκτης (γαλλικό), η ελεύθερη άτρακτος (γερμανικό-ολλανδικό) και το κυπελλοειδές (Εικ. 2.4).

Ποικιλίες

- Μαγιάτικη,
- Ζαχαράτη,
- Μοσχάτη,
- Κοντούλα,
- Αυγουσιάτικη.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η αχλαδιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μεμονωμένο ή σε ομάδες σε διάφορα σημεία του κήπου.

Μπορούμε να το τοποθετήσουμε και σε σημεία που χρειαζόμαστε σκίαση ακόμα και δίπλα σε κάποιο παράθυρο αφού τους χειμερινούς μήνες δεν διατηρεί τα φύλλα του και έτσι ο ήλιος είναι διαθέσιμος.

Η αχλαδιά δεν μπαίνει σε γλάστρα αλλά υπάρχουν κάποιες νέες ποικιλίες τις οποίες τις χρησιμοποιούμε αποκλειστικά ως γλαστρικά.

Η αχλαδιά μπορεί να τοποθετηθεί στα υψηλότερα σημεία του κήπου γιατί είναι πιο ανθεκτικά στους ανέμους και σε άλλες δυσχερείς καταστάσεις.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αν υπάρχει διαθέσιμος χώρος διαφορετικές ποικιλίες αχλαδιάς έτσι ώστε να έχουμε σε όλες τις περιόδους άνθη και καρπούς.

3. Κυδωνιά

Κατάγεται από την Περσία και την περιοχή της Κασπίας θάλασσας. Στην Ελλάδα και τις άλλες παραμεσόγειες χώρες, διαδόθηκε από τα αρχαία χρόνια. Κατόπι διαδόθηκε και στις χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής.

Εικ. 3.1. *Cydonia vulgaris Pers.*

Βοτανική ταξινόμηση

Ανήκει στην οικογένεια Rosaceae και το είδος *Cydonia vulgaris Pers* πού περιλαμβάνει 4 είδη, Ιθαγενή της Ασίας, δηλ. την κοινή Κυδωνιά πού καλλιεργείται για τους καρπούς της και τις καλλωπιστικές Κυδωνιές, Κυδωνέα η μαύλειος, Κυδωνέα η κινέζικη και Κυδωνέα η Ιαπωνική πού είναι η γνωστή, τσιντόνια των κηπουρών και των ανθοπωλών (Εικ.3.1).

Βοτανικά χαρακτηριστικά

Φυλλοβόλο δέντρο που παίρνει σχήμα θαμνώδες, γιατί αναπτύσσει πολλές παραφυάδες, άλλα μπορεί να διαμορφωθεί και σε μικρό δέντρο, ύψους 3-4 μέτρων. Η ρίζα της είναι βαθειά και διακλαδίζεται καλά σε μικρό βάθος. Ο κορμός δεν είναι λείος και ο φλοιός της, με τα χρόνια, σκάζει και αποκολλάται κατά πλάκες, σταχτόμαυρες εξωτερικά και κοκκινωπές από μέσα. Τα κλαδιά της είναι ακανόνιστα και ευλύγιστα και έχουν χρώμα σκούρο - σταχτί. Τα φύλλα είναι μεγάλα, σχεδόν καρδιόσχημα, βαθυπράσινα, λεία επάνω και με πυκνό, λεπτό χνούδι από κάτω. Τα μάτια είναι μικρά, χνουδωτά. Τα άνθη, σε αντίθεση με τα άνθη της Μηλιάς και της Απιδιάς, είναι μονήρη και βγαίνουν στην άκρη νέων λεπτών βλαστών του έτους, πολύ μετά από τα φύλλα (Εικ. 3.2). Είναι πενταμερή, λευκορόδινα και η γονιμοποίηση τους γίνεται με τα έντομα. Ο καρπός είναι «μήλο», συνήθως ογκώδης, με χαρακτηριστικό ακανόνιστο σχήμα, χωρίς ποδίσκο, με ιδιαίτερο άρωμα.

Τρόπος – περίοδος καρποφορίας

Οι περισσότερες ποικιλίες είναι αυτογόνιμες, δεν χρειάζονται δηλαδή τη γύρη άλλων ποικιλιών, για να καρποφορήσουν. Οι καρποί ωριμάζουν κατά τον Σεπτέμβριο – Οκτώβριο (Εικ.3.3).

Εικ.3.2. Άνθος κυδωνιάς.

Κλίμα

Είναι δέντρο των εύκρατων χωρών και ευδοκίμει στα θερμά κλίματα. Δεν έχει απαιτήσεις μακράς ψύξης, όπως οι περισσότερες ποικιλίες Μηλιάς και Αχλαδιάς, για τη διακοπή του λήθαργου. Δεν αντέχει στις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες του χειμώνα.

Έδαφος

Έχει ανάγκη από έδαφος προσχωματικό, μέσης συστάσεως, βαθύ και δροσερό. Δεν αντέχει στα πολύ ασβεστώδη εδάφη (όχι πάνω από 4% ολικό ανθρακικό ασβέστιο), γιατί παθαίνει χλώρωση, όπως δεν αντέχει και στα αλατούχα. Στα ξερά εδάφη δεν ευδοκίμει καθόλου, ενώ στα υγρά εδάφη αντέχει περισσότερο από τα άλλα καρποφόρα, αρκεί να αποστραγγίζονται.

Εικ. 3.3. Έναρξη ανθοφορίας της κυδωνιάς.

Κλάδεμα

Η κυδωνιά μπαίνει στην καρποφορία από το τέταρτο έτος της φυτείας και σε ηλικία 15 χρόνων βρίσκεται σε πλήρη απόδοση. Δεν είναι πολύ μακρόβιο δέντρο.

Ποικιλίες

Δεν έχουν μελετηθεί οι ποικιλίες Κυδωνιάς, που βρίσκονται στην Ελλάδα. Τα κυδώνια διακρίνονται σε Τσάμπιον, Πορτογαλίας, Μολλέσκα, Σμύρνης, Κινέζικο, Μηλοκύδωνο κ.ά.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η κυδωνιά είναι δέντρο το οποίο παρουσιάζεται και σαν θάμνος, σε ελεύθερο σχήμα. Είναι πολύ διακομητική την άνοιξη για το ανοιχτό πράσινο χνουδωτό χρώμα των φύλλων της, το οποίο έρχεται σε αντίθεση με το σκούρο χρώμα του φλοιού του κορμού, καθώς και για το ωραίο άρωμα των ανθέων της.

Η κυδωνιά μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μεμονωμένο δέντρο μέσα στον κήπο. Μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε σε σημεία που χρειαζόμαστε σκιά ακόμα και σε σημεία που υπάρχει καθιστικό ή άλλος παρόμοιος χώρος αφού δεν λερώνει σαν δέντρο. Δεν χρησιμοποιείται ως γλαστρικό.

Γ. ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ

1.Βερικοκιά

Είναι είδος ανθεκτικό στην ξηρασία και ευδοκimeί σε περιοχές με πολύ χαμηλή ατμοσφαιρική υγρασία.

Βοτανική ταξινόμηση

Ανήκει στο γένος *Prunus armeniaca* της οικογένειας Rosaceae (Εικ. 1.1).

Εικ. 1.1. *Prunus armeniaca*.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Δέντρο φυλλοβόλο με βλάστηση πλαγιόκλαδη. Τα φύλλα είναι απλά έχουν σχήμα καρδιάς με πριονωτή περιφέρεια γυαλιστερά και με μακρύ μίσχο. Τα άνθη είναι λευκά ή ρόδινα και παράγονται πριν από την έκπτυξη των φύλλων από απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς (Εικ. 1.2). Ο καρπός είναι δρύπη, έχει σχήμα σφαιρικό ή ωοειδές με χαρακτηριστική κοιλιακή ραφή, εκπύρηνος ή συμπύρηνος (Εικ. 1.3). Ο φλοιός είναι λεπτός κίτρινος με κόκκινη απόχρωση. Η σάρκα είναι πορτοκαλί.

Εικ. 1.2. Λευκορόδινο άνθος ροδακινιάς.

Τρόπος καρποφορίας

Η βερικοκιά, όπως όλα τα είδη του γένους *Prunus*, σχηματίζει απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς πλάγια σε λογχοειδή λεπτοκλάδια και βλαστούς κατά τη βλαστική περίοδο, που συμπληρώνουν την ανάπτυξή τους κατά τη ληθαργική περίοδο, που ακολουθεί, και ανθίζουν την επόμενη άνοιξη το Μάρτιο νωρίς ή αργά, ανάλογα με την ποικιλία, αν ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους σε ψύχος.

Περίοδος καρποφορίας

Η βερικοκιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία από τον 4^ο – 5^ο χρόνο της ηλικίας της. Η παραγωγική ζωή της υπολογίζεται σε 25 έως 35 χρόνια.

Κλίμα - Έδαφος

Έχει μέτριες ανάγκες σε ψύχος για να διακοπεί ο λήθαργος των οφθαλμών. Υψηλή υγρασία την περίοδο της άνθησης προκαλεί την ανάπτυξη της μονίλιας σε άλατα.

Κλάδεμα

Στην καλλιέργεια βερικοκιάς τα πιο επικρατέστερα σχήματα διαμόρφωσης των δέντρων είναι το κυπελλοειδές και η αμφίπλευρη παλμέττα. Το κλάδεμα καρποφορίας της βερικοκιάς πρέπει να αποσκοπεί στη διατήρηση του σχήματος των δέντρων, στην αφαίρεση των παλιών κλάδων, που κάμπτονται προς το έδαφος με σύντμησή τους σε κάποια ορθόκλαδη βλάστηση, στην αποκοπή των ξερών κλάδων, στην έκθεση του εσωτερικού μέρους της κόμης σε άφθονο φως και επαρκή αερισμό, στην ανανέωση του καρποφόρου ξύλου και στην εξασφάλιση μιας ικανοποιητικής παραγωγής.

Ποικιλίες

Η Βερικοκιά δεν έχει πολλές ποικιλίες, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το δέντρο είναι αυτογόνιμο και περιορίζεται η φυσική διασταύρωση. Στην Ελλάδα διαδόθηκε η Ελληνικής προέλευσης ποικιλία «Μπεμπέκου» που καλλιεργείται κυρίως στην νότια Ελλάδα. Επίσης καλλιεργούνται και οι ποικιλίες «Πρώιμα Τίρανθος» και «Διαμαντοπούλου».

Εικ. 1.3. Καρπός ροδακινιάς.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η βερικοκιά είναι ένα πολύ εντυπωσιακό δέντρο. Είναι δέντρο φυλλοβόλο και ανθίζει πριν εκπτυχθούν τα φύλλα της. Έτσι μπορούμε να έχουμε ένα ανθισμένο δέντρο το χειμώνα και η εικόνα του κήπου μας να είναι πολύ εντυπωσιακή.

Είναι πολύ όμορφο δέντρο με πλούσια ανθοφορία και έντονη καρποφορία. Μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε μεμονωμένα σε διαφορά σημεία του κήπου ακόμα και σε σημεία που χρειάζονται σκίαση αφού είναι φυλλοβόλο δέντρο ή ακόμα και σε ομάδες. Δεν είναι δέντρο που χρησιμοποιείται ως γλαστρικό.

2.Δαμασκηλιά

Η Δαμασκηλιά καλλιεργείται ευρέως σε όλη την υφήλιο. Ανήκει στο γένος *Prunus*, που περιλαμβάνει είδη από Ασία, Ευρώπη και Αμερική. Στην Ελλάδα η δαμασκηλιά καλλιεργείται κυρίως στη Φθιώτιδα, Εύβοια, Μαγνησία, Κοζάνη, Φλώρινα, Χαλκιδική και Λέσβο.

Βοτανική ταξινόμηση

Η δαμασκηλιά ανήκει στην οικογένεια Rosaceae, στο γένος *Prunus* L. και περιλαμβάνει πάρα πολλά είδη, μερικά από τα οποία είναι: *Prunus domestica* L., *Prunus salicina* Lindl., *Prunus cerasifera* Ehrh., *Prunus spinosa* L.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η δαμασκηλιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, μέσου έως μεγάλου μεγέθους με βλάστηση πλαγιόκλαδη ή ορθόκλαδη. Τα φύλλα της είναι απλά, κατ' εναλλαγή, επιμήκη μεγάλα σε μέγεθος, αιχμηρά, ωοειδή, οδοντωτά, αδενοφόρα και με χνούδι ή όχι στην κάτω επιφάνεια. Οι οφθαλμοί διακρίνονται σε ξυλοφόρους και απλούς ανθοφόρους, έχουν σχήμα κωνικό οξύ και δεν διακρίνονται μεταξύ τους μακροσκοπικά. Τα άνθη είναι λευκά και παράγονται πριν από την έκπτυξη των φύλλων από απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς (Εικ. 2.1).

Ο καρπός είναι δρύπη διαφορών σχημάτων (σφαιρικό, ωοειδές, ελλειψοειδές, καρδιόσχημο και κωνικό) σχεδόν πάντοτε εκπύρηνος ή συμπύρηνος, σε μερικές ποικιλίες με αιχμηρή κορυφή και μέτρια ελκυστικός (Εικ. 2.2).

Εικ.2.1. Ανθοφόρος οφθαλμός δαμασκηλιάς

Ο φλοιός έχει χρώμα που ποικίλει από κίτρινο έως μελανό ανάλογα με την ποικιλία. Η σάρκα είναι συνήθως συνεκτική κίτρινη χρυσοκίτρινη, πρασινοκίτρινη ή κόκκινη ή κίτρινη-ροζέ ή πράσινη ή κεχριμπαρί χυμώδης γλυκιά όξινη ή υπόξινη και αρωματική.

Εικ. 2.2 Δρύπη δαμασκηνιάς.

Τρόπος καρποφορίας

Η δαμασκηνιά καρποφορεί σχηματίζοντας απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς πλαγιά σε λογχοειδή, λεπτοκλάδια και βλαστούς κατά την βλαστική περίοδο, που συμπληρώνουν την ανάπτυξή τους κατά την ληθαργική περίοδο, που ακολουθεί και ανθίζουν την επόμενη άνοιξη κατά τα τέλη Μαρτίου με αρχές Απριλίου, αν ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους σε ψύχος. Η διαφοροποίηση των οφθαλμών της δαμασκηνιάς γίνεται το καλοκαίρι και οι πρώτες καταβολές ανθέων διαπιστώνονται κατά τα τέλη Ιουλίου έως τα μέσα Αυγούστου.

Περίοδος καρποφορίας

Η δαμασκηνιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία από τον 3^ο-5^ο χρόνο της ηλικίας της. Η παραγωγική ζωή της υπολογίζεται σε 30-40 χρόνια.

Κλίμα

Η δαμασκηνιά προσαρμόζεται εύκολα και ευδοκimeί ικανοποιητικά σε ευρεία ποικιλία κλιματικών και εδαφικών συνθηκών. Η υψηλή ατμοσφαιρική υγρασία και οι πολλές βροχοπτώσεις κατά την περίοδο της ανθοφορίας της δαμασκηνιάς την άνοιξη

αποτελούν δυσμενείς παράγοντες για την καλλιέργεια της γιατί ευνοούν την ανάπτυξη της μονίλιας. Συνεπώς περιοχές με πολύ υγρή άνοιξη θεωρούνται ακατάλληλες για την καλλιέργεια της δαμασκηνιάς πρέπει να αποφεύγονται.

Έδαφος

Η δαμασκηνιά μπορεί να ευδοκιμήσει επί διαφορών τύπων εδαφών αλλά αποδίδει καλύτερα σε βαθιά , ελαφρά, ασβεστώδη και μέσης σύστασης εδάφη που αποστραγγίζονται καλά. Ανέχεται βαρύτερα εδάφη από τα πιο πολλά πυρηνόκαρπα εκτός αν έχει ως υποκείμενο τη ροδακινιά. Θεωρείται ευαίσθητη στους ισχυρούς ανέμους και γι' αυτό θα πρέπει να αποφεύγονται οι περιοχές εκείνες που είναι εκτεθειμένες σε διαρκείς και σφοδρούς ανέμους.

Κλάδεμα

Στην καλλιέργεια δαμασκηνιάς, τα πιο επικρατέστερα σχήματα διαμόρφωσης των δέντρων είναι το κυπελλοειδές και η αμφίπλευρη παλμέττα (Εικ. 2.3).

Εικ. 2.3. Σχήμα διαμόρφωσης της δαμασκηνιάς.

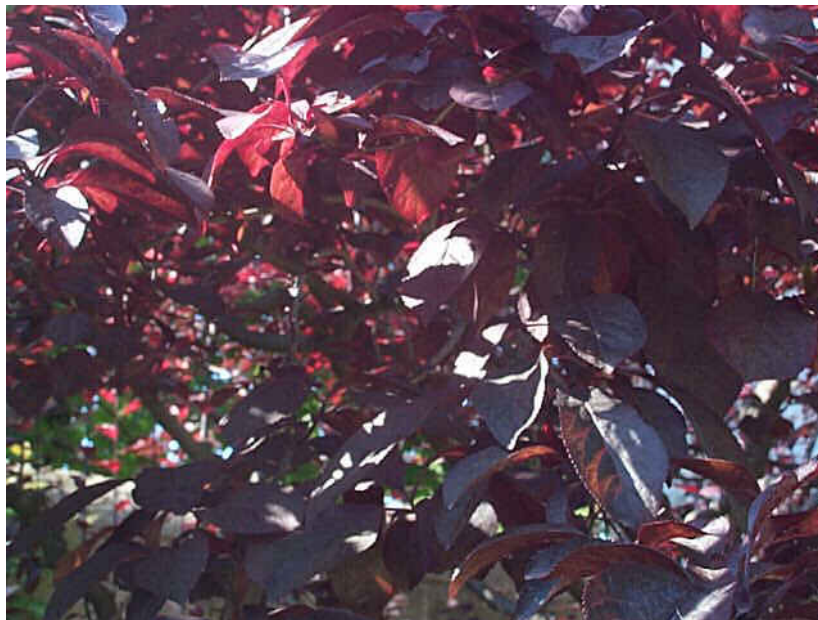
Ποικιλίες

- Ευρωπαϊκής Δαμασκηνιάς Sugar, Victor Large Stanley, Moyer,
- Ιαπωνικής Δαμασκηνιάς Burmosa, Santa Rosa, Beauty, Red beaut.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η δαμασκηνιά είναι δέντρο φυλλοβόλο Είναι δέντρο που ευδοκίμει σε πολλές περιοχές. Μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε για σκίαση.

Μπαίνει μεμονωμένα στους κήπους σε διάφορα σημεία και σε συνδυασμό με άλλα καλλωπιστικά φυτά. Έχει πολύ όμορφη ανθοφορία καθώς επίσης και καρποφορία. Χρησιμοποιείται μια νέα ποικιλία δαμασκηνιάς (*Prunus cerasifera* var *Pissardii*) πολύ εντυπωσιακή και χρησιμοποιείται παρά πολύ στην κηποτεχνία. Η ποικιλία αυτή εκπτύσσει κόκκινα φύλλα και είναι άκαρπη. Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή και χρησιμοποιείται παρά πολύ ως καλλωπιστικό σε ιδιωτικούς κήπους.

Εικ. 2.4 *Prunus cerasifera* var *Pissardii*

3. Ροδακινιά

Η ροδακινιά ανήκει στην κατηγορία των πυρηνόκαρπων. Κατάγεται από την Κίνα και στην Ελλάδα καλλιεργείται κυρίως στην Μακεδονία, Θεσσαλία και Πελοπόννησο.

Βοτανική ταξινόμηση

Η ροδακινιά ανήκει στην οικογένεια Rosaceae, στο γένος Prunus L. και στο υπογένος Amygdalus Focke. Όλες οι καλλιεργούμενες ποικιλίες ροδακινιάς ανήκουν στο είδος Prunus persica (L.) Batsch. Τα πιο γνωστά συγγενικά είδη της είναι : το P. davidiana (Carr.) Franch. P. mira Koehne, P. ferghanensis (Kost. Et Pjab) Kov. Et Kost, P. Kansuensis Rehd. και P. andersonii Gray.

Εικ. 3.1. Καρποφόρος βλαστός.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η ροδακινιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, μετρίου μεγέθους, ταχείας ανάπτυξης και βραχύβιο. Τα φύλλα είναι απλά κατ' εναλλαγή, επιμήκη, λογχοειδή, οδοντωτά και συνήθως αδενοφόρα (Εικ. 3.1). Οι οφθαλμοί διακρίνονται σε ξυλοφόρους και ανθοφόρους. Τα άνθη είναι λευκά ή ρόδινα και παράγονται πριν από την έκπτυξη των φύλλων από απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς (Εικ. 3.2). Ο καρπός είναι δρύπη, έχει σχήμα σφαιρικό ή πλακέ με χαρακτηριστική

Εικ. 3.2. Ανθοφόρος βλαστός.

κοιλιακή ραφή. Ο φλοιός είναι λεπτός, κίτρινος ή λευκός με χνούδι (ροδάκινα) ή χωρίς χνούδι (μηλοροδάκινα) και με κόκκινη συνήθως επίχρωμα στις περισσότερες

ποικιλίες. Η σάρκα είναι λευκή (λευκόσαρκες ποικιλίες) ή κίτρινη (κιτρινόσαρκες ποικιλίες), συνεκτικοί ή μαλακοί, εκπύρνη (αποκολλάται εύκολα από τον πυρήνα - εκπύρνη ροδάκινα) ή συμπύρνη (δεν αποκολλάται από τον πυρήνα - συμπύρνη ροδάκινα), με ή χωρίς κόκκινη απόχρωση γύρω από τον πυρήνα, χυμώδης και με γεύση γλυκιά ή υπόξινη. Ο πυρήνας είναι μεγάλος, με πολλές γλυφές (αυλακώσεις), το δε σπέρμα πικρό.

Τρόπος καρποφορίας

Η ροδακινιά σχηματίζει απλούς, ανθοφόρους οφθαλμούς, πλάγια σε λογχοειδή (μπουκέτα του Μαΐου), λεπτοκλάδια, βλαστούς και ταχυφυείς βλαστούς ή chiffons (βλαστοί μήκους 5-15 cm με ξυλοφόρους οφθαλμούς επάκρια και στη βάση και με απλούς ανθοφόρους ενδιάμεσα, που εκπτύσσονται από ξυλοφόρους οφθαλμούς, κατά τον ίδιο χρόνο του σχηματισμού των σε ξύλο τρέχουσας εποχής), που συμπληρώνουν την ανάπτυξή τους κατά τη ληθαργική περίοδο, που ακολουθεί, και ανθίζουν την επόμενη άνοιξη μετά τη βερικοκιά, κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου, νωρίς ή αργά, ανάλογα με την ποικιλία, αν ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους σε ψύχος.

Η διαφοροποίηση των οφθαλμών της ροδακινιάς γίνεται το καλοκαίρι και οι πρώτες καταβολάδες ανθέων διαπιστώνονται κατά τα τέλη Ιουλίου έως τα μέσα Αυγούστου. Η καρποφορία φέρεται κυρίως σε βλαστούς του προηγούμενου χρόνου, παρά στα λεπτοκλάδια, στους ταχυφυείς βλαστούς και στα λογχοειδή.

Περίοδος καρποφορίας

Η ροδακινιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία απ' το 2^ο – 4^ο χρόνο της ηλικίας της. Η παραγωγική ζωή της υπολογίζεται σε 15 – 20 χρόνια (Εικ. 3.3).

Εικ. 3.3. Καρπός ροδακινιάς.

Κλίμα

Η ροδακινιά ευδοκίμει σε περιοχές, όπου η θερμοκρασία δεν πέφτει συχνά κάτω από -15°C . Χρειάζεται όμως αρκετό χειμερινό ψύχος για τη διακοπή του λήθαργου των οφθαλμών της. Περιοχές με όψιμους, ανοιξιάτικους παγετούς κατά τη περίοδο της ανθήσεως της είναι ακατάλληλες για την καλλιέργεια της ροδακινιάς, γιατί τα άνθη της ζημιώνονται εύκολα. Καλύτερη ποιότητα καρπών επιτυγχάνεται σε περιοχές με αρκετά ζεστό καλοκαίρι (μέχρι 35°C) και χαμηλή σχετική υγρασία. Ακόμα θα πρέπει να τονιστεί ότι κονσερβοποιησίμες συμπύρηνες ποικιλίες είναι πιο ευαίσθητες στον παγετό κατά την περίοδο της ανθοφορίας τους συγκριτικά με της επιτραπέζιες ποικιλίες.

Έδαφος

Η ροδακινιά ευδοκίμει σε εδάφη βαθιά και κατά προτίμηση αμμοπηλώδη, με καλή αποστράγγιση και πτωχά σε ανθρακικό ασβέστιο. Τα βαριά εδάφη ή με κακή αποστράγγιση πρέπει να αποφεύγονται, γιατί επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη των δέντρων, την παραγωγή και την ποιότητα των καρπών. Σε τέτοια εδάφη, λόγω της υπερβολικής υγρασίας και του κακού αερισμού, παρατηρείται χλώρωση στα φύλλα του δέντρου, που διορθώνεται δύσκολα.

Κλάδεμα

Στην καλλιέργεια ροδακινιάς τα πιο επικρατέστερα σχήματα διαμόρφωσης των δέντρων είναι το κυπελλοειδές, το καθυστερημένο κυπελλοειδές, η κανονική παλμέττα, η αμφίπλευρη παλμέττα, το ατρακτοειδές (spindle), το Ύψιλον (Y) και ο οπωρώνας τύπου λιβάδι (Meadow orchard).

Ποικιλίες

Οι ποικιλίες ροδακινιάς χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- Επιτραπέζιες όπως Mayflower, Sprigtime, Earlired, Cardinal, Dixired κ.ά. ,
- Κονσερβοποιημένες ποικιλίες (Συμπύρηνες), όπως Adriatica, Tebana, Andross, Baby Gold 5 κ.ά.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η ροδακινιά θεωρείται σύμβολο αθανασίας. Η ροδακινιά είναι μικρό εντυπωσιακό δέντρο με στρογγυλή κόμη και πλούσια καρποφορία. Η νέα βλάστηση της ροδακινιάς έχει χρώμα κόκκινο και αυτός είναι ένας ακόμα λόγος που χρησιμοποιείται ως καλλωπιστικό δέντρο στην κηποτεχνία.

Είναι δέντρο που δεν ευδοκimeί σε περιοχές με υπερβολική ξηρασία. Μπορεί να τοποθετηθεί σε διάφορα σημεία του κήπου μεμονωμένα ή σε ομάδες. Μπορεί να συνδυαστεί με άλλα καλλωπιστικά φυτά. Χρησιμοποιείται κυρίως λόγω της κόμης που διαμορφώνει.

Η ροδακινιά είναι δέντρο που χρειάζεται ιδιαίτερες καλλιεργητικές περιποιήσεις. Γι αυτό το λόγο, επειδή γίνονται χρήσεις φυτοφαρμάκων είναι καλό να μην τοποθετούνται πολύ κοντά στην οικία έτσι ώστε να μην υπάρχει άμεση επαφή με φυτοφάρμακα.

4. Βυσσινιά

Η Βυσσινιά κατάγεται από τον Καύκασο, μεταξύ της Κασπίας θάλασσας και του Εύξεινου Πόντου. Σήμερα, αυτοφύεται κυρίως στη Δυτική Ασία και σποραδικά σε άλλες χώρες. Στην Ελλάδα δεν απαντά αυτοφυής, αλλά πολύ σπάνια και συμπτωματικά σαν ημιαυτοφυής, από σπόρους καλλιεργούμενων ποικιλιών.

Βοτανική ταξινόμηση

Επιστημονικό όνομα *Cerasus acidia* ή *C. carponiana* ή *C. vulgaris*. Ανήκει στο γένος *Prunus* της οικογένειας *Rosaceae*.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Δέντρο φυλλοβόλο, μέτριας ανάπτυξης (5-6 μ. μέχρι 8 μ.). έχει πλούσιο ριζικό σύστημα. Ο κορμός της είναι ίσιος, κανονικός με κλάδους γενικά λεπτότερους από την κερασιά, πλάγιους μέχρι κρεμασμένους. Τα φύλλα της μοιάζουν με τα φύλλα της κερασιάς, αλλά είναι πολύ μικρότερα. Επίσης τα άνθη και ο καρπός θυμίζουν την κερασιά, αλλά ο ποδίσκος τους είναι μικρότερος, η δε γεύση τους είναι υπόξινη (Εικ. 4.1, 4.2, 4.3).

Εικ. 4.1. Ανθός βυσσινιάς.

Τρόπος - περίοδος καρποφορίας

Η Βυσσινιά αναπτύσσει πολλές παραφυάδες από τη βάση της. Αρχίζει να καρποφορεί σε μικρότερη ηλικία, σε σχέση με την Κερασιά (από τον 3^ο ή 4^ο χρόνο) και βρίσκεται σε πλήρη παραγωγή κατά τον 10^ο ή 15^ο χρόνο. Η παραγωγική της ζωή υπολογίζεται σε 30-40 χρόνια. Σε αντίθεση με την κερασιά, η καρποφορία της βυσσινιάς πραγματοποιείται κυρίως σε βλαστούς του προηγούμενου χρόνου.

Στα γερασμένα δέντρα βυσσινιάς, καθώς και σε δέντρα που καλλιεργούνται σε φτωχά εδάφη, ή που δε λιπαίνονται αρκετά με άζωτο, δεν αναπτύσσονται ζωνιοί, μικτοί βλαστοί, αλλά μόνο βλαστοί ασθενικοί και λεπτοί με όλου τους πλάγιους οφθαλμούς ανθοφόρους και μόνο τον επάκριο ξυλοφόρο. Στις περιπτώσεις αυτές, αναπτύσσονται νεαροί βλαστοί μόνο από απάκριους οφθαλμούς και τα δέντρα παρουσιάζουν μια κάπως αραιή και ακατάστατη κόμη, με διακλαδώσεις γυμνές στη βάση τους από καρποφόρα όργανα.

Κλίμα

Η βυσσινιά είναι δέντρο των εύκρατων ψυχρών κλιμάτων. Αντέχει στο χειμερινό κρύο, όπως η μηλιά, μέχρι 25⁰C υπό το μηδέν. Επειδή ανθίζει όψιμα, αποφεύγει συνήθως ζημιές στα άνθη και του μικρούς καρπούς, από του όψιμους παγετούς της άνοιξης. Ευδοκίμει περισσότερο στις δροσερές περιοχές, απαλλαγμένες από δυνατούς ανέμους, και πολύ ζέστη, το καλοκαίρι.

Εικ. 4.2. Δρύπη.

Έδαφος

Ευδοκίμει περισσότερο στα μέσης συστάσεως, βαθειά, γόνιμα, δροσερά εδάφη, που να διατηρούν υγρασία και κατά το καλοκαίρι ή να μπορούν να ποτίζονται. Δεν μπορεί να ζήσει σε εδάφη ξερά, αμμώδη ή φτωχά γενικώς εδάφη. Όταν είναι μπολιασμένη πάνω σε Μαχαλέπιο, αντέχει περισσότερο στην ξηρασία και στα περισσότερο ασβεστώδη εδάφη.

Κλάδεμα

Ως προς τη διαμόρφωση του δέντρου, σημειώνεται ότι η Βυσσινιά, αντίθετα από την Κερασιά, παίρνει μόνη της σφαιρικό, χαμηλό σχήμα και δεν χρειάζεται ιδιαίτερη

φροντίδα, κατά το κλάδευμα διαμορφώσεως του σκελετού της. Συνήθως, μετά την κοπή του δενδρυλλίου, στο επιθυμητό ύψος διασταύρωσης, αφήνετε κατόπι ελεύθερο, να αναπτύξει μόνο του την κόμη του. Αφαιρούνται μόνο βλαστοί, που βρίσκονται κοντά ο ένας στον άλλον, για να μην αλληλοπιέζονται όταν αναπτυχθούν σε διάμετρο.

Κατά το κλάδευμα καρποφορίας, πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη ότι ή Βυσσινιά, αντίθετα με την Κερασιά, καρποφορεί στους βλαστούς του προηγούμενου έτους. Γι' αυτό το λόγω, πρέπει να γίνεται αυστηρό κλάδευμα καρποφορίας, ώστε να δημιουργούνται, κάθε χρόνο, ζωνηροί ετήσιοι βλαστοί, πού θα φέρουν, εκτός από τους

ανθοφόρους οφθαλμούς, και μερικούς ξυλοφόρους, που θα μετατραπούν σε μπουκέτα Μαΐου (παραγωγικές αιχμές). Έτσι, υπολογίζεται ότι, στη Βυσσινιά, κατά το κλάδευμα καρποφορίας, μπορεί να αφαιρεθεί ένα ποσοστό 20% των κλαδιών.

Εικ. 4.3. Άνθος βυσσινιάς.
Μεγαλύτερος ποδίσκος από την κερασιά.

Ποικιλίες

Η Βυσσινιά έχει λίγες σχετικώς ποικιλίες, πού είναι όλες τετραπλοειδείς ($4x=32$), αυτογόνιμες και με καρπό πάντοτε απαλόσαρκο. Αυτές είναι:

- Πολιτικό (Κωνσταντινουπόλεως),
- Μεγαλόκαρπη Φλώρινας,
- Μεγαλόκαρπη Τριπόλεως (Τεγέας).

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η βυσσινιά είναι ένα παρά πολύ εντυπωσιακό δέντρο με πολύ ωραία και πλούσια καρποφορία. Διαθέτει ωραίο φύλλωμα και οι καρποί της έχουν έντονο βαθύ κόκκινο χρώμα.

Γι' αυτούς τους λόγους η βυσσινιά μπορεί να είναι δέντρο που προτιμάται για καλλωπιστικούς λόγους στην κηποτεχνία.

Μπορούν να τοποθετηθούν μεμονωμένα σε κάποιο σημείο του κήπου. Είναι δέντρο φυλλοβόλο άρα είναι εφικτό να τοποθετηθεί σε διάφορα σημεία, τα οποία χρειάζονται σκίαση το καλοκαίρι και ηλιοφάνεια το χειμώνα.

Συνδυάζεται και με άλλα καλλωπιστικά φυτά.

5. Κερασιά

Η κερασιά καλλιεργείται ευρέως στην Ευρώπη και στην Β. Αμερική. Κατάγεται από την περιοχή που βρίσκεται μεταξύ της Κασπίας και Μαύρης θάλασσας. Στην Ελλάδα αυτοφύεται στις ορεινές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας και της Πελοποννήσου, κατά συστάδες μέσα στα δάση ή μεμονωμένα (Εικ. 5.1).

Εικ. 5.1. Μεμονωμένο, σε ιδιωτικό πάρκο.

Βοτανική ταξινόμηση

Ανήκει στην οικογένεια Rosaceae και στην υποοικογένεια Prunoideae. Η επιστημονική ονομασία είναι *Prunus cerasus*, *Cerasus aviana*, *Prunus avium* (Εικ. 5.2).

Βοτανικοί χαρακτήρες

Είναι δέντρο φυλλοβόλο και μεγάλου συνήθως μεγέθους (έως 15 m) και ελλειψοειδή. Τα άνθη είναι λευκά με μακρύ ποδίσκο. Ο καρπός είναι δρύπη με σχήμα σφαιρικό ως καρδιόσχημο. Η σάρκα είναι βαθυκόκκινη, τραγανή ή μαλακή (Εικ. 5.3, 5.4).

Εικ. 5.2. Όψη κερασιάς.

Τρόπος καρποφορίας

Η κερασιά αρχίζει να σχηματίζει ανθοφόρους οφθαλμούς, δηλαδή συμπληρώνει το στάδιο της βλαστικής ανάπτυξης ή νεανικότητας και αρχίζει να καρποφορεί από τον 5^ο-6^ο χρόνο της ηλικίας του δέντρου, που είναι εμβολιασμένοι με αγριοκερασιά. Η καρποφορία φέρεται σε βλαστούς του προηγούμενου χρόνου, αλλά κυρίως σε ημιμόνιμα καρποφόρα όργανα που δημιουργούνται σε ξύλο ηλικίας 2 χρονών και πάνω.

Περίοδος καρποφορίας

Γενικά, η Κερασιά ανθίζει μεταξύ 15 Μαρτίου και 15 Απριλίου περίπου. Ανάλογα, βέβαια, με την περιοχή, την ποικιλία και την πρωιμότητα της εποχής. Η άνθηση καθυστερεί σημαντικά και έχει μεγαλύτερη χρονική διάρκεια σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις των διαφόρων ποικιλιών σε χαμηλές θερμοκρασίες, για την έγκαιρη και κανονική διακοπή του λήθαργου των ανθοφόρων οφθαλμών της Κερασιάς.

Γενικά, η κερασιά αρχίζει να παράγει καρπό, 5-6 χρόνια από τότε που έχει σπαρεί. Φτάνει στην κανονική του παραγωγή σε ηλικία 25-30 χρονών.

Εικ. 5.3. Καρπός κερασιάς.

Κλίμα

Απαιτητικό σε ψύχος για τη διακοπή του λήθαργου των οφθαλμών. Την άνοιξη, οι βροχές κατά την άνθηση, προκαλούν μειωμένη καρπόδεση και προκαλούν σχίσιμο καρπών στις σκληρόσαρκες κατά την έναρξη της ωρίμανσης. Δεν ανέχεται ψηλές θερμοκρασίες το καλοκαίρι. Το δροσερό καλοκαίρι ευνοεί την παραγωγή καρπών

ποιότητας. Διπλοί ή δίδυμοι καρποί σπάνια παρατηρούνται το καλοκαίρι. Βροχή λίγο πριν ή κατά τη διάρκεια της συγκομιδής, μπορεί να προκαλέσει σχίσιμο καρπών.

Έδαφος

Η κερασιά δεν θέλει εδάφη αργιλώδη και με κακή αποστράγγιση. Αναπτύσσεται καλά σε αμμοπηλώδη εδάφη. Το άζωτο αυξάνει τη βλάστηση και παραγωγή.

Εικ. 5.4. Ανθοφόροι οφθαλμοί δεξιά και αριστερά.

Κλάδεμα

Το κλάδεμα απαραίτητο σε άλλα δέντρα, δεν γίνεται στην κερασιά. Δεν ανέχεται την καλλιεργητική αυτή φροντίδα. Επίσης δεν υποφέρει τα πληγώματα που προξενούνται με το κόψιμο των κλαδιών ή με άλλο τρόπο. Περιορισμένο κλάδεμα όμως πρέπει να γίνεται στη μικρή ηλικία των δέντρων κυρίως για τον σχηματισμό των δέντρων. Εξάλλου το κλάδεμα για την συμμετρική εμφάνιση των κλαδιών και του φυλλώματος που συντελεί στην κανονική καρποφορία, πρέπει να γίνεται. Το σχήμα μορφώσεως είναι το κυπελλοειδές και ο Οπωροφόρος φράκτης.

Ποικιλίες

Στις σκληρότερες διακρίνουμε τις:

- Bigarreau Burlat, που ωριμάζει μέσα Μαΐου,

- Bigarreau Napoleon,
- Bing, που ωριμάζει αρχές Ιουνίου,
- Lambert,
- Stella, που ωριμάζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου,
- Τραγανά Έδεσσας, η εκλεκτότερη Ελληνική ποικιλία που ωριμάζει αρχές Ιουνίου και έχει σάρκα βαθυκόκκινη,
- Φράουλα Βόλου, που ωριμάζει μέσα Ιουνίου.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η κερασιά είναι ένα εντυπωσιακό δέντρο, έχει πολύ ωραίο φύλλωμα, άνθη, καθώς επίσης και καρπούς. Είναι δέντρο φυλλοβόλο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μέρη που χρειάζονται σκίαση το καλοκαίρι και ηλιοφάνεια το χειμώνα.

Η κερασιά δεν αντέχει πολύ υψηλές θερμοκρασίες άρα πρέπει να τοποθετηθεί σε περιοχές με σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες αν θέλουμε να ευδοκιμήσει.

6. Ελιά

Εικ. 6.1. Δενδροστοιχία από δέντρα ελιάς.

Η καλλιέργεια της ελιάς ξεκινάει από τα προϊστορικά χρόνια. Σήμερα καλλιεργείται ευρέως σε όλες τις χώρες της Μεσογείου (Εικ. 6.1).

Βοτανική ταξινόμηση

Ονομάζεται *Olea europaea* και ανήκει στην οικογένεια *Oleaceae*.

Βοτανικά χαρακτηριστικά

Είναι δέντρο αειθαλές. Έχει την ανάγκη του ψύχους το χειμώνα για να διαφοροποιηθούν οι οφθαλμοί σε ταξιανθίες. Τα άνθη της ελιάς είναι μικρά και κιτρινόλευκα, ταξιανθία φόβη. Η επάρκεια εδαφικής υγρασίας και τα αζωτούχα λιπάσματα είναι απαραίτητα για την κανονική ανθοφορία και καρποφορία της ελιάς.

Τα φύλλα είναι λογχοειδή, λειόχειλα, δερματώδη, πράσινα στην επάνω επιφάνεια και σταχτιά στην κάτω. Οι οφθαλμοί είναι μικροί. Οι ανθοφόροι διακρίνονται δύσκολα από τους βλαστοφόρους και μόνο σε προχωρημένο στάδιο διακρίνονται οι ταξιανθίες. Τα άνθη φέρονται σε βοτρύδεις ταξιανθίες που δημιουργούνται στις μασχάλες αντίθετων φύλλων. Τα άνθη είναι μικρά κιτρινόλευκα.

Τρόπος – περίοδος καρποφορίας

Η ελιά καρποφορεί σε βλαστούς του προηγούμενου έτους με μέτρια ζωηρότητα. Πρέπει λοιπόν το έτος της καρποφορίας να σχηματίζει και βλαστούς 10-30 εκ. μήκους για να ανθοφορήσει τον επόμενο χρόνο. Στη χώρα μας η ελιά καλλιεργείται ως επί το πλείστον σε ξηρά και άγονα εδάφη, με αποτέλεσμα να παρενιαυτοφορεί. Η εξήγηση

αυτού του φαινομένου είναι ότι η υπερβολική ανθοφορία και καρπόδεση εξαντλεί το δέντρο. Η διαφοροποίηση των ανθοφόρων οφθαλμών της ελιάς αρχίζει το τέλος του χειμώνα ή την άνοιξη, αφού τα δέντρα υποστούν την επίδραση των χαμηλών θερμοκρασιών του χειμώνα.

Οι ελιές συγκομίζονται αφού φτάσουν στο κατάλληλο στάδιο ωριμότητας. Ο καρπός (Εικ. 6.3) προς το τέλος της αύξησής του διέρχεται από διάφορα στάδια χρώματος και ωριμάζει τελειώς 7-8 μήνες μετά την ανθοφορία.(Εικ. 6.2).

Κλίμα

Εικ. 6.2. Βοτρυώδεις ταξιανθίες ελιάς.

Η ελιά ευδοκμεί στο μεσογειακό κλίμα. Θέλει ήπιο και βροχερό χειμώνα και ζεστό και ξηρό καλοκαίρι. Θερμοκρασίες -10°C το χειμώνα μπορεί να προκαλέσουν ζημιές στο δέντρο. Για τις περισσότερες ποικιλίες η άριστη θερμοκρασία είναι κατώτερη από $7,2^{\circ}\text{C}$ και για μερικές είναι μικρότερη από 13°C .

Έδαφος

Η ελιά είναι δέντρο που ευδοκμεί σε ξηροθερμικές περιοχές και παράγει καρπό ακόμη και σε πετρώδη και άγονα εδάφη. Στα εδάφη αυτά το ριζικό σύστημα φτάνει σε αρκετό βάθος και απλώνεται σε μεγάλη έκταση. Σε γόνιμες και αρδευόμενες περιοχές αποδίδει πολύ και παρουσιάζει γρήγορη και έντονη ανάπτυξη. Τα καταλληλότερα όμως εδάφη για κανονική καρποφορία είναι τα βαθιά αμμοπηλώδη, που είναι επαρκώς εφοδιασμένα με N, K, P και νερό.

Κλάδεμα

Εφαρμόζεται το ελεύθερο σχήμα που αναπτύσσει βλάστηση και στο κέντρο του δέντρου και έτσι προστατεύει το δέντρο από το δυνατό ήλιο του καλοκαιριού. Στα ψυχρότερα μέρη μπορεί να εφαρμόζεται το σχήμα κυπέλλου. Άλλο σχήμα είναι το

ημισφαιρικό (σχήμα ομπρέλας) που είναι ομοίως κατάλληλο για την ελιά αλλά δεν το συναντούμε συχνά.

Εικ. 6.3. Καρπός ελιάς.

Ποικιλίες

Υπάρχουν μικρόκαρπες, μεσόκαρπες και αδρόκαρπες ποικιλίες. Μερικές από αυτές είναι:

- Καλαμών,
- Χονδρολιά,
- Χαλκιδικής,
- Κορωνέικη,

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η κυρία χρήση της ελιάς από τα αρχαία χρόνια ήταν κυρίως παραγωγική. Τα τελευταία χρόνια η ελιά έχει καθιερωθεί και ως καλλωπιστικό φυτό μέσα στους κήπους ή ακόμα και σε δημόσιους χώρους είτε ως μεμονωμένο είτε σε μορφή δεντροστοιχίας, επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως γλαστρικό σε διάφορα σημεία (Εικ. 6.4) καθώς επίσης και ως κουρευόμενος φράκτης και ως διαμορφωμένο. Ως καλλωπιστικά χρησιμοποιούνται και τα δέντρα με τον ανάγλυφο κορμό.

Εικ. 6.4. Δενδροστοιχίες από δέντρα ελιάς ως γλαστρικά.

Οι λόγοι που καθιέρωσαν την ελιά από ένα παραγωγικό φυτό σε ένα καλλωπιστικό είναι οι εξής, η ελιά είναι αειθαλές δέντρο άρα διατηρεί το φύλλωμα του καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, η καρποφορία της είναι επίσης μεγάλης διάρκειας. Αυτό όμως που είναι εντυπωσιακό είναι το φύλλωμα της, το οποίο έχει διαφορετικό χρώμα στην πάνω και στην κάτω επιφάνεια των φύλλων.

Μπορεί να τοποθετηθεί μεμονωμένα σε κάποιο σημείο του κήπου ή σε μορφή δενδροστοιχίας. Ο συνδυασμός της ελιάς με βράχους και αρωματικά φυτά είναι πολύ πετυχημένος

Επίσης πρέπει να προσέχουμε που θα την τοποθετήσουμε έτσι ώστε να μην δημιουργηθούν προβλήματα με το ριζικό της σύστημα το οποίο αναπτύσσεται αρκετά.

Δ. ΑΚΡΟΔΡΥΑ

1. Φιστικιά

Καλλιεργείται για τον καρπό της που είναι πλούσιες σε πρωτεΐνες, έλαια , και ανόργανα άλατα.

Βοτανική ταξινόμηση

Ανήκει στο είδος *Pistacia vera* της οικογένειας *Anacardiaceae*.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Εικ.1.1. Πλάγια καρποφορία φιστικιάς.

Είναι δέντρο φυλλοβόλο, δίοικο (αρσενικά και θηλυκά δέντρα). Τα άνθη της θηλυκής είναι χωρίς πέταλα. Το σχήμα των φύλλων είναι ωοειδές στα αρσενικά και στρογγυλά στα θηλυκά. Ο καρπός είναι δρύπη και έχει σχήμα επίμηκες, αποτελείται από το περικάρπιο, το ξυλοποιημένο ενδοκάρπιο και το σπέρμα. Με την ωρίμανση έχουμε σχίσμο του ενδοκαρπίου (Εικ. 1.2).

Τρόπος καρποφορίας

Υπάρχουν 4 είδη αρσενικής φιστικιάς η άνθηση των οποίων ξεκινάει από τα τέλη Μαρτίου και ολοκληρώνεται τις πρώτες 10 μέρες του Απριλίου. Καρποφορεί πλάγια σε βλαστούς του προηγούμενου χρόνου από απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς (Εικ. 1.1). Τον επόμενο από τον σχηματισμό τους χρόνο οι ανθοφόροι οφθαλμοί θα δώσουν καρπούς και οι ξυλοφόροι, βλαστούς, των οποίων όμως οι ανθοφόροι οφθαλμοί θα πέσουν κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, πιθανόν από ορμονοτροφικό ανταγωνισμό με τα αναπτυσσόμενα σπέρματα των καρπών.

Περίοδος καρποφορίας

Η φιστικιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία από του 8^{ου} – 10^{ου} χρόνου της ηλικίας της. Η παραγωγική της ζωή υπολογίζεται σε 100 και πλέον χρόνια.

Κλίμα

Είναι φυτό ξηροφυτικό ανθίσταται δηλαδή σε μεγάλη ξηρασία του εδάφους και του αερα. Ευδοκιμεί σε περιοχές που οι χειμώνες διέρχονται αρκετά ψυχροί, για την διακοπή του λήθαργου των οφθαλμών της και τα καλοκαίρια είναι μακρά, ζεστά και ξηρά. Δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ανοιξιάτικων παγετών γιατί ανθίζει όψιμα.

Έδαφος

Προτιμά τα ελαφρά ή ξηρά και αμμοπηλώδη εδαφη με υψηλό ποσοστό ασβεστίου τα οποία όμως αποστραγγίζονται καλά.

Κλάδεμα

Η φιστικιά δέχεται κλάδεμα διαμόρφωσης κυπελλοειδές. Μετά τη δημιουργία του σκελετού της κόμης των δέντρων, μόνον ελαφρά κλαδέματα θα πρέπει να δέχονται τα δέντρα. Το κλάδεμα καρποφορίας αποσκοπεί στη διατήρηση του σχήματος της κόμης των δέντρων, στην αφαίρεση των ξερών κλάδων και στην ανανέωση του καρποφόρου ξύλου.

Γενικά το κλάδεμα της φιστικιάς πρέπει να είναι ελαφρό (αφαίρεση 10-15% των κλάδων της κόμης των δέντρων), γιατί τα αυστηρά κλαδέματα (αφαίρεση πάνω από 30% της κόμης των δέντρων) αυξάνουν το ποσοστό των κλειστών καρπών.

Το κλάδεμα της φιστικιάς πρέπει να διενεργείται αργά το χειμώνα, πριν από την έκπτυξη των οφθαλμών της.

Ποικιλίες

Στις θηλυκές ποικιλίες καλλιεργείται πολύ η «Αιγίνης» η οποία είναι πολύ παραγωγική με καρπούς ποιότητας και πολύ λιγότερη η «Νυχάτη» και η «Φουντουκάτη». Στις αρσενικές έχουμε την Α, Β, Γ, Δ που διαφέρουν στο χρόνο άνθησης. Πιο πρόωμη η Α και ακολουθούν οι άλλες.

Εικ. 1.2. Με το σχίσιμο του ενδοκαρπίου είναι εμφανείς το σπέρμα.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η φιστικιά δεν είναι ευρέως διαδεδομένο δέντρο στην κηποτεχνία. Είναι δίοικο δέντρο, άρα δεν μπορούμε να τοποθετήσουμε μεμονωμένα δέντρα σε κήπους γιατί χρειαζόμαστε αρσενικό και θηλυκό για να μπορεί να υπάρξει γονιμοποίηση.

Παρόλα αυτά η φιστικιά διαθέτει πλούσιο φύλλωμα και καρποφορία και γι' αυτό το λόγω όταν υπάρχει δυνατότητα εγκατάστασης παραπάνω από ένα δέντρο είναι μια καλή επιλογή. Είναι δέντρο φυλλοβόλο άρα είναι μια καλή επιλογή σε σημεία που θέλουμε σκίαση.

2. Καστανιά

Η Καστανιά αυτοφύεται στην Ελλάδα, στις περιοχές της Αιτωλίας, της Ευβοίας, της Πίνδου, της Κέας, της Νάξου και ιδίως στο Πήλιο και την Κρήτη, όπου παράγονται τα εκλεκτότερα ελληνικά κάστανα («κάστανα Βόλου», «κάστανα Κρήτης»).

Βοτανική ταξινόμηση

Η καστανιά λέγεται *Castanea vulgaris* και ανήκει στην οικογένεια *Fagaceae*.

Εικ. 2.1. Αγκαθωτό περίβλημα καστανιάς και τα ημισφαιρικά σπέρματα, κάστανα.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Δασικό και καλλιεργούμενο φυλλοβόλο δέντρο. Η καστανιά έχει ρίζα δυνατή, καλά διακλαδισμένη, που πιάνει μεγάλο όγκο εδάφους, σε βάθος και έκταση. Ο κορμός της είναι κοντόχονδρος στα μεμονωμένα δέντρα και ψηλότερος στις δεντροσυστάδες. Μπορεί να φθάσει μέχρι 20 - 25 μ. ύψος. Είναι πολύ μακρόβιο δέντρο. Μπορεί να ζήσει επί πολλούς αιώνες. Τα κλαδιά της πράσινα στη νεαρή τους ηλικία και όταν ξυλοποιηθούν, παίρνουν χρώμα καστανό - μαυριδερό, καστανό σοκολατί, καστανοκόκκινο, ή γκριζωπό. Είναι λεία, φακιδωτά, με γωνιές. Τα μάτια είναι μεγάλα, τριγωνικά, με πλατιά βάση. Τα φύλλα της έχουν σχήμα ελλειπτικό, επίμηκες ή ωοειδές, μεγάλα, οξύληκτα. Το έλασμα τους είναι πλατύ, στιλπνό, συμμετρικό, με παρυφές πολύ οδοντωτές (Εικ. 2.2). Ο καρπός της, σφαιρικός, αποτελείται από το εχινοειδές αρχικά (αγκαθωτό) περίβλημα που περικλείει 1 - 3 σπέρματα, τα

κάστανα, τα όποια είναι ημισφαιρικά, τριγωνικά, ελλειπτικά (Εικ. 2.1). Η καστανιά είναι δέντρο μόνοικο, δίκλινο. Τα αρσενικά και τα θηλυκά άνθη βρίσκονται πάνω στο ίδιο δέντρο, αλλά ξεχωριστά, σε βλαστούς του έτους.

Τρόπος καρποφορίας

Η καστανιά καρποφορεί πλάγια σε βλαστό τρέχουσας εποχής από μικτούς οφθαλμούς. Κάθε ξυλοφόρος οφθαλμός, εκπτυσσόμενος την άνοιξη, δίνει φυλλοφόρο βλαστό επέκτασης ή πλάγια φυλλοφόρα βλάστηση, με ξυλοφόρους ή μικτούς οφθαλμούς στις μασχάλες των φύλλων και επάκρια των βλαστών.

Περίοδος καρποφορίας

Η άνθηση συμβαίνει μετά την πλήρη έκπτυξη των φύλλων και ποικίλλει ανάλογα με το είδος, τον κλώνο και την εποχή. Συνήθως η καστανιά ανθίζει τον Ιούλιο και ωριμάζει τους καρπούς της το φθινόπωρο του ίδιου χρόνου.

Κλίμα

Η Καστανιά αντέχει σε ποικιλία κλιμάτων (στο μεσογειακό, με θέρος θερμό και ξηρό, καθώς και στο ηπειρωτικό με χειμώνα ψυχρό και καλοκαίρι θερμό). Ζει σε πεδιάδες, σε λόφους, σε ημιορεινές καθώς και σε ορεινές περιοχές. Στις ορεινές, καρποφορεί ικανοποιητικά μέχρι υψόμετρο 800 μ. με εξαίρεση τα νησιά, όπου μπορεί να φθάσει μέχρι υψόμετρο 1200 μ. Δεν φοβάται το πολύ κρύο του χειμώνα.

Οι βαθιές, υγρές και δροσερές κοιλάδες πρέπει να αποφεύγονται, γιατί ή υγρασία ευνοεί την ανθράκωση των φύλλων, που προκαλεί την πρόωρη φυλλόπτωση και την ανάσχεση της ανάπτυξης των καρπών.

Στις θερμές περιοχές, η Καστανιά προτιμά βόρεια ή ανατολική έκθεση. Η νότια και ή δυτική έκθεση πρέπει να αποφεύγεται, γιατί τα νεαρά δέντρα μπορούν να πάθουν επικίνδυνα εγκαύματα, στον κορμό τους από τον ήλιο.

Έδαφος

Η καστανιά αγαπά τα ελαφρά, αμμώδη, πυριτικά εδάφη κι αυτά που προέρχονται από την αποσάθρωση σχιστολιθικών πετρωμάτων. Ευδοκίμει πολύ στα ηφαιστειογενή εδάφη, στα βαθειά προσχωματικά, που σχηματίζονται από πυριτική άμμο και λίγη άργιλο, χωρίς να περιέχουν ασβέστη. Γενικά σε όλα τα εδάφη, που έχουνε pH 5,5 - 6,5. Στα πιο αλκαλικά εδάφη, προσβάλλεται από χλώρωση και καταστρέφεται. Επίσης πρέπει να αποφεύγονται τα πολύ υγρά εδάφη, στα οποία η καστανιά μπορεί να πάθει σηψιρριζία. Δέντρο ασβεστόφοβο, δεν αντέχει σε περιεκτικότητα ασβεστίου μεγαλύτερη από 2%.

Εικ.2.2. Οξύληκτα, οδοντωτά φύλλα καστανιάς.

Κλάδεμα

Διαμόρφωση σκελετού. Στις νέες φυτείες επιδιώκεται η διαμόρφωση των δέντρων σε σχήμα κυπέλλου.

Κλάδεμα καρποφορίας. Αφαιρούνται μόνο οι πυκνοί κλάδοι, καθώς και όλα τα ξερά. Στα γέρικα δέντρα, γίνεται και κλάδεμα ανανέωσης. Οι πληγές του κλαδεύματος πρέπει να απολυμαίνονται.

Ποικιλίες

Πολύ καλές ελληνικές ποικιλίες είναι του Βόλου και της Κρήτης. Γενικά, παρουσιάζουν πολυμορφία, από το γεγονός ότι προέρχονται από σπορόφυτα.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η καστανιά δεν χρησιμοποιείται παρά πολύ στην κηποτεχνία παρότι είναι πολύ ανθεκτικό φυτό και δεν έχει ιδιαίτερες καλλιεργητικές απαιτήσεις.

Χρειάζεται όξινο έδαφος και υγρασία γι αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε όλα τα μέρη της Ελλάδας.

Είναι δέντρο φυλλοβόλο άρα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε σημεία τα οποία χρειάζονται σκίαση το καλοκαίρι και ηλιοφάνεια το χειμώνα.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα σε κάποιο σημείο του κήπου ή μπορούμε να το συνδυάσουμε με άλλα ανθόφυτα.

3. Φουντουκιά

Η φουντουκιά (*Corylus avellana* L.) ανήκει στην οικογένεια Betulaceae. Στην Ελλάδα καλλιεργείται κυρίως στη Στερεά Ελλάδα και Εύβοια, Πελοπόννησο Ήπειρο, Θεσσαλία, Μακεδονία και Θράκη.

Βοτανική ταξινόμηση

Η φουντουκιά περιλαμβάνει 11 είδη μερικά από τα οποία είναι *C. Tibetika* Batal, *C. Ferox* Wall, *C. Jacquemontii* Dena, *C. Columna* L, κ.ά (Εικ. 3.1).

Εικ. 3.1. *C. Tibetika* Batal.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Είναι θάμνος φυλλοβόλος, μόνοικος δίκλινος, ύψους μέχρι 5 μέτρων. Τα φύλλα είναι απλά, κατ' εναλλαγή, οδοντωτά και βραχύμισχα με την κάτω επιφάνεια χνουδωτή. Τα άνθη είναι μονοσεξουαλικά και ανεμόφιλα.

Τα αρσενικά άνθη είναι ορατά απ' τα μέσα περίπου του Ιουνίου ενώ τα θηλυκά τα οποία φέρονται σε συμπαγή βοτρυόμορφη ταξιανθία (Εικ 3.2), δεν είναι ορατά σε περιοχές με ήπιο χειμώνα, μέχρι τις αρχές του χειμώνα. Ο καρπός είναι κάρυο, έχει σχήμα επίμηκες ή ημισφαιρίου ή ωοειδές, περικάρπιο ξυλοποιημένο και περικλείεται από φυλλώδες περίβλημα που έχει σωληνοειδές σχήμα.

Εικ. 3.2. Βοτρυόμορφη ταξιανθία

Περίοδος καρποφορίας

Η φουντουκιά μπαίνει σε καρποφορία από τον 4^ο χρόνο, γίνεται τακτική από τον 6^ο χρόνο και αυξάνεται μέχρι τον 11^ο χρόνο, οπότε και σταθεροποιείται. Η σταθεροποίηση αυτή της παραγωγής διαρκεί μέχρι το 50^ο χρόνο, οπότε αρχίζει να μειώνεται.

Τρόπος καρποφορίας

Η φουντουκιά καρποφορεί επάκρια σε βλαστό τρέχουσας εποχής από μικτούς οφθαλμούς. Κάθε ξυλοφόρος οφθαλμός εκπτυσσόμενος την Άνοιξη δίνει φυλλοφόρο βλαστό επέκτασης ή πλάγια φυλλοφόρα βλάστηση με ξυλοφόρους, μικτούς και ιουλοφόρους οφθαλμούς, ενώ κάθε μικτός δίνει φυλλοφόρα βλάστηση με άνθη επάκρια και κάθε ιουλοφόρος εξελίσσεται σε ίουλο (Εικ. 3.3).

Κλίμα

Η φουντουκιά αναπτύσσεται καλύτερα σε περιοχές με κλίμα ψυχρό και υγρό, χωρίς ακραίες θερμοκρασίες, που συνήθως μετριάζονται από τις μεγάλες υδάτινες επιφάνειες (θάλασσες, ποτάμια, λίμνες) που ενδείκνυται να γειτνιάζουν μ' αυτές.

Κατά τη χειμερινή περίοδο τα βλαστικά της μέρη συνήθως αντέχουν σε θερμοκρασίες μέχρι -24°C , ενώ κατά την περίοδο της ανθοφορίας τόσο τα θηλυκά όσο και τα αρσενικά άνθη ζημιώνονται σοβαρά σε θερμοκρασίες χαμηλότερες από -9°C . Κατά το καλοκαίρι οι θερμοκρασίες δε θα πρέπει να είναι ψηλότερες από 37°C , γιατί επηρεάζουν τη φυσιολογική ανάπτυξη του καρπού και αναστέλλουν οριστικά την αύξηση της βλάστησης, ιδιαίτερα όταν συνοδεύονται και από παρατεταμένη ξηρασία εδάφους σε περιοχές που καλλιεργείται ως ξηρική. Συνήθως, όταν δεν καλύπτει τις ανάγκες της σε ψύχος, αποβάλλει τους ίουλούς της κατά το καλοκαίρι, φθινόπωρο ή χειμώνα.

Έδαφος

Οι φυσικές εδαφικές συνθήκες σε συνδυασμό με τη γονιμότητα και την υδατοικανότητα του εδάφους περιορίζουν παρά πολύ την παραγωγική του ικανότητα. Ο ακριβής τύπος εδάφους, που ενδείκνυται για την καλλιέργεια της φουντουκιάς ποικίλλει από περιοχή σε περιοχή, αλλά σ' όλες τις περιπτώσεις το έδαφος πρέπει να είναι βαθύ, γόνιμο και να αποστραγγίζει πολύ καλά.

Κλάδεμα

Υπάρχουν δύο είδη κλαδέματος, το κλάδεμα διαμόρφωσης και το κλάδεμα καρποφορίας. Σκοπός του κλαδέματος διαμόρφωσης των δέντρων είναι να κατευθύνουμε τη βλάστηση κατά τρόπο, που επιβάλλει το επιδιωκόμενο σχήμα διαμόρφωσής τους και η καλή δομή τους. Το κλάδεμα καρποφορίας της φουντουκιάς πρέπει να είναι μέτρια αυστηρό και να διενεργείται κάθε χρόνο. Βασικά αποσκοπεί στη διατήρηση του σχήματος των δέντρων ή θάμνων, στην αφαίρεση των ξερών κλάδων και στην ενδυνάμωση της βλάστησης.

α.

β.

Εικ. 3.3. Χλωρός (α) και ξηρός (β) ιουλοφόρος βλαστός.

Ποικιλίες

- Παλλάζ,
- Μπαντέμ,
- Μαύρη Αγίου Όρους,
- Μαύρη Αγίου Όρους.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η φουντουκιά είναι ουσιαστικά ένας θάμνος και όχι δέντρο. Μπορεί να φυτευτεί σε ποικιλία εδαφών και σε μεγάλο υψόμετρο. Δεν αντέχει στο δυνατό αέρα και τις

ανοιξιάτικες παγωνιές. Διαθέτει πολύ ωραίο φύλλωμα, ωοειδές, πριονωτό στις παρυφές και πολύ πλούσιο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Υπάρχει και μια καλλωπιστική ποικιλία (*Corylus avellana contorta*) η οποία έχει κυματοειδής βλαστούς. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με άλλα καλλωπιστικά φυτά. ή μεμονωμένα σε κάποιο σημείο του κήπου.

4. Αμυγδαλιά

Εικ. 4.1. Όψη αμυγδαλιάς.

Βοτανική ταξινόμηση

Η αμυγδαλιά ανήκει στην οικογένεια Rosaceae. Το γένος *Prunus Amygdalus*, *Amygdalus communis* περιλαμβάνει περισσότερα από 30 είδη.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η αμυγδαλιά είναι δέντρο φυλλοβόλο μικρού έως μεγάλου μεγέθους (Εικ. 4.1). Τα φύλλα είναι απλά κατ' εναλλαγή, λογχοειδή, οδοντωτά, γυαλιστερά και αδενοφόρα. Οι οφθαλμοί διακρίνονται σε ξυλοφόρους και απλούς ανθοφόρους. Οι ανθοφόροι οφθαλμοί έχουν σχήμα σφαιρικό, μέγεθος μεγαλύτερο των ξυλοφόρων και απαντούν κυρίως προς το κορυφαίο τμήμα του βλαστού ενώ οι ξυλοφόροι έχουν σχήμα οξύ κωνικό και απαντούν σε όλο το μήκος του βλαστού. Οι ανθοφόροι οφθαλμοί εκπτύσσονται νωρίτερα από τους ξυλοφόρους και ο καθένας περικλείει ένα μόνο άνθος. Τα άνθη είναι μεγάλα, λευκά ή λευκορόδινα (Εικ.4.2). Κάθε άνθος αποτελείται από 5 σέπαλα, 5 πέταλα, 1 ύπερο και 10-30 στήμονες. Ο καρπός είναι δρύπη και αποτελείται από το εξωκάρπιο, το μεσοκάρπιο και το ενδοκάρπιο που περικλείει το σπέρμα (Εικ.4.3).

Τρόπος καρποφορίας

Η αμυγδαλιά σχηματίζει απλούς ανθοφόρους οφθαλμούς πλάγια σε λογχοειδή λεπτοκλάδια και βλαστούς κατά τη βλαστική περίοδο που συμπληρώνουν την ανάπτυξή τους κατά τη ληθαργική περίοδο που ακολουθεί και ανθίζουν νωρίς την επόμενη άνοιξη αν ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους σε ψύχος για τη διακοπή του λήθαργού τους. Η διαφοροποίηση των οφθαλμών της αμυγδαλιάς γίνεται το καλοκαίρι και οι πρώτες καταβολές ανθέων διαπιστώνονται κατά τα τέλη Ιουλίου έως τα τέλη Αυγούστου. Οι πιο πολλές ποικιλίες σχηματίζουν τους περισσότερους

ανθοφόρους οφθαλμούς πλάγια σε λογχοειδή ή μπουκέτα του Μαΐου και ανά 1 σε κάθε κόμβο. Τα λογχοειδή ή μπουκέτα του Μαΐου είναι κοντοί βλαστοί με παραγωγική ζωή περίπου 3-4 χρόνια εάν εξασφαλιστούν ευνοϊκές συνθήκες φωτισμού και θρέψης.

Εικ.4.3. Αριστερά, ο ανώριμος καρπός επάνω στο βλαστό και δεξιά, το σχίσσιμο του μεσοκαρπίου και το σπέρμα, αμύγδαλο, στο εσωτερικό του.

Περίοδος καρποφορίας

Η αμυγδαλιά εισέρχεται σε αξιόλογη καρποφορία από τον όγδοο έως δέκατο χρόνο της ηλικίας της. Η παραγωγική ζωή της υπολογίζεται σε 50 και πλέον χρόνια.

Κλίμα

Η αμυγδαλιά είναι δέντρο των θερμών και ξηρών κλιμάτων. Περιοριστικοί παράγοντες είναι οι χαμηλές θερμοκρασίες του χειμώνα και της άνοιξης και οι πολύ ψηλές του καλοκαιριού. Κατά την ανθοφορία αν η θερμοκρασία κατέλθει στους $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$ για μισή ώρα μπορεί να προκαλέσει σοβαρή ζημιά και σε ποσοστό από 20 – 100 % ανάλογα με την ποικιλία. Η δε πολύ υψηλές καλοκαιρινές θερμοκρασίες όταν συνοδεύονται από έλλειψη νερού στο έδαφος προκαλούν συρρίκνωση της ψίχας του καρπού.

Έδαφος

Η αμυγδαλιά ευδοκίμει σε ευρεία ποικιλία εδαφών από τα αμμοπηλώδη μέχρι Τα αργίλλοαμμώδη. Προτιμά όμως τα ελαφρά γόνιμα βαθιά και καλά αποστραγγισμένα

εδάφη. Αν και η αμυγδαλιά είναι ανθεκτική στην ξηρασία και επιβιώνει επί Μακρών σε ξηρά εδάφη η παραγωγή μειώνεται σημαντικά κάτω από ξηρικές συνθήκες. Η έλλειψη υγρασίας κατά τα τέλη της βλαστικής περιόδου είναι λιγότερο κρίσιμη απ' ό τι κατά τις αρχές της που συνεχίζεται η ανάπτυξη των καρπών. Επίσης η αμυγδαλιά είναι ανθεκτική στα ασβεστώδη εδάφη. Τα βαριά ή μη καλώς αποστραγγιζόμενα εδάφη πρέπει να αποφεύγονται γιατί οι παραγωγές είναι πολύ μειωμένες και τα δέντρα προσβάλλονται πιο εύκολα από τις διάφορες μυκητολογικές ασθένειες.

Κλάδεμα

Το πιο κατάλληλο σύστημα διαμόρφωσης της αμυγδαλιάς είναι το κυπελλοειδές με 3-4 κύριους βραχίονες που διαμορφώνονται σε ύψος 70-80 cm από την επιφάνεια του εδάφους για να διευκολύνεται μηχανική συγκομιδή κάθε βραχίονας φέρει δυο σκελετικούς κλάδους από τους οποίους ο πρώτος σχηματίζεται σε απόσταση 40 cm. από την βάση του και ο δεύτερος σε απόσταση 60-80εκ και αντίθετα ως προς τον πρώτο. Η διαμόρφωση των δέντρων πρέπει να συμπληρώνεται σε όσον το δυνατό μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με ελαφρές επεμβάσεις.

Ποικιλίες

- Ρέτσου,
- Marcona,
- Texas.

Εικ.4.2. Ανθοφόρος οφθαλμός.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η αμυγδαλιά είναι δέντρο φυλλοβόλο. Είναι δέντρο πολύ συνηθισμένο σε κηπους. Μπορούμε να το δούμε και σε δρόμους μεμονωμένα Το κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι ανθίζει το χειμώνα πριν από την έκπτυξη των φύλλων. Δηλαδή την εποχή που όλα τα δέντρα και τα φυτά είναι γυμνά η αμυγδαλιά διαθέτει χρώμα με τα άνθη της. Συνήθως οι αμυγδαλιές προϋπαρχαν στους κηπους απλά

φροντίζουμε να τις συνδυάσουμε με άλλα φυτά. Μπορούμε να την χρησιμοποιήσουμε και μεμονωμένα σε διάφορα σημεία του κήπου.

E. ΛΟΙΠΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ

1. Συκιά

Βοτανική ταξινόμηση

Η λατινική της ονομασία είναι *Ficus carica* και ανήκει στην οικογένεια Moraceae. Το γένος αυτό έχει πάνω από 600 είδη, τα περισσότερα των τροπικών χωρών.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η Συκιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, παίρνει συνήθως μεγάλες διαστάσεις και είναι μακρόβια. Δίνει καλή παραγωγή και σε ηλικία μεγαλύτερη των 60 χρόνων. Η ρίζα της είναι ισχυρή, με πολλές διακλαδώσεις και πηγαίνει βαθειά, ιδίως στα ξερικά εδάφη, αναζητώντας υγρασία (Εικ.1.1).

Ο κορμός της συνήθως δεν είναι ίσιος και όρθιος, αλλά μάλλον ακανόνιστος, πολύκλαδος, με φλοιό αρχικά τεφροπράσινο και κατόπι υπόλευκο, με ακανόνιστες κοιλότητες. Το ύψος του δέντρου μπορεί να φθάσει μέχρι 12 μ. Τα κλαδιά της έχουν την τάση να αναπτύσσονται πλάγια και προς τα κάτω και τελικά μπορεί να φθάσουν σε μικρή απόσταση από το έδαφος. Τα φύλλα είναι τραχεία στην αφή, χνουδωτά πεντάλοβα ή και τρίλοβα, πιο πράσινα στην επάνω επιφάνεια τους. Τα ξυλοφόρα μάτια βρίσκονται συνήθως στην άκρη των κλαδίσκων. Το ίδιο και τα ανθοφόρα μάτια, που βρίσκονται και στις μασχάλες των φύλλων των βλαστών του προηγούμενου έτους ή των βλαστών του έτους, που αναπτύσσονται.

Η ταξιανθία της Συκιάς μπορεί να χαρακτηριστεί σαν «κεφάλιο». Μέσα στα σύκα βρίσκονται τα άνθη, συνήθως και αρσενικά και θηλυκά, με τη διαφορά ότι, στα θηλυκά δέντρα, επικρατούν τα θηλυκά άνθη και ατροφούν τα αρσενικά. Ο καρπός (ψευδής καρπός) είναι συγκάρπιο (Εικ. 1.2).

Εικ.1.1. Όψη δέντρου συκιάς.

Τρόπος – περίοδος καρποφορίας

Τα σύκα αναπτύσσονται στις μασχάλες των φύλλων των νεαρών αναπτυσσόμενων βλαστών. Αυτά ωριμάζουν κατά τον Αύγουστο, αρχίζοντας από τη βάση των βλαστών προς τα πάνω. Στις μασχάλες, των φύλλων της κορυφής των νέων βλαστών, οι πιο όψιμες εκεί ταξιανθίες δεν προλαβαίνουν να εξελιχθούν κανονικά και μένουν υποτυπώδεις.

Έτσι, σε μερικές ποικιλίες, την επόμενη Άνοιξη, πάνω στο γυμνό από φύλλα περσινό βλαστό, συνεχίζουν την ανάπτυξή τους αυτά τα υποτυπώδη σύκα και ωριμάζουν νωρίς το καλοκαίρι.

Κλίμα

Δένδρο των εύκρατων χωρών. Αντέχει στις μεγάλες θερμοκρασίες. Επίσης δεν φοβάται και τις χαμηλές θερμοκρασίες, αλλά μόνο μέχρι -8°C . Κάτω απ' αυτό το όριο, παθαίνει ζημιές. Χρειάζεται συνολική βροχόπτωση 600 - 700 χιλιοστά, για να αναπτυχθεί και να καρποφορήσει καλά. Οι ποικιλίες όμως, που παράγουν ξερά σύκα, χρειάζονται ξηρασία κατά το μήνα Σεπτέμβριο, γιατί οι βροχές αυτό το μήνα εμποδίζουν την καλή αποξήρανση των καρπών.

Έδαφος

Η συκιά δεν είναι απαιτητική ως προς το έδαφος. Πρέπει πάντως να αποφεύγονται τα πολύ αργιλώδη εδάφη. Η παρουσία αρκετά μεγάλου ποσοστού ασβεστίου στο έδαφος είναι απαραίτητη, για την παραγωγή ξερών σύκων καλής ποιότητας. Τα πολύ υγρά εδάφη εμποδίζουν τη μερική αποξηήρανση των σύκων πάνω στο δέντρο κι αυτό βλάπτει στην ποιότητα του προϊόντος.

Γενικώς, η συκιά προτιμά τα βαθιά, γόνιμα, μάλλον ασβεστώδη εδάφη, που ζεσταίνονται εύκολα.

Κλάδεμα

Συνίσταται μόνο στην αφαίρεση των ξερών κλαδιών, καθώς και των πολύ πυκνών, από τη βάση τους. Φροντίζαμε να διατηρούμε το σχήμα της φυτείας, κόβοντας τους νέους βλαστούς, που πάνε τυχόν να ξεφύγουν, προς τα πάνω ή τα πλάγια. Αποφεύγαμε το κόψιμο χοντρών κλάδων, γιατί ή Συκιά περιέχει στο ξύλο της πολλή εντεριόνη και σαπίζει. Αν είναι ανάγκη να κοπούν χοντροί κλάδοι, γίνεται απολύμανση των πληγών του κλαδεύματος με κατάλληλη αλοιφή.

Διαμόρφωση σκελετού. Σύμφωνα με τις νέες τάσεις και τα δέντρα της Συκιάς πρέπει να διαμορφώνονται όσο το δυνατό πιο χαμηλά και να επιδιώκεται να παίρνουν σχήμα «πεπλατυσμένο» (σα φράχτης), φροντίζοντας να μένει όσο μπορεί περισσότερο ελεύθερος ο χώρος μεταξύ των γραμμών. Ο σκοπός αυτής της προσπάθειας είναι να διευκολυνθεί ή εκτέλεση των διαφόρων καλλιεργητικών εργασιών (τυχόν ψεκασμός, κλάδεμα) και κυρίως ή συλλογή των σύκων, πού γίνεται με το χέρι.

Ποικιλίες

Οι ποικιλίες της συκιάς είναι πολυάριθμες. Χωρίζονται, σε δίφορες και μονόφορες. Επίσης, ανάλογα με το χρώμα, τους, χωρίζονται σε λευκές και σε μαύρες ή ιώδεις. Τέλος χωρίζονται και ανάλογα με τον προορισμό τους, σε ποικιλίες νωπών

σύκων, ξερών σύκων και διπλού προορισμού. Από τις λευκές ποικιλίες είναι: Αποστολιάτικα, Σμυρνείκα, Σύκα Κύμης και Καλαμών. Από τις μαύρες - ιώδεις ποικιλίες, αναφέρουμε τις ακόλουθες : Τα Βασιλικά σύκα, τα Μαυρόσυκα και τα Κοκκινομάτικα.

Εικ.1.2. Αριστερά, η ταξιανθία της συκιάς και δεξιά είναι εμφανείς τα σπέρματα στο εσωτερικό του σύκου.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η συκιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα σε σημεία που χρειάζονται σκίαση το καλοκαίρι και ήλιο το χειμώνα. Η χρήση της κοντά σε χώρους όπως καθιστικό ή κάποιο πλακόστρωτο δεν ενδείκνυται γιατί η συκιά ρίχνει τους καρπούς της και λερώνει. Αυτό δεν είναι επιθυμητό σε τέτοιους χώρους.

Επίσης ένας άλλος λόγος που δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε σημεία όπως καθιστικά είναι γιατί έχει επιφανειακό ριζικό σύστημα και μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα στην επιφάνεια του εδάφους. Επίσης το χνούδι στα φύλλα συχνά δημιουργεί αλλεργίες.

2. Ροδιά

Η ροδιά κατάγεται από την Περσία. Στην Ελλάδα καλλιεργείται κυρίως στα νησιά του Β. Αιγαίου, Χίος, Λέσβος, Σάμος, στα Δωδεκάνησα, στην Κρήτη, Αργολίδα, Μαγνησία κ.ά.

Βοτανική ταξινόμηση

Η ροδιά ανήκει στην οικογένεια Punicaceae, στο γένος Punica και στο είδος Punica granatum L.

Εικ.2.1. Ανώριμος καρπός ροδιάς.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Η ροδιά είναι θάμνος ή μικρό δένδρο φυλλοβόλο. Τα φύλλα είναι αντίθετα, μικρά, λογχοειδή και γυαλιστερά. Οι οφθαλμοί διακρίνονται σε ξυλοφόρους και μικτούς καρποφόρους. Επάκρια, σε κανονική ή λογχοειδή βλάστηση, φέρει πάντοτε αγκάθι.

Τα άνθη φέρονται επάκρια της τρέχουσας βλάστησης, μεγάλα, καμπανοειδή ή κυλινδρικά, κόκκινα ή και λευκοκίτρινα. Κάθε άνθος αποτελείται από πέντε ή περισσότερα σέπαλα, από πολυάριθμους κόκκινους στήμονες, με κίτρινους ανθήρες (Εικ. 2.2). Τα άνθη είναι δυο τύπων: τα καρποφόρα (μεγάλα, μακρόστυλα, μακροστήμονα, έγχρωμα, με τους ανθήρες και το στίγμα στο ίδιο ύψος) και τα άγονα (μικρότερα, βραχύστυλα, βραχυστήμονα, με το στίγμα πολύ χαμηλότερα από τους ανθήρες).

Ο καρπός είναι ράγα, έχει μεγάλο μέγεθος και σχήμα σφαιρικό. Ο φλοιός είναι κοκκινοπράσινος ή βιολετί κατά την ωρίμαση (Εικ. 2.1). Κάθε σπέρμα περιβάλλεται από σάρκα ροδοκόκκινη ή λευκοκίτρινη, χυμώδη, γλυκιά ή υπόξινη, μερικές φορές ελαφρά στυφή.

Εικ. 2.2. Το άνθος με εμφανείς τους κόκκινους στήμονες.

Τρόπος καρποφορίας

Οι ξυλοφόροι οφθαλμοί εκπύσσονται την άνοιξη (μέσα Μαρτίου έως μέσα Απριλίου) και δίνουν κανονική βλάστηση ή λογχοειδή βλάστηση, που φέρουν ξυλοφόρους και μικτούς καρποφόρους οφθαλμούς. Οι μικτοί καρποφόροι εκπύσσονται επίσης την άνοιξη (Μάιο) και δίνουν βραχεία βλάστηση (συνήθως άφυλλη) με άνθη επάκρια. Η λογχοειδής βλάστηση είτε φέρει επάκρια αγκάθια και πλάγια συνήθως δυο οφθαλμούς από τους οποίους ο ένας είναι συνήθως μικτός, είτε μόνον αγκάθι όταν καρποφορεί από μικτούς καρποφόρους οφθαλμούς, σε τρέχουσα βλάστηση, επάκρια.

Περίοδος καρποφορίας

Η ροδιά μπαίνει σε αξιόλογη καρποφορία από το 3ο-4ο χρόνο της ηλικίας της. Η παραγωγική ζωή της υπολογίζεται σε 40 έως 50 χρόνια.

Κλίμα

Η ροδιά ευδοκμεί σε περιοχές θερμές. Θεωρείται πιο ανθεκτική στο ψύχος από τα εσπεριδοειδή και ελιά. Ανέχεται μακρές περιόδους ξηρασίας και πτώση της θερμοκρασίας μέχρι τους -10°C . Η ψηλή θερμοκρασία του καλοκαιριού ευνοεί την ωρίμαση των καρπών. Έχει μικρές ανάγκες σε ψύχος για τη διακοπή του λήθαργου

των οφθαλμών της (150 έως 400 ώρες ψύχους κάτω από 7°C). Δεν ανέχεται περιοχές με ομίχλη ή ψυχρούς ανέμους.

Έδαφος

Ευδοκίμει καλύτερα σε εδάφη μέσης σύστασης, βαθιά, γόνιμα, νοτερά - αρδευόμενα. Ανέχεται μέτρια αλκαλικά εδάφη. Τα πολύ υγρά εδάφη θεωρούνται ακατάλληλα.

Κλάδεμα

Η ροδιά διαμορφώνεται συνήθως σε δένδρο μ' ένα ή πολλούς κορμούς (σε κήπους αφήνετε να αναπτυχθεί σαν θάμνος ελεύθερα). Επειδή σχηματίζει πολλές παραφυάδες, το κλάδεμα καρποφορίας θα πρέπει να συνίσταται σ' αφαίρεση των παραφυάδων και σε αραιώση κλάδων της κόμης, για να ενθαρρύνουμε την παραγωγή νέας καρποφόρας λογχοειδούς βλάστησης.

Ποικιλίες

Οι πιο αξιόλογες ξενικές ποικιλίες της ροδιάς είναι:

- Dolce Nostrana (έντονο κόκκινο χρώμα, σπόροι γλυκείς, φλοιός λεπτός),
- Dolce Alapia.

Εικ.2.3.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η ροδιά είναι μικρού μεγέθους δέντρο, μπορεί να τοποθετηθεί σε διάφορα σημεία του κήπου. Έχει παρά πολύ εντυπωσιακή ανθοφορία λόγω του χρώματος που είναι κόκκινο. Υπάρχει μια νέα ποικιλία, άκαρπη η οποία χρησιμοποιείται πάρα πολύ στην κηποτεχνία και ως γλαστρικό (Εικ. 2.3).καθώς επίσης και νάνες ποικιλίες οι οποίες χρησιμοποιούνται επίσης ως γλαστρικά. Η νέα βλάστηση της ανθοφορίας είναι

κόκκινου χρώματος και αυτός είναι ένας επίσης λόγος που χρησιμοποιείται ως γλαστρικό.

Η ροδιά δεν πρέπει να τοποθετείται κοντά σε σημεία που περνάνε άνθρωποι γιατί διαθέτει αγκάθια και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού.

3. Λωτός

Η καλλιέργεια του Λωτού διεξάγεται κυρίως στην Άπω Ανατολή (Ινδίες, Ιαπωνία, Κίνα). Εκεί καλλιεργείται περισσότερο απ' όλα τα άλλα είδη καρποφόρων δέντρων και οι καρποί του τρώγονται νωποί, ξεροί, καθώς και αλευροποιημένοι. Στην Ελλάδα η καλλιέργεια του Λωτού είναι πολύ περιορισμένη. Υπάρχουν μόνο μεμονωμένα δέντρα, μέσα σε δεντρόκηπους ή λαχανόκηπους και η συνολική παραγωγή λωτού είναι πολύ μικρή (Εικ. 3.1).

Εικ.3.1. Λωτός, τοποθετημένος, μεμονωμένα.

Βοτανική ταξινόμηση

Το γένος του είναι *Diospyros kaki* και ανήκει στην οικογένεια *Ebenaceae*. Περιλαμβάνει 200 περίπου είδη θάμνων και δασικών δέντρων, των εύκρατων και θερμών χωρών.

Βοτανικοί χαρακτήρες

Ο Λωτός είναι δέντρο φυλλοβόλο, μέτριο σε μέγεθος. Έχει ωραία εμφάνιση και χρησιμοποιείται και σαν καλλωπιστικό.

Η ρίζα του αρκετά δυνατή και πλούσια διακλαδισμένη. Ο κορμός ίσιος, κυλινδρικός, δυνατός, διακλαδίζεται κανονικά και δίνει όμορφη σφαιρική κόμη. Τα φύλλα, κατ' εναλλαγήν, είναι μεγάλα, ωοειδή ή ελλειπτικά, παχιά, κάπως δερματώδη, σκληρά, πράσινα και παίρνουν πολλές αποχρώσεις, από το κίτρινο ως το βαθύ κόκκινο, το φθινόπωρο, προτού να πέσουν.

Τα δέντρα, πού προέρχονται από σπόρο, μπορεί να έχουν μόνο αρσενικά άνθη ή να έχουν αρσενικά, θηλυκά και ερμαφρόδιτα άνθη ή να έχουν μόνο θηλυκά.

Τρόπος καρποφορίας

Ο καρπός είναι ράγα, με σφαιρικό σχήμα, σε μερικές ποικιλίες (Εικ. 3.2). Σε άλλες είναι πεπλατυσμένος και σε άλλες κωνικός. Οι καλλιεργούμενες ποικιλίες παράγουν άσπερμους καρπούς, αν εμποδιστεί ή γονιμοποίηση τους με γύρη, άλλων ποικιλιών, που έχουν αρσενικά άνθη (παρθενοκαρπία). Αντίθετα, παράγουν καρπούς με 1 - 8 σπέρματα, αν γονιμοποιηθούν με τη γύρη που μεταφέρουν έντομα, από αρσενικά άνθη άλλων ποικιλιών. Η επιδερμίδα του καρπού είναι σκεπασμένη με λεπτό χνούδι, είναι δε πράσινη όταν ο καρπός είναι άγουρος και έντονα κίτρινη, προς το πορτοκαλί, όταν ωριμάσει. Επίσης και η σάρκα του καρπού αρχικά είναι πρασινωπή και κατόπι παίρνει κίτρινο - πορτοκαλί χρώμα.

Εικ. 3.2. Ράγα.

Περίοδος καρποφορίας

Ανθίζει όψιμα το Μάιο. Κατά την εποχή της συλλογής των καρπών, στα τέλη Οκτωβρίου, η σάρκα τους είναι μάλλον συνεκτική, με στυφή γεύση, από τις ενώσεις τανίνης, που περιέχει και δεν μπορεί αμέσως να φαγωθεί.

Κλίμα

Ο Λωτός είναι δέντρο των εύκρατων περιοχών και ευδοκίμει στη ζώνη της Ελιάς και της Συκιάς.

Τα δέντρα αντέχουν σε θερμοκρασίες - 15 °C. Δεν έχει μεγάλες απαιτήσεις σε χειμερινό ψύχος, για να ανθίσει και να καρποφορήσει κανονικά. Δεν κινδυνεύει από τους παγετούς της άνοιξης, γιατί ανθίζει όψιμα, το Μάη. Οι θερμές περιοχές δεν προσφέρονται και τόσο για την καλλιέργεια του Λωτού, γιατί εκεί ενδημεί ή Μύγα της Μεσογείου, για την καταπολέμηση της οποίας απαιτούνται πρόσθετα έξοδα και φροντίδες.

Έδαφος

Ως προς το έδαφος ο Λωτός δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις άλλα προτιμά τα μέσης σύστασης εδάφη - αμμοαργιλώδη, αργιλοαμμώδη - τα βαθειά, δροσερά και καλά αποστραγγιζόμενα.

Εικ. 3.3. Άνθος λωτού.

Κλάδεμα

Περιορίζεται μόνο στην αραίωση των πυκνών κλαδιών, και στην αφαίρεση των ξερών. Πολλές φορές, χρειάζεται να γίνει υποστύλωση των κλάδων, για να μη σπάσουν, όταν ή καρποφορία είναι μεγάλη.

Ποικιλίες

Diospyros lotus, *D. virginiana*.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Ο λωτός είναι δέντρο μετρίου μεγέθους και είναι φυλλοβόλο. Έχει φύλλα που αλλάζουν απόχρωση μέχρι να πέσουν το φθινόπωρο. Αυτή η εναλλαγή το κάνει ιδιαίτερα εντυπωσιακό φυτό. Οι καρποί είναι μεγάλοι χρώματος κίτρινο-πορτοκάλι. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα μέσα στον κήπο και σε συνδυασμό με άλλα καλλωπιστικά φυτά.

Μπορεί να το χρησιμοποιήσουμε και ως γλαστρικό και να το τοποθετήσουμε σε διάφορα σημεία του κήπου.

4. Μουριά

Εικ. 4.1. Όψη Μουριάς.

Βοτανική ταξινόμηση

Η μουριά ανήκει στο γένος *Morus*, της οικογένειας *Moraceae*, της τάξης *Urticaceae*. Περιλαμβάνει 5 είδη από τα οποία είναι η Λευκή Μουριά (*Morus alba*), η Μαύρη Μουριά (*Morus nigra*), και η Ερυθρή Μουριά (*Morus rubra*).

Βοτανικοί χαρακτήρες

Οι Μουριές είναι δέντρα φυλλοβόλα, δίκλινα, μόνοικα ή δίοικα. Δίκλινα, ως γνωστών, θα πει ότι αναπτύσσουν χωριστά τα θηλυκά και χωριστά τα αρσενικά άνθη, είτε πάνω στο ίδιο δέντρο (μόνοικα) ή σε άλλα δέντρα τα θηλυκά και σε άλλα δέντρα τα αρσενικά άνθη (δίοικα)

Γενικώς, είναι δέντρα μακρόβια (ζούνε 300 - 400 χρόνια). Έχουν ρίζα βαθιά, με πολλές διακλαδώσεις. Ο κορμός είναι ισχυρός, ίσιος. Η Ερυθρή Μουριά φτάνει σε ύψος μέχρι 30 μ., πολύ μεγαλύτερο από τα άλλα είδη. Τα φύλλα είναι μεγάλα, καρδιόσχημα, οδοντωτά, λεία. Η Μαύρη Μουριά έχει φύλλα πιο κολπωτά και χνουδωτά στην κάτω επιφάνεια (Εικ 4.2).

Εικ 4.2: Φύλλωμα και καρποί μουριάς

Η Ερυθρή Μουριά έχει φύλλα τραχεία και νευρώδη. Τα άνθη φέρονται χωριστά τα αρσενικά, σε ίουλους και χωριστά τα θηλυκά, σε ψευδοστάχεις, είτε στο ίδιο δέντρο, είτε χωριστά. Τα αρσενικά δέντρα τα λένε και άκαρπα (Μουριές φυλλούσες) και τα

προτιμούνε για δεντροστοιχίες και κήπους, γιατί δεν παράγουν μούρα, που πέφτουν και λερώνουν τους δρόμους κ.λ.π. Ο καρπός, το μούρου, είναι συγκάρπιο και αποτελείται από πολλούς μικρούς καρπούς, που περιέχουν ένα σκληρό πυρήνα, περιβαλλόμενο από τρυφερή, χυμώδη σάρκα (ΕΙκ 4.2)(καρπός δρύπη).

Κλίμα

Η Λευκή Μουριά είναι δέντρο των εύκρατων χωρών. Ευδοκίμει σε όλη την Ελλάδα. Η Πελοπόννησος πήρε από τη Μουριά το όνομά της (Μοριάς). Στις βορειότερες χώρες και στις ορεινές περιοχές αναπτύσσεται καλύτερα ή Μαύρη Μουριά.

Έδαφος

Ευδοκίμει σε όλα τα εδάφη, εκτός από τα πολύ υγρά. Τα καλύτερα είναι τα αμμοαργιλώδη, γόνιμα και δροσερά, προσχωματικά εδάφη. Στα άγονα και ξερά εδάφη, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει χωρίς άρδευση και λίπανση.

Κλάδεμα

Στα Μουρολίβαδα, γίνεται πολύ αυστηρό κλάδεμα, κάθε χρόνο, για να διατηρείται ή βλάστηση χαμηλή και να διευκολύνεται το μάζεμα των φύλλων. Στις δεντροστοιχίες, όταν ο χώρος το επιτρέπει, πρέπει οι Μουριές να μην κλαδεύονται αυστηρά και να αφήνονται να παίρνουν το ελεύθερο, φυσικό τους σχήμα. Οι φράχτες μπορούν να κλαδεύονται κάθε χρόνο, για να μην επεκτείνονται πολύ προς τα πλάγια.

Ποικιλίες

Οι κυριότερες ελληνικές ποικιλίες είναι του Άργους και της Προύσας.

ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Η μουριά είναι δέντρο εντυπωσιακό και είναι φυλλοβόλο. Διαθέτει πλούσια κόμη και ωραίο φύλλωμα. Οι καρποί της μπορεί να είναι λευκού χρώματος ή ακόμα και κόκκινοι.

Είναι δέντρο ανθεκτικό σε αντίξοες κλιματικές συνθήκες αλλά και στα αустηρά κλαδέματα. Αυτός είναι και ένας λόγος που η χρήση της στην κηποτεχνία είναι ευρέως διαδεδομένη.

Την συναντάμε στους δρόμους είτε σε μορφή δεντροστοιχίας είτε μεμονωμένα σε κάποια σημεία.

Η μουριά είναι δέντρο το οποίο μπορούμε να το αξιοποιήσουμε πάρα πολύ και σε ιδιωτικούς κηπους. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα σε διάφορα σημεία του κήπου.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε σημεία στα οποία μας είναι απαραίτητη η σκίαση το καλοκαίρι για αφού διαθέτει πλούσια κόμη. Το μόνο πρόβλημα της μουριάς ήταν η ρύπανση που δημιουργούσαν οι καρποί της αλλά αυτό το πρόβλημα έχει λυθεί αφού έχει βρεθεί η άκαρπη μουριά.

Πίνακας 2: Καλλωπιστική αξία καρποφόρων δέντρων.

	Φύλλωμα	Καρποί	Ανθοφορία	Χρώμα/άρωμα
Πορτοκαλιά	*	*	*	*
Μανταρινιά	*	*	*	*
Λεμονιά	*	*	*	*
Κουμ-κουάτ				
Γκρειπφρουτ	*	*	*	*
Μηλιά		*	*	
Αχλαδιά	*	*		
Κυδωνιά	*	*	*	
Βερικοκιά	*	*	*	
Δαμασκηνιά	*	*	*	
Ροδακινιά	*	*	*	
Ροδιά	*	*	*	
Ελιά	*			
Φιστικιά	*			
Καστανιά	*	*	*	
Φουντουκιά	*	*		
Αμυγδαλιά	*	*	*	*
Βυσσινιά	*	*	*	
Κερασιά	*	*	*	
Μουριά	*	*		
Συκιά	*	*		

Πίνακας 3: Θέση καρποφόρων δέντρων στην κηποτεχνία.

	Μεμονωμένα	Συνδυασμένη φύτευση	Δεντροστοιχίες	Γλαστρικά
Πορτοκαλιά	*	*	*	
Μανταρινιά	*	*	*	
Λεμονιά	*	*	*	
Κουμ-κουάτ	*	*		*
Γκρειπφρουτ	*	*		
Μηλιά	*	*		*
Αχλαδιά	*	*		*
Κυδωνιά	*	*		
Βερικοκιά	*	*		
Δαμασκηλιά	*	*	*	
Ροδακινιά	*	*		
Ροδιά	*			*
Ελιά		*	*	*
Φιστικιά	*			*
Καστανιά	*			
Φουντουκιά				
Αμυγδαλιά	*		*	
Βυssινιά	*	*		
Κερασιά	*	*		
Μουριά	*		*	
Συκιά	*			

ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ ΣΤΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ

Στη κηποτεχνία για να επιτύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα συνδυάζουμε τα φυτά έτσι ώστε όλες τις εποχές να διαθέτει όλα τα απαραίτητα χαρακτηριστικά(φύλλωμα, άνθη, καρπούς) για να είναι υπέροχος. Γι' αυτό το λόγο φροντίζουμε να υπάρχουν πάντα φυλλοβόλα και αειθαλή, καθώς και δέντρα με διαφορετική εποχή ανθοφορίας και καρποφορίας. Τα καρποφόρα δέντρα ανάλογα με το πώς θέλουμε να τα αξιοποιήσουμε μπορούν να μπουν σε διάφορες θέσεις μέσα στον κήπο. Παρακάτω αναφέρονται διάφοροι τρόποι και θέσεις με τους οποίους μπορούμε να τα αξιοποιήσουμε.

ΦΥΤΕΥΣΗ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΙΑ

Η επιλογή των καρποφορών δέντρων που θα επιλέξουμε για να φύτεψουμε κοντά σε μια οικία βασίζεται σε κάποιους κανόνες.

Κοντά στο σπίτι θα μπορούσαμε να τοποθετήσουμε καρποφόρα δέντρα των οποίων οι καρποί μας είναι απαραίτητοι για χρήση στην μαγειρική. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλίζαμε την εύκολη πρόσβαση στους καρπούς αυτούς. Μια τέτοια ανάγκη θα μας οδηγούσε να τοποθετήσουμε καρποφόρα κοντά στο σπίτι..

Οι επιλογές μας πρέπει όμως να είναι πολύ προσεκτικές γιατί υπάρχουν και κάποια δέντρα στα οποία μερικοί άνθρωποι είναι αλλεργικοί και θα πρέπει να αποφεύγουμε να τα τοποθετούμε κοντά μας ώστε να αποφύγουμε προβλήματα υγείας. Τέτοια δέντρα που προκαλούν αλλεργικά προβλήματα είναι η συκιά και για την εγκατάσταση της κοντά στο σπίτι πρέπει να γνωρίζουμε αν υπάρχει κάποιος που είναι αλλεργικός, αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, καλό είναι να αποφύγουμε να βάλουμε συκιά σε αυτό το σπίτι και να επιλέξουμε κάποιο άλλο καρποφόρο.

Επίσης μερικά δέντρα έχουν ιδιαίτερα αυξημένες καλλιεργητικές απαιτήσεις όσον αφορά τη χημική καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών. Τέτοια δέντρα καλό

είναι να αποφεύγονται να μπουν κοντά σε σπίτια για να αποφευχθεί και η επαφή των ανθρώπων και κυρίως των παιδιών με χημικές ουσίες όπως φυτοφάρμακα.

Στη συνέχεια γίνεται μια παρουσίαση φωτογραφικού υλικού με παραδείγματα:

Στην συγκεκριμένη οικία έχουν τοποθετηθεί κοντά στο σπίτι και συγκεκριμένα μπροστά από το παράθυρο της κουζίνας, εσπεριδοειδή από τα οποία μπορούν εύκολα να χρησιμοποιήσουν τους καρπούς, και επίσης έχουν τοποθετήσει και νάνες ποικιλίες. Με αυτόν τον τρόπο έχουν καλύψει μια ανάγκη τους και επίσης αυτός ο συνδυασμός που παρουσιάζεται των νάνων ποικιλιών μαζί με τις κοινές είναι πολύ εντυπωσιακός.

Αυτό που παρατηρούμε είναι ότι στο σημείο που έχουν φυτευτεί τα δέντρα, το γκαζόν έχει κοπεί. Με τον τρόπο αυτό τα εσπεριδοειδή δεν αρδεύονται με την ίδια ποσότητα που απαιτεί το γκαζόν και με τον καιρό δεν επηρεάζεται η παραγωγή των καρπών.

ΦΥΤΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΚΙΑΣΗ

Τους καλοκαιρινούς μήνες το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στους εξωτερικούς χώρους του σπιτιού είναι η ηλιακή ακτινοβολία που είναι έντονη σε αρκετά σημεία του σπιτιού και καθιστά αδύνατη την παραμονή μας. Ο μόνος τρόπος για να μπορέσουμε να επιλύσουμε αυτό το πρόβλημα είναι να δημιουργήσουμε είτε τεχνητά είτε φυσικά σκίαση στα σημεία που είναι απαραίτητη.

Τα καρποφόρα δέντρα μπορούν να μας προσφέρουν σκίαση με ένα φυσικό τρόπο αφού πολλά από αυτά διαθέτουν πλούσιο φύλλωμα έτσι ώστε να μας προσφέρουν σκίαση στα σημεία που επιθυμούμε.

Η επιλογή των καρποφόρων δέντρων για το συγκεκριμένο λόγο βασίζεται σε κάποιες παραμέτρους. Το σημείο στο οποίο θα δημιουργήσουμε σκίαση με τα δέντρα, είναι ένας παράγοντας. Αν χρειαζόμαστε σκίαση σε κάποιο παράθυρο για να αποτρέψουμε την ηλιακή ακτινοβολία να μπει μέσα στο σπίτι έτσι ώστε να μειώσουμε την θερμοκρασία εντός του σπιτιού καλό είναι να επιλέξουμε φυλλοβόλα δέντρα, έτσι ώστε το καλοκαίρι να έχουμε την απαραίτητη σκίαση αλλά αντίθετα το χειμώνα που μας είναι απαραίτητη η ηλιακή ακτινοβολία να μπορέσει να περνάει από τα γυμνά δέντρα, αφού θα έχουν ρίξει τα φύλλα τους. Καταλληλότερα δέντρα δηλαδή είναι τα φυλλοβόλα.

Επίσης, άλλα σημεία που χρειάζονται σκίαση είναι κάποια καθιστικά που υπάρχουν στους εξωτερικούς χώρους του σπιτιού. Σε τέτοια σημεία αυτό που πρέπει να προσέχουμε είναι να τοποθετήσουμε φυτά τα οποία δεν ρυπαίνουν το χώρο με το φύλλωμα ή τους καρπούς τους. Κατάλληλα δέντρα για τέτοιες περιπτώσεις θεωρούνται κάποιες άκαρπες ποικιλίες κάποιων δέντρων. Πολλά δέντρα όπως συκιές ή μουριές που ρίχνουν τους καρπούς τους είναι ακατάλληλα.

Επίσης, η επιλογή μας πρέπει να βασιστεί και στο ριζικό σύστημα των δέντρων. Δέντρα με επιφανειακό ριζικό σύστημα μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στην επιφάνεια του εδάφους και γι' αυτό πρέπει να αποφεύγονται.

Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα με φωτογραφικό υλικό:

Στην συγκεκριμένη οικία μπορούμε να δούμε μια βεράντα με ένα καθιστικό που υπάρχει στην πίσω μεριά. Βλέπουμε ότι έχουν τοποθετήσει μια ελιά η οποία διακρίνεται στο δεξιά μεριά της βεράντας. Η ελιά διαθέτει πλούσια κόμη η οποία μπορεί να προσφέρει σκίαση αλλά η πτώση των ώριμων καρπών μπορεί να προκαλέσει ρύπανση στο χώρο του καθιστικού. Ακόμα ένας λόγος που καθιστά ακατάλληλη την ελιά για τέτοια χρήση, είναι ότι διατηρεί το φύλλωμα της καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου και έτσι ακόμα και το χειμώνα που μας είναι απαραίτητος ο ήλιος η ελιά δημιουργεί σκίαση.

Στην συγκεκριμένη οικία στο σημείο ακριβώς από όπου έχει ληφθεί η φωτογραφία, υπάρχει ένα μικρό καθιστικό. Μπορούμε να διακρίνουμε τις μουριές που έχουν τοποθετηθεί σε εκείνο το σημείο για να μπορέσουν οι ιδιοκτήτες να έχουν σκιά τους μήνες με έντονη ηλιοφάνεια. Η ποικιλία που έχει χρησιμοποιηθεί είναι άκαρπη και έτσι αποφεύγεται το πρόβλημα ρύπανσης με τους καρπούς που πέφτουν όταν ωριμάζουν.

Στη συνέχεια ακολουθεί ένα σχέδιο πρότασης φύτευσης.

Έκθεση σχεδίου πρότασης φύτευσης καρποφόρων δέντρων για ο σκίαση.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο βλέπουμε ένα οικοπέδο το οποίο πρόκειται για μια εξοχική κατοικία σε παραθαλάσσια περιοχή.

Το οικόπεδο είναι περιφραγμένο με ένα πετρόχτιστο τοίχο χαμηλού ύψους. Υπάρχουν δυο είσοδοι για πρόσβαση στο σπίτι. Η κεντρική είσοδος του σπιτιού βρίσκεται από την μεριά του κεντρικού δρόμου και η δεύτερη είσοδος είναι από το γκαράζ.

Εσωτερικά του οικοπέδου βλέπουμε το σπίτι το οποίο βρίσκεται στην πίσω μεριά του οικοπέδου. Ο υπόλοιπος χώρος έχει διαμορφωθεί ως εξής: Υπάρχει μια κεντρική βεράντα η οποία συνδέεται με το σπίτι και ακριβώς μπροστά από το σπίτι έχει τοποθετηθεί πισίνα. Ακριβώς μπροστά από την πισίνα, στον τοίχο που είναι προς την μεριά του δρόμου υπάρχει ένας χώρος ο οποίος έχει διαμορφωθεί σε μπάρμπεκιου.

Τέλος δεξιά από το σπίτι είναι το γκαράζ από το οποίο έχουμε άμεση πρόσβαση στο σπίτι μέσω ενός μονοπατιού.

Για την φύτευση του εξωτερικού χώρου ενδεικτικά αναφέρονται κάποια φυτά τα οποία έχουνε χρησιμοποιηθεί, χωρίς όμως να αποτελούν απαραίτητα αποκλειστική πρόταση.

Από την κεντρική είσοδο του σπιτιού δεξιά και αριστερά έχουν διαμορφωθεί δυο παρτέρια των οποίων το τελείωμα είναι ακριβώς το ίδιο με αυτό που έχει χρησιμοποιηθεί για την περίφραξη του οικοπέδου. Στο αριστερό παρτέρι έχει δημιουργηθεί ένας βραχόκηπος με κακτοειδή. Στο δεξί παρτέρι έχουν συνδυαστεί μερικά ανθόφυτα με παχύφυτα, επιπλέον έχει χρησιμοποιηθεί διακοσμητικό άσπρο βότσαλο. Περιμετρικά του οικοπέδου έχουν φυτευτεί τριανταφυλλιές. Τελος υπάρχουν κάποια φοινικοειδή αριστερά και δεξιά του οικοπέδου.

Στο σημείο όπου έχει διαμορφωθεί το μπάρμπεκιου έχουν τοποθετηθεί δέντρα λεμονιάς τα οποία μπορούν και να προσφέρουν σκίαση και επίσης η χρήση των καρπών στο συγκεκριμένο μέρος είναι απαραίτητη.

Στο σημείο που βρίσκεται η βεράντα υπάρχει καθιστικό στο οποίο τους καλοκαιρινούς μήνες οι ιδιοκτήτες περνάνε πολλές ώρες και είναι ένα μέρος στο

οποίο υπάρχει έντονη ηλιακή ακτινοβολία. Για να μειώσουμε αυτό το πρόβλημα έχουν τοποθετηθεί δεξιά και αριστερά της βεράντας δέντρα βερικοκιάς. Η βερικοκιά το καλοκαίρι έχει πλούσιο φύλλωμα και μπορεί να προσφέρει την απαραίτητη σκίαση.

Επιπλέον το χειμώνα, αφού είναι φυλλοβόλο δέντρο, η ηλιακή ακτινοβολία μπορεί να περάσει μέσα στο σπίτι και επιπλέον το χειμώνα η βερικοκιά ανθίζει πριν ακόμα εκπτυχθούν τα φύλλα της και έτσι μας προσφέρει ακόμα ένα εντυπωσιακό θέαμα ακόμα και κατά τους χειμερινούς μήνες.

Εναλλακτικά μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και άλλα δέντρα σε αυτό το σημείο για τέτοιου είδους χρήση όπως εσπεριδοειδή (πορτοκαλιά, μανταρινιά) και μηλοειδή (αχλαδιές και μηλιές). Τα εσπεριδοειδή είναι αειθαλές που σημαίνει ότι θα έχουμε σκιά και κατά τους χειμερινούς μήνες και τα μηλοειδή είναι φυλλοβόλα.

Τέλος αυτό που πρέπει να προσέχουμε είναι στο σημείο φύτευσης να μην υπάρχει γκαζόν και οι αρδεύσεις για τα δέντρα να γίνονται μεμονωμένα και όχι όσο συχνά αρδεύεται το γκαζόν, για να έχουμε παραγωγή καρπών.

ΦΥΤΕΥΣΗ ΣΕ ΔΕΝΤΡΟΣΤΟΙΧΙΕΣ

Στους δρόμους ειδικότερα μέσα στις πόλεις η αίσθηση που κυριαρχεί είναι αποπνικτική. Πολλά αυτοκίνητα, ατμοσφαιρική ρύπανση, κτίρια και άλλα αντιαισθητικά αντικείμενα συνθέτουν ένα αποπνικτικό τοπίο.

Γι αυτούς τους λόγους δημιουργούνται στους δρόμους παρτερια με φυτά για να προσφέρουν μια αίσθηση λίγο διαφορετική από αυτή που αναφέρθηκε παραπάνω.

Δημιουργούνται και δεντροστοιχίες οι οποίες προσφέρουν ένα πολύ ωραίο αισθητικό θέαμα. Η τοποθέτηση δέντρων στους δρόμους δημιουργούν ένα ευχάριστο περιβάλλον, σε σχέση με τα σκληρά και μονότονα υλικά επίστρωσης του δρόμου.

Δεν μπορούν όλα τα δέντρα να είναι κατάλληλα για τέτοιου είδους χρήση.

Για να μπορέσει ένα δέντρο να αποτελέσει μέρος μιας δεντροστοιχίας πρέπει να διαθέτει κάποια χαρακτηριστικά τα οποία αποτελούν προϋποθέσεις.

Τα δέντρα που θεωρούνται κατάλληλα πρέπει να έχουν ύψος κορμού τουλάχιστον 1.80 - 2.00 μέτρα και από εκείνο το σημείο και πάνω να ξεκινούν τα κλαδιά του δέντρου.

Αυτό είναι απαραίτητο, γιατί στους δρόμους η διέλευση των πεζών είναι συχνή και με αυτό τον τρόπο δεν κινδυνεύουν να τραυματιστούν.

Καταλληλότερα δέντρα για τέτοιου είδους χρήση θεωρούνται τα φυλλοβόλα. Εξαιτίας της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που δημιουργείται στους δρόμους από τα αμάξια χρειαζόμαστε δέντρα τα οποία δεν διατηρούν το φύλλωμα τους όλη την διάρκεια του χρόνου αλλά το ανανεώνουν και έτσι η ρύπανση δεν παραμένει πάνω στα δέντρα.. Επίσης, προϋπόθεση είναι να μην τοποθετηθούν δέντρα που ρυπαίνουν τους δρόμους ρίχνοντας τους καρπούς.

Τα τελευταία χρόνια, δέντρα σε μορφή δεντροστοιχίας έχουν καθιερωθεί να μπαίνουν και σε ιδιωτικές κατοικίες. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα είδη δέντρων είτε σε κάποια είσοδο του σπιτιού είτε σε κάποιο διάδρομο.

Φύτευση ελαιόδεντρων σε μορφή δεντροστοιχίας κατά μήκος διαδρόμου σε ιδιωτική οικία. Όταν πρόκειται για δεντροστοιχίες οι αποστάσεις φύτευσης είναι στα 4-6 μέτρα και ποικίλουν ανάλογα με το διαθέσιμο χώρο και την ανάπτυξη των φυτών.

Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα με φωτογραφικό υλικό από δρόμους και ιδιωτικές κατοικίες:

Στην συγκεκριμένη οικία βλέπουμε ότι έχει δημιουργηθεί ένας διάδρομος ο οποίος καταλήγει στο σπίτι. Κατά μήκος του διαδρόμου αριστερά και δεξιά βλέπουμε ότι έχουνε τοποθετήσει ελαιόδεντρα σε μορφή δεντροστοιχίας.

Ενδιάμεσα παρεμβάλλονται και άλλα δέντρα όπως δεσπολιές και κάποια εσπεριδοειδή πίσω από τις ελιές.

Η επιλογή των ελαιόδεντρων δεν είναι και πάρα πολύ καλή. Το πεζούλι που χωρίζει τον κήπο με το διάδρομο είναι ακριβώς δίπλα στο κορμό των δέντρων. Κανονικά τα δέντρα έπρεπε να είναι τουλάχιστον 2 μέτρα από το πεζούλι για να μπορέσει να αναπτυχθεί το ριζικό σύστημα τους.

Επίσης τα δέντρα δεν είναι ιδιαίτερα ψηλά με κίνδυνο να τραυματιστούν οι άνθρωποι που περνάνε από το διάδρομο και γενικότερα να παρεμποδίζεται η κίνηση.

Επίσης πέρα από τα δέντρα δεν υπάρχουν κάποια άλλα φυτά και ο κήπος φαίνεται άδειος.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία διακρίνουμε μια δεντροστοιχία από νεραντζιές σε πολυσύχναστο δρόμο στην Αθήνα.

Η επιλογή του συγκεκριμένου δέντρου δεν είναι απόλυτα σωστή για τον εξής λόγο: οι νεραντζιές είναι δέντρα αειθαλές με συνέπεια να μην ανανεώνουν τα φύλλα τους καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου. Αυτό σημαίνει ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση από τα αμάξια απορροφάτε από το φύλλωμα των δέντρων και παραμένει σε αυτά αφού δεν ανανεώνονται. Μπορούμε να διακρίνουμε ότι έχουν πάρει και ένα χρώμα πιο σκούρο από το κανονικό.

Το ύψος του κορμού είναι σωστό και έτσι δεν δημιουργούνται προβλήματα με τους πεζούς.

Στη συνέχεια ακολουθεί ένα σχέδιο πρότασης φύτευσης.

Έκθεση σχεδίου πρότασης φύτευσης καρποφόρων δέντρων σε μορφή δεντροστοιχίας.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο βλέπουμε ένα οικοπέδο μεγάλης έκτασης το οποίο βρίσκεται σε ένα προάστιο. Η περιγραφή του οικοπέδου έχει γίνει με θάμνους που διαμορφώνονται σε φράκτη όπως Αγγελική.

Έχουμε δυο εισόδους. Η κεντρική είσοδος του σπιτιού είναι από την μεριά του κεντρικού δρόμου και η δεύτερη είναι από τη μεριά του γκαράζ.

Εσωτερικά του οικοπέδου βλέπουμε το σπίτι το οποίο είναι στην αριστερή μεριά της κεντρικής εισόδου. Η πρόσβαση στο σπίτι γίνεται από ένα μονοπάτι το οποίο συνδέεται με το γκαράζ και συνεχίζεται, μέχρι το σπίτι.

Ο υπόλοιπος χώρος είναι διαμορφωμένος ως εξής: Στην αριστερή πλευρά, εκεί που τελειώνει το σπίτι έχει διαμορφωθεί ένας χώρος με καθιστικό, μπάρμπεκιου και ξύλινη πέργκολα. Ακριβώς μπροστά από το μπάρμπεκιου και το σπίτι, βρίσκεται η πισίνα. Τέλος το γκαράζ βρίσκεται στην πάνω δεξιά πλευρά του οικοπέδου και η πρόσβαση προς αυτό είναι από το πλάι.

Για την φύτευση του εξωτερικού χώρου ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες προτάσεις φύτευσης χωρίς να αποτελούν τελική πρόταση.

Την κεντρική είσοδο του σπιτιού ακολουθεί ένα μονοπάτι όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, όπου δεξιά και αριστερά από αυτό έχει τοποθετηθεί χαμηλή μπορντούρα. Αριστερά από την είσοδο έχει δημιουργηθεί ένα παρτέρι στο οποίο έχει γίνει φύτευση με εποχιακά φυτά. δεξιά της κεντρικής εισόδου υπάρχει ένας χώρος φυτεμένος με τριανταφυλλιές. Στο κενό χώρο που δημιουργήθηκε με το μονοπάτι έχει γίνει μια σύνθεση με φοινικοειδή, παχύφυτα και διακοσμητικό άσπρο βότσαλο.

Δεξιά και αριστερά στο χώρο του μπάρμπεκιου έχουν τοποθετηθεί λεμονιές για να έχουμε σκίαση τους καλοκαιρινούς μήνες καθώς και τους καρπούς. Εναλλακτικά θα μπορούσαμε να βάλουμε και πορτοκαλιές αλλά η ανάγκη των καρπών της λεμονιάς σε εκείνο το σημείο είναι μεγαλύτερη από τους καρπούς της πορτοκαλιάς.

Τέλος στην εξωτερική πλευρά, στο σημείο εισόδου του οικοπέδου έχει σχηματιστεί δεντροστοιχία από δέντρα νεραντζιάς. Με αυτό το τρόπο αυτό έχουμε διακοσμήσει την εξωτερική πλευρά της εισόδου του σπιτιού και δεν είναι γυμνή.

Εναλλακτικά θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και άλλα δέντρα είτε εσπεριδοειδή είτε ελαιόδεντρα, ακόμα και δαμασκηλιά και αμυγδαλιά. Επίσης χρησιμοποιείται πολύ συχνά η μουριά.

Σε τέτοια περίπτωση δεντροστοιχίας δεν μας απασχολεί αν τα δέντρα είναι φυλλοβόλα ή αειθαλές γιατί η ατμοσφαιρική ρύπανση δεν είναι αυξημένη.

ΦΥΤΕΥΣΗ ΔΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΡΑΚΤΗ

Σε πολλές κατοικίες υπάρχουν κάποια σημεία τα οποία χρειάζονται κάποια είδους προφύλαξη είτε από ανέμους είτε χρειάζεται κάποιο μέρος περίφραξη.

Μερικά καρποφόρα δέντρα είναι κατάλληλα και για την δημιουργία φράκτη. Προϋποθέσεις όμως για μια τέτοιου είδους χρήση, είναι τα δέντρα που θα χρησιμοποιηθούν να είναι ανθεκτικά στο κλάδεμα. Γιατί για να δημιουργηθεί ένας τέτοιος φράκτης τα δέντρα πρέπει να διαμορφωθούν με κατάλληλο ψαλίδισμα.

Η ελιά, είναι κατάλληλο για τέτοιου είδους χρήση. Με κατάλληλο κλάδεμα μπορούμε να επιτύχουμε ένα πολύ καλό αποτέλεσμα. Οι λόγοι που το καθιστούν κατάλληλο είναι γιατί είναι αειθαλές δέντρο, ανθεκτικό σε ξηρά και φτωχά εδάφη και αλλά και στην ατμοσφαιρική ρύπανση.

Ένα άλλο δέντρο που είναι επίσης κατάλληλο για τέτοια χρήση είναι η μουριά γιατί είναι ανθεκτική στο ψαλίδισμα και σε άλλες αντίξοες συνθήκες.

Έκθεση σχεδίου πρότασης φύτευσης καρποφόρων δέντρων για την δημιουργία φράκτη.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο βλέπουμε ένα σχέδιο μιας ιδιωτικής κατοικίας η τοποθεσία της οποίας είναι σε ένα προάστιο. Στην περιοχή οπου βρίσκεται το οικόπεδο υπάρχει πρόβλημα με τον άνεμο.

Το οικόπεδο είναι περιφραγμένο με χαμηλό πετρόχτιστο τοίχο. Υπάρχει μια κεντρική είσοδος μονάχα, η οποία βρίσκεται στην πλευρά του κεντρικού δρόμου.

Εξωτερικά του οικοπέδου βλέπουμε το σπίτι που βρίσκεται στην αριστερή πλευρά από την είσοδο του σπιτιού. Δεξιά από την είσοδο του σπιτιού βλέπουμε το γκαραζ του σπιτιού. Την είσοδο του σπιτιού ακολουθεί ένα μικρό δρομάκι το οποίο καταλήγει στην είσοδο της οικίας και στο γκαραζ από την άλλη πλευρά. Έξω από το σπίτι υπάρχει μια βεράντα με καθιστικό, μπροστά από το καθιστικό υπάρχει ένα μονοπάτι διαμορφωμένο με πέτρες το οποίο καταλήγει σε μάρμπεκιου με μια πέργκολα. Μπροστά από το μάρμπεκιου διακρίνεται μια λίμνη.

Για την φύτευση του εξωτερικού χώρου ενδεικτικά αναφέρεται μια πρόταση φύτευσης.

Ξεκινώντας από την είσοδο του σπιτιού, δεξιά υπάρχει ένα παρτέρι το οποίο έχει φυτευτεί με εποχιακά φυτά. αριστερά υπάρχει ένας μικρός χώρος στον οποίο έχει γίνει φύτευση με τριανταφυλλίες. Στα δεξιά και αριστερά του μονοπατιού υπάρχει χαμηλή μπορντούρα. Στην πίσω μεριά του σπιτιού έχουν τοποθετηθεί θάμνοι. Στο σημείο του μονοπατιού που οδηγεί από την βεράντα στο μάρμπεκιου έχει δημιουργηθεί ένας βραχόκηπος με παχύφυτα. Στην λιμνούλα έχουν μπει κάποια φοινικοειδή καθώς επίσης και υδρόβια φυτά. Τέλος έξω από την είσοδο του σπιτιού έχουν δημιουργηθεί ζαρντινιέρες με εποχιακά φυτά.

Στην πλευρά του οικοπέδου οπου υπάρχει πρόβλημα με τον αέρα έχει δημιουργηθεί ένας φράκτης με ελαιόδεντρα. Τα ελαιόδεντρα είναι ιδανικά για τέτοιου είδους χρήση γιατί είναι πολύ ανθεκτικά και στους ανέμους και γενικότερα στις αντίξοες κλιματικές συνθήκες. Επίσης επιδέχεται αυστηρό κλάδεμα έτσι ώστε να μπορέσουμε να διαμορφώσουμε ένα συμπαγή φράκτη.

Εναλλακτικά μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και δέντρα μουριάς τα οποία είναι εξίσου ανθεκτικά.

ΦΥΤΕΥΣΗ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΣΕ ΓΛΑΣΤΡΕΣ

Πολλές οικίες δεν διαθέτουν αρκετά μεγάλο χώρο για την δημιουργία ενός εντυπωσιακού μεγάλου κήπου έτσι η τοποθέτηση κάποιων καρποφόρων δέντρων φαινομενικά είναι αδύνατη.

Μερικά όμως καρποφόρα μπορούν να τοποθετηθούν σε γλάστρες, αυτό προϋποθέτει μεγάλη φροντίδα και παρόλο που αποτελούν μια λύση συνήθως αποφεύγονται.

Μερικά δέντρα διατίθενται και σε νάνες ποικιλίες οι οποίες είναι πλέον κατάλληλες για την φύτευση τους σε γλάστρες.

Νάνες ποικιλίες ροδακινιάς, μηλιάς και ροδιάς είναι κατάλληλα για την φύτευση τους σε γλάστρες και μπορούν να τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία.

Επίσης κατάλληλα για τέτοιου είδους χρήση είναι και δέντρα που διαμορφώνουν μόνα τους σφαιρική κόμη όπως η νεραντζιά και η πορτοκαλιά.

Πολλά από αυτά φυτεύονται και σε μεγάλες γλάστρες, μεγάλα πήλινα δοχεία και σε παρτέρια. Ένας καλός συνδυασμός μπορεί να γίνει με τη διάκριση των δέντρων σε φυλλοβόλα και αιθαλή καθώς και δέντρα με διαφορετική εποχή ανθοφορίας και καρποφορίας ώστε ο κήπος να είναι συνεχώς έντονα χρωματισμένος.

Τα καρποφόρα που χρησιμοποιούνται με αυτό το τρόπο, ως γλαστρικά, προσφέρουν ένα πολύ ωραίο αισθητικό αποτέλεσμα και η χρήση τους στη κηποτεχνία είναι αξιοσημείωτη.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται φωτογραφικό υλικό με τέτοιου είδους περιπτώσεις:

Στις συγκεκριμένες φωτογραφίες βλέπουμε καρποφόρα δέντρα τα οποία έχουν διαμορφωθεί σε μπονσαι. Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακά και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στον εσωτερικό χώρο αφού το μέγεθος τους είναι αρκετά μικρό. Μια τέτοια χρήση των καρποφορών προϋποθέτει πολλές καλλιεργητικές όμως περιποιήσεις.

Η συγκεκριμένη φωτογραφία έχει ληφθεί από ένα σημείο ενός πάρκου. Παρατηρούμε ότι έχουν τοποθετηθεί ροδιές σε μεγάλες πήλινες γλάστρες και έχουν συνδυαστεί με άλλα φυτά όπως καλλωπιστικούς θάμνους, ανθόφυτα και φοινικοειδή.

Βλέπουμε ότι παρουσιάζεται μια πάρα πολύ εντυπωσιακή εικόνα. Ο συνδυασμός με τα άλλα φυτά είναι αρκετά πετυχημένος. Τα πήλινα δοχεία δίνουν μια άλλη αίσθηση στο τοπίο. Επίσης δίνουν μια εναλλακτική εικόνα.

Στη συνέχεια ακολουθεί ένα σχέδιο πρότασης φύτευσης.

Έκθεση σχεδίου πρότασης φύτευσης καρποφόρων σε γλάστρες.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο βλέπουμε ένα οικόπεδο το οποίο βρίσκεται εντός πόλης.

Δεν υπάρχει αρκετά διαθέσιμος χώρος για την δημιουργία ενός μεγάλου κήπου ούτε δυνατότητα συντήρησης ενός τέτοιου κήπου.

Το οικόπεδο είναι περιφραγμένο με ένα πετρόχτιστο χαμηλό τοίχο και υπάρχει μια μόνο είσοδος.

Εσωτερικά του οικοπέδου μπορούμε να διακρίνουμε το σπίτι στη μέση σχεδόν του οικοπέδου. Ο υπόλοιπος χώρος του σπιτιού έχει διαμορφωθεί ως εξής: αριστερά από την είσοδο του σπιτιού υπάρχει ένα παρτέρι στο οποίο έχει γίνει φύτευση με αμυγδαλιά, τριανταφυλλίες και ένα φυτό εδαφοκάλυψης.

Δεξιά από την είσοδο υπάρχει άλλο ένα παρτέρι στο οποίο έχει γίνει φύτευση με εποχιακά φυτά.

Στην αριστερή γωνία στο βάθος του σπιτιού υπάρχει ένα παρτέρι με ρόδια και μικρούς θάμνους.

Στο βάθος στην δεξιά πλευρά υπάρχει ένα στρογγυλό παρτέρι με έρπουσα λαντάνα.

Τέλος σε διάφορα σημεία του σπιτιού υπάρχουν πιθαράκια με ανθόφυτα.

Για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε το κενό χώρο που διαθέτει το σπίτι, έχει γίνει φύτευση κάποιων εσπεριδοειδών δέντρων σε γλάστρες και έχουν τοποθετηθεί στην πρόσοψη του σπιτιού.

Εναλλακτικά μπορούμε να φυτέψουμε σε γλάστρες και νάνες ποικιλίες ροδακινιάς, μηλιάς ή αχλαδιάς.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗ ΦΥΤΕΥΣΗ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΜΕ ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΑ

Η μεγαλύτερη χρήση των καρποφόρων δέντρων και η πιο εντυπωσιακή στην κηποτεχνία είναι όταν συνδυάζονται μαζί με καλλωπιστικά φυτά γιατί με αυτό το τρόπο προσφέρουμε ένα πολύ ωραίο αισθητικό αποτέλεσμα.

Αυτό που πρέπει να προσέχουμε όταν κάνουμε συνδυασμούς είναι τα καρποφόρα δέντρα να έχουν τις ίδιες καλλιεργητικές απαιτήσεις με τα καλλωπιστικά φυτά καθώς επίσης και να ταιριάζει η υφή τους και γενικότερα η μορφή τους.

Ο συνδυασμός τους μπορεί να είναι τέτοιος ώστε να παρουσιάζουν διαφορετική εικόνα κάθε εποχή και να μην μένει ποτέ «γυμνός» ο κήπος έστω και αν αυτό σημαίνει μειωμένη παραγωγή.

Τα καρποφόρα δέντρα δεν μπορούν να συνδυαστούν με χλοοτάπητα γιατί οι αυξημένες αρδεύσεις και αζωτούχες λιπάνσεις που απαιτεί ο χλοοτάπητας δημιουργεί βλαστομάνια στα καρποφόρα δέντρα και αυτό είναι εις βάρος της ανθοφορίας και της καρποφορίας.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία βλέπουμε μια σύνθεση που έχει δημιουργηθεί σε μια έκθεση. Έχουν συνδυάσει ροδιά σε συνδυασμό με καλλωπιστικούς θάμνους διαφόρων ειδών. Υπάρχει εναλλαγή του πράσινου χρώματος και με τον τρόπο αυτό παρουσιάζεται μια πολύ όμορφη εικόνα.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία βλέπουμε ένα παρτέρι που βρίσκεται σε ένα δρόμο μέσα στην πόλη.

Έχει γίνει συνδυασμός ροδιάς με διάφορα είδη αρωματικών φυτών.

Μπορούμε να παρατηρήσουμε την εναλλαγή του πράσινου μεταχρωματισμού.

Με αυτή τη σύνθεση έχουμε εξασφαλίσει άρωμα από τα αρωματικά φυτά και έντονο κόκκινο χρώμα από τα άνθη της ροδιάς.

Στην παραπάνω φωτογραφία βλέπουμε ένα κομμάτι κήπου μιας ιδιωτικής κατοικίας στον οποίο έχει γίνει συνδυασμένη φύτευση ελιάς με αρωματικά φυτά, ανθόφυτα και επίσης έχουν τοποθετηθεί βράχοι.

Η εικόνα που παρουσιάζεται είναι πολύ ενδιαφέρουσα και εντυπωσιακή αφού έχει γίνει συνδυασμός χρώματος και αρώματος.

Η σύνθεση αυτή της ελιάς με τα αρωματικά φυτά μας παραπέμπει σε ένα ξηροθερμικό περιβάλλον αφού τόσο η ελιά όσο και τα αρωματικά φυτά ευδοκούν σε τέτοια περιβάλλοντα. Παράλληλα τα ανθόφυτα δίνουν μια διαφορετική αίσθηση στην εικόνα αφού προσδίδουν χρώμα με τα άνθη τους.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία βλέπουμε ένα χώρο σε μια οικία όπου προϋπαρχαν δέντρα ελιάς.

Τα δέντρα είναι μεγάλα ηλικιακά και ο κορμός έχει γίνει ανάγλυφος. Η παρουσία των ελαιόδεντρων και μόνο είναι φανταστική. Παρόλο που φαινομενικά ο κήπος ήταν φτωχός δεν θα μπορούσαν να γίνουν ιδιαίτερες επεμβάσεις γιατί θα αλλοιωνόταν η εικόνα των δέντρων.

Για να αλλάξει λίγο η εικόνα των ελαιόδεντρων χωρίς να αλλοιωθεί δεν τοποθετήθηκαν πολλά ανθόφυτα παρά μόνο ένα πιθάρι μέσα στο οποίο έχει φυτευτεί μια βουκαμβίλια.

Με τον τρόπο αυτό αξιοποιήθηκαν τα προϋπάρχοντα δέντρα δημιουργώντας με ένα και μόνο πιθάρι μια εικόνα διαφορετική.

Η συγκεκριμένη φωτογραφία έχει ληφθεί από μια ιδιωτική οικία της οποίας φαίνεται το πίσω μέρος του σπιτιού .

Μπορούμε να δούμε μέρος του κήπου όπου έχει γίνει συνδυασμός καλλωπιστικών φυτών και θάμνων μαζί με καρποφόρα δέντρα.

Γενικότερα υπάρχουν φυτά τα οποία διαφέρουν στο ύψος τραβώντας την προσοχή. Έχει γίνει συνδυασμός με φυλλοβόλα και αειθαλή φυτά έτσι ώστε να μην παραμείνει ο κήπος «γυμνός».

Η σύνθεση αυτή διαθέτει άρωμα, χρώμα και καρπούς. Δηλαδή όλα τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να διαθέτει ένας κήπος.

Η παραπάνω φωτογραφία έχει ληφθεί από μια εξοχική κατοικία. Ο συγκεκριμένος κήπος είναι πάρα πολύ εντυπωσιακός και αρκετά περιποιημένος.

Διαθέτει ποικιλία φυτών όπως φοινικοειδή, παχύφυτα σε γλάστρες, κρίνους, κυπαρίσσια, τριανταφυλλιές καθώς επίσης και μια καλλωπιστική δαμασκηλιά.

Η καλλωπιστική δαμασκηλιά είναι πάρα πολύ εντυπωσιακό δέντρο με κόκκινο φύλλωμα που κάνει αντίθεση με τα υπόλοιπα πράσινα δέντρα και φυτά.

Επειδή κυριαρχεί το πράσινο στον συγκεκριμένο κήπο και υπάρχει ελάχιστο χρώμα από κάποια ανθόφυτα που υπάρχουν θα μπορούσαν να είχαν τοποθετήσει παραπάνω από μια καλλωπιστική δαμασκηλιά.

Στη συνέχεια ακολουθεί ένα σχέδιο πρότασης φύτευσης.

Έκθεση σχεδίου πρότασης φύτευσης καρποφόρων δέντρων σε συνδυασμό με καλλωπιστικά φυτά.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο βλέπουμε ένα οικόπεδο μιας ιδιωτικής κατοικίας το οποίο βρίσκεται σε προάστιο.

Το οικόπεδο είναι περιφραγμένο με θάμνους οι οποίοι διαμορφώνονται σε φράκτη. Διαθέτει δυο εισόδους, η κεντρική είσοδος είναι από τη μεριά του κεντρικού δρόμου και η δεύτερη είναι από το γκάραζ.

Εσωτερικά του οικοπέδου μπορούμε να διακρίνουμε το σπίτι το οποίο βρίσκεται στα αριστερά της κεντρικής εισόδου. Ο υπόλοιπος χώρος έχει διαμορφωθεί ως εξής: Την κεντρική είσοδο του σπιτιού διαδέχεται ένα μονοπάτι το οποίο καταλήγει στην είσοδο του σπιτιού από τη μια μεριά και στο γκάραζ από την άλλη μεριά. Το γκάραζ βρίσκεται στο βάθος του οικοπέδου. Στο κέντρο του μονοπατιού έχει δημιουργηθεί ένα σιντριβάνι. Στην δεξιά πλευρά της κεντρικής εισόδου υπάρχει ένα καθιστικό και ένα μάρπεκιου με ξύλινη πέργκολα.

Η φύτευση του οικοπέδου έχει διαμορφωθεί ως εξής: Δεξιά και αριστερά του μονοπατιού έχει φυτευτεί μπορντούρα. Ξεκινώντας από την δεξιά πλευρά της εισόδου βλέπουμε μια ροδιά σε συνδυασμό με πελαργόνη. Τα άνθη της ροδιάς συνδυάζονται με το χρώμα των ανθέων των φυτών.

Στη συνέχεια στο βάθος της δεξιάς πλευράς έχει γίνει φύτευση με καλλωπιστική δαμασκηλιά σε συνδυασμό με κυπαρισσάκια. Έτσι δημιουργούμε έντονη αντίθεση του πρασίνου χρώματος των κυπαρισσοειδών με το έντονο κόκκινο χρώμα των φύλλων της δαμασκηλιάς.

Στο χώρο που παρεμβάλλεται μεταξύ του σπιτιού και του γκάραζ έχει γίνει φύτευση με δέντρα μανταρινιάς. Επίσης μπορούμε να διακρίνουμε ένα παρτέρι με ανθόφυτα.

Στην αριστερή γωνιά από την είσοδο του σπιτιού υπάρχει μια σύνθεση ελαιόδεντρου βράχων και αρωματικών φυτών. Τέλος μπορούμε να δούμε ακόμα ένα παρτέρι με ανθόφυτα καθώς και κάποιες γλάστρες που υπάρχουν σε διάφορα σημεία του σπιτιού. Μπορούμε να κάνουμε απείρους συνδυασμούς καρποφόρων δέντρων με καλλωπιστικά φυτά.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε οποιοδήποτε καρποφόρο και να κάνουμε ποικίλους συνδυασμούς.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΣΕ ΞΕΧΩΡΙΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΗΠΟΥ.

Σε πολλούς κήπους υπάρχει αρκετός διαθέσιμος χώρος που δεν ενδείκνυται για την δημιουργία κήπου για πολλούς και διάφορους λόγους. Για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε όσον τον δυνατόν καλύτερα τέτοιους χώρους μπορούμε να τοποθετήσουμε καρποφόρα σε ομάδες σε ξεχωριστό μέρος του κήπου.

Έτσι μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα ξεχωριστό χώρο μέσα στην οικία ο οποίος να περιέχει μόνο καρποφόρα δέντρα. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να εξασφαλίσουμε και να καλύψουμε τις ανάγκες μας σε καρπούς που χρησιμοποιούμε αρκετά συχνά όπως πορτοκάλια και λεμόνια.

Σε έναν τέτοιο χώρο μπορούμε να αφήσουμε τα ζιζάνια που φυτρώνουν στο έδαφος και να εφαρμόσουμε «κούρεμα» με χλοοκοπτικές μηχανές που χρησιμοποιούνται για χλοοτάπητα και να έτσι να δημιουργήσουμε ένα ωραίο αισθητικό αποτέλεσμα αφού η επιφάνεια του εδάφους θα καλύπτεται με πράσινο και συγχρόνως με αυτόν τον τρόπο ελαττώνεται η σκόνη τους καλοκαιρινούς μήνες και αποφεύγεται η λάσπη τους χειμερινούς μήνες.

Παρακάτω παρουσιάζεται σε φωτογραφικό υλικό ένα τέτοιο παράδειγμα. Μπορούμε να δούμε το πριν και το μετά και να διακρίνουμε την διαφορά.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία η οποία έχει ληφθεί από μια ιδιωτική οικία βλέπουμε ότι διέθεσε ένα ξεχωριστό κομμάτι του κήπου το οποίο έχει φυτευτεί με καρποφόρα δέντρα σε ομάδες.

Στην φωτογραφία που βρίσκεται στην πάνω μεριά μπορούμε να δούμε πως ήταν το κομμάτι αυτό χωρίς να υπάρχει εδαφοκάλυψη.

Μπορούμε να φανταστούμε τι είδους προβλήματα δημιουργεί το γυμνό έδαφος. Το χειμώνα εξαιτίας της βροχής σχηματίζεται λάσπη με αποτέλεσμα τη μεταφορά της λάσπης και στον υπόλοιπο χώρο του σπιτιού. Επίσης τους καλοκαιρινούς μήνες η σκόνη αυξάνεται. Οπότε καλό είναι να υπάρχει μια εδαφοκάλυψη..

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία η εικόνα του κήπου παρουσιάζεται τελείως διαφορετική.

Το έδαφος δεν φαίνεται καθόλου και τα ζιζάνια μας βοηθούν με το να συγκρατούν τη σκόνη του εδάφους το καλοκαίρι και να μην μεταφέρουμε τη λάσπη στους άλλους χώρους όταν αρδεύουμε ή όταν βρέχει.

Επίσης αυτή η μέθοδος είναι και πολύ οικονομική αφού τα ζιζάνια φυτρώνουν από μόνα τους και δεν χρειάζεται να κάνουμε από μόνοι μας μια επέμβαση.

Στην συγκεκριμένη οικία βλέπουμε ελαιόδεντρα σε ένα ξεχωριστό σημείο του κήπου. Ο κήπος δεν φαίνεται να είναι πλήρως αξιοποιημένος. Υπάρχει αρκετός χώρος ανεκμετάλλευτος και η όψη του κήπου είναι κενή.

Τα ελαιόδεντρα είναι πιθανόν να προϋπαρχαν και απλά να παρέμειναν κατά την κατασκευή της οικίας.

Στην συγκεκριμένη οικία παρατηρούμε ότι κυριαρχεί έντονα το πέτρινο στοιχείο (οι τοίχοι των εξωτερικών χώρων είναι χτισμένοι από πέτρα). Θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ένα βραχόκηπο συνδυασμένο με αρωματικά φυτά. Η ελιά είναι ένα δέντρο που σε παραπέμπει σε ξηροφυτικές περιοχές, γι' αυτό το λόγω θα συνδυαζόταν τελεία με βραχόκηπο και με τα αρωματικά φυτά, τα οποία στη φύση τα συναντάμε σε ξηρές περιοχές.

Στον συγκεκριμένο κήπο παρατηρούμε μια εικόνα απεριποίητη. Υπάρχουν εσπεριδοειδή δέντρα τοποθετημένα. Πιθανόν αυτά τα δέντρα να προυπήρχαν.

Υπάρχει ένα παράθυρο, στο οποίο προσφέρουν σκίαση. Η επιλογή εσπεριδοειδών για αυτό το λόγο είναι καλή γιατί είναι δέντρα φυλλοβόλα, οπότε το καλοκαίρι προσφέρουν την απαραίτητη σκίαση και το χειμώνα αφήνουν τον ήλιο να περάσει μέσα από το παράθυρο.

Υπάρχει αρκετός χώρος ανεκμετάλλετος. Μπορούμε να συνδυάσουμε διάφορα άλλα καλλωπιστικά φυτά όπως για παράδειγμα θα μπορούσαμε να βάλουμε τριανταφυλλιές με έντονα χρώματα. Η χρήση γκαζόν δεν ενδείκνυται γιατί απαιτεί αρκετές αρδεύσεις και τα εσπεριδοειδή για να παράγουν καρπούς χρειάζονται λιγότερες αρδεύσεις από ότι το γκαζόν.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ

Τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούνται έντονα τα διαμορφωμένα δέντρα στη κηποτεχνία γιατί προσφέρουν μια μοντέρνα αίσθηση διακόσμησης και κοσμούν με ένα ιδιαίτερο τρόπο τα σημεία στα οποία τοποθετούνται.

Όπως πολλά δέντρα έτσι και αρκετά καρποφόρα επιδέχονται διαμόρφωση. Κυρίως το δέντρο που διαμορφώνεται έντονα είναι η ελιά. Μπορεί να διαμορφωθεί σε μπάλες μονές, διπλές ακόμα και πενταπλές.

Διαμορφωμένα δέντρα μπορούν να τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία. Συνήθως μπαίνουν σε εμφανή σημεία για να μπορεί να τα βλέπει κάποιος εύκολα. Μπορούν να τοποθετηθούν και σε γλάστρες για να είναι εφικτή η μετακίνησή τους σε οποιοδήποτε σημείο μιας οικίας.

Επίσης, διαμορφώνονται και μετατρέπονται σε διάφορα σχήματα π.χ. σε μπάλες μονές, διπλές, ή πενταπλές και πολλά άλλα σχήματα.

ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ

Μια ιδιαιτερότητα των καρποφόρων είναι ότι προσφέρουν πολύ ωραίο αισθητικό αποτέλεσμα ακόμα κι αν χρησιμοποιηθούν μεμονωμένα.

Όλα τα καρποφόρα δέντρα μπορούν να μπουν σε διάφορα σημεία μεμονωμένα εκτός από κάποιες εξαιρέσεις που τα δέντρα είναι δίοικα, οπότε αν θέλουμε να υπάρξει γονιμοποίηση χρειαζόμαστε το λιγότερο δυο δέντρα.

Μεμονωμένα είναι ο πιο συνηθής τρόπος που συναντάμε τα καρποφόρα δέντρα, αυτό γίνεται γιατί ίσως δεν υπάρχει επαρκής χώρος για παραπάνω δέντρα και γιατί συνήθως δέντρα προϋπάρχουν στις κατοικίες πριν διαμορφώσουν τον κήπο τους.

Ως μεμονωμένα, μπορούμε να συναρτήσουμε και σε διάφορους δημόσιους χώρους, εισόδους καταστημάτων ακόμα και σε αρχαιολογικούς χώρους και σε πολλές πλατείες σε χωριά που προϋπαρχαν συνήθως από παλαιότερα χρονιά.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία μπορούμε να δούμε μια φουντουκιά μέσα σε ένα παρτέρι στο κέντρο ενός πάρκου.

ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

Ο τεχνητός φωτισμός των δέντρων και γενικότερα των φυτών παίζει σπουδαίο ρόλο στην εμφάνιση του κήπου.

Ο τεχνητός φωτισμός συχνά παραμελείτε ενώ κανονικά πρέπει να δίνουμε μεγαλύτερη σημασία αφού με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να αναδείξουμε τα δέντρα.

Για να τονίσουμε τα καρποφόρα ο φωτισμός πρέπει να αναδεικνύει το χρώμα του φυλλώματος, των ανθέων καθώς και των καρπών.

Φωτισμό επίσης θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε σε παλιά δέντρα τα οποία έχουν κούφιους καρπούς. Έτσι αν φωτισθεί η εσωτερική πλευρά του κορμού του δέντρου το αποτέλεσμα που θα πάρουμε είναι πολύ εντυπωσιακή.

Στην φωτογραφία αυτή βλέπουμε φωτισμό μιας ροδιάς που είναι τοποθετημένη σε ένα παρτέρι σε συνδυασμό με άλλους καλλωπιστικούς θάμνους. Ο φωτισμός τονίζει το φύλλωμα της

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

Σε ορισμένες περιοχές μπορεί τα καρποφόρα δέντρα να αντιμετωπίσουν κάποια προβλήματα είτε εξαιτίας των κλιματικών συνθηκών που επικρατούν είτε από κάποιους εσωτερικούς παράγοντες όπως για παράδειγμα τα πτηνά τα οποία τρέφονται από τους καρπούς των δέντρων.

Για την αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων παίρνουμε κάποια μέτρα τα οποία μας βοηθούν στην ολική η μερική επίλυση τους.

Σε περιοχές που είναι ανεμόπληκτες όταν θέλουμε να προφυλάξουμε κάποια δέντρα τα οποία είναι ευαίσθητα μπορούμε είτε να δημιουργήσουμε κάποιο φράκτη μπροστά τους από κυπαρισσοειδή τα οποία δεν είναι ευαίσθητα στους ανέμους είτε να τοποθετήσουμε ένα προστατευτικό δίκτυο το οποίο να εμποδίζει τον άνεμο.

Για την προστασία των δέντρων από τα πτηνά μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε προστατευτικό δίκτυο με το οποίο θα σκεπάσουμε το δέντρο έτσι ώστε να τα εμποδίζει να πλησιάσουν στους καρπούς

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία βλέπουμε ότι έχουν τοποθετηθεί κάποια εσπεριδοειδή και από πίσω έχει δημιουργηθεί ένας φράκτης με κυπαρίσσια.

Η συγκεκριμένη φωτογραφία είναι από μια περιοχή στην οποία υπάρχει πρόβλημα εξαιτίας του αέρα. Στον κήπο έχουν τοποθετηθεί κάποια εσπεριδοειδή και για να αποφευχθούν προβλήματα λόγω του αέρα έχει τοποθετηθεί γύρω από τα κάγκελα προστατευτικό δίχτυ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως μπορέσαμε να διακρίνουμε από τα παραπάνω, καταλαβαίνουμε πόσες πολλές δυνατότητες μπορούν να μας προσφέρουν τα καρποφόρα δέντρα στην κηποτεχνία.

Μπορούν να μας προσφέρουν από αισθητικής άποψης όσα μας προσφέρουν και τα καλλωπιστικά φυτά και συγχρόνως μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε με ποικίλους τρόπους, όπου τα καλλωπιστικά φυτά δεν έχουν δυνατότητα.

Διαθέτουν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να χρησιμοποιηθούν ως καλλωπιστικά. Τα περισσότερα έχουν εντυπωσιακό φύλλωμα, άνθη και επιπλέον εντυπωσιακούς καρπούς.

Μπορούμε να κάνουμε ποικίλους συνδυασμούς είτε με άλλα δέντρα, θάμνους, ή ανθόφυτα.

Μπορούμε ακόμα να δημιουργήσουμε συνθέσεις εντυπωσιακές και πρωτότυπες που να μαγνητίζουν τα βλέμματα των επισκεπτών.

Επίσης μας δίνεται η δυνατότητα να αξιοποιήσουμε προϋπάρχοντα δέντρα που έχουμε στους κήπους μας και να δημιουργήσουμε εκ νέου καινούργιους συνδυασμούς.

Όλοι αυτοί οι παραπάνω λόγοι μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι όλοι οι κήποι ιδιωτικοί ή μη πρέπει να περιέχουν καρποφόρα δέντρα.

Βιβλιογραφία

1. ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΝΟΥΣΗΣ - ΓΕΩΠΟΝΟΣ. ΝΕΑ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ ΤΟΜΟΣ 'Β. ΕΙΔΙΚΗ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ, ΑΘΗΝΑ 1978.
2. Μ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ - Ι. ΘΕΡΙΟΣ. Καθηγητής Δενδροκομίας Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑΣ - ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1996.
3. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Μ. ΣΦΑΚΙΩΤΑΚΗ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑΣ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1987.
4. ΙΓΝΑΤΙΟΥ Μ. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ. ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ – ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ - ΔΕΝΔΡΟΤΕΧΝΙΚΗ - ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ. ΑΘΗΝΑ 1997.
5. ALIX WILKINSON, THE GARDEN IN ANCIENT EGYPT, LONDON: THE RUBICON PRESS 1998, page 92.
6. MAUREEN CARROLL, EARTHLY PARADISES, ANCIENT GARDENS IN HISTORY AND ARCHAEOLOGY, LONDON: THE BRITISH MUSEUM PRESS 2003, page 37, 53.
7. LINDA FARRAR, ANCIENT ROMAN GARDEN, LONDON: SUTTON PUBLISHING 2001, page 143.
8. GABRIELLE VAN ZUYLEN, TOUS LES JARDINS DU MONDE, page 3, 122.
9. JOHN BROOKES - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΤΟΠΙΟΥ. ΚΗΠΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.
10. JOHN BROOKES - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΤΟΠΙΟΥ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΗΠΩΝ 'Β ΜΕΡΟΣ.
11. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΦΑΚΙΩΤΑΚΗΣ 1996. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΑΣ. ΣΕΛ. 29-33. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
12. ΓΙΑ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΩΝ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ ΕΓΙΝΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ, (www.google.gr).